

O femee printre canibali

DOAMNA *Gulla Pfeffer* este prima femee care a avut curajul să se ducă să cerceteze singură triburile de canibali din centrul Africei, în numele muzeului de Etnografie din Berlin, aducând cu sine o bogată colecție de obiecte foarte interesante din punct de vedere etnografic. Redăm câteva fragmente din carnetul de însemnări al îndrăzneței exploratoare:

* * *

NU mi s'a făcut în Africa nici o propunere de dragoste, pentrucă negrii sunt foarte conștienți de deosebirea de rassă, în primul rând; în al doilea rând, pentrucă ne găsesc pe noi, albii, tot atât de urâți pe cât îi găsim noi pe ei; în al treilea rând pentrucă nu ne putem suferi reciproc duhoarea naturală a rassei.

N'AM fost mâncată, pentrucă în dragoste femeile nu sunt mâncate. Femeile sunt prea scumpe (prețul lor se urcă dela zece capre la un cal. Ele sunt cel mult îngropate de

Exploratoarea GULLA PFEFFER

vii. Bărbații neavând nici un preț, sunt mâncați, de preferință din tribul vecin.

N'AM purtat nici un revolver cu mine. Nu mi-a fost teamă că voi fi atacată de negri și am evitat fiarele sălbatice.

USM, călăuza din tribul *Montoil*, mi-a fost credincios ca un câine. Tribul Montoil, nu mult după încheierea păcii, a mâncat un ofițer alb cu 62 de oameni. Când Usm vorbia de acea „serată de gală", i se aprindeau ochii de bucurie și acum!

FEMEILE lucrează și bărbații trândăvesc; dar bărbatul, care trăește sub pantoful femeilor lui în număr de 6 până la 8, o duce destul de greu. Femeile se bucură de mare respect și dispun de banii lor. Dacă unei femei nu-i mai place bărbatul, îi restitue prețul cumpărărei și-și ia altul... Aproape ca'n Europa!...

Din cea mai fragedă copilărie, fantezia mea a fost fermecată de continentul negru și cu timpul dorința de a cerceta Africa a fost atât de mare, încât am isbutit să înlătur toate piedicile și greutățile, care mi se puneau în cale. Toți bărbații credeau că e absolut cu

Ținutul explorat

neputință ca o femee să facă singură o expediție. Greutățile care mi s'au făcut în Europa sunt de necrezut. Bărbați de mare valoare, cărora le ceream sfatul și ajutorul, mă socoteau o vagabondă sau în cazul cel mai bun o „anormală" și-mi vorbeau cu milă și blândețe.

Am învățat la Seminarul oriental din Berlin dialectul *Haussa*, întrebuințat de diferitele triburi de negri în relațiile lor „internaționale". Fiind bolnavă, mi-am făcut boala și convalescența pe puntea vaporului care după șease săptămâni a ancorat în portul Victoria din Camerunul englez, de unde începea expediția proectată.

Muzeul de etnografie din Berlin mi-a dat însărcinarea să cercetez și să adun dela anumite triburi din Camerun și Nigeria obiecte etnologice și în special obiecte uzuale. Apoi trebuia să fac un raport asupra moravurilor, obiceiurilor, religiei, felului de viață, etc., ale locuitorilor negri.

In câteva luni, am mers în total cam 2000 km., în teritorii absolut necunoscute încă, „tera incognita". Am trăit mai multe luni printre canibali și am încheiat expediția odată cu anotimpul ploilor.

In genere, bărbații negri trebue să ia toate măsurile de siguranță împotriva femeilor lor, al căror număr se urcă uneori până la opt. Când femeile arată oarecari semne de emancipare, bărbatul se duce la ceiace am numi „clubul bărbaților", un fel de sindicat al masculinilor. E singurul mijloc al bărbaților de a ține în frâu femeile lor, al căror număr e cu mult mai mare. Bărbatul supărat face o plângere la „club" și în noaptea următoare se face o „demonstrație" la locuința soției recalcitrante, bărbații purtând măști grotești. Dacă acest eveniment nu dă rezultatul dorit, bărbații revin de câteva ori, manifestându-se tot mai violent. La început năvălesc în casă, mănâncă toate proviziile femeii, îi sparg oalele și îi trag o bătae soră cu moartea. Nici o femee n'are voe să intre în coliba unde se află „clubul" masculinilor. Când am rugat pe șeful tribului să-mi îngădue să vizitez coliba, mi-a spus că o pot vedea, dar nu garantează că voi mai ieși vie dinăuntru. Șeful era un canibal convins, și-a mărturisit că „într'adevăr nu există carne mai gustoasă decât cea omenească și că e și mult mai ieftină".

Cu vremea m'am obișnuit să mă port cum se cuvine cu suveranii negri, cari sunt uneori destul de nerușinați. Regele Serkin Ankwe a socotit de cuviință, patru zile după sosirea mea, să treacă pe dinaintea colibei mele, vizită pe care ar fi trebuit s'o facă din ziua întâi. I-am declarat: „Nu te cred, dragul meu!.. Un Serkin Ankwe ar fi venit de mult să mă salute înconjurat de mare alaiu!" și m'am retras în colibă. După două ore s'a arătat din nou, împrejmuit de toată Curtea. Am îndeplinit amândoi toate ceremoniile prescrise și am pierdut toată vremea în tirade de politețe.

Femeile din tribul Vom se gătesc cu o singură bluză circulară, la spate. Nimeni n'ar crede câtă însemnătate dau femeile acestei podoabe, ce rivalități se nasc din pricina acestei frunze și cât se ostenesc bărbații să procure femeilor lor podoaba dorită. De cele mai adesea ori sunt siliți să bată cale de trei zile spre a găsi frunze de o formă diferită, căci luxul stă tocmai în noutate — ca și în continentele albilor!

* * *

Canibalii nu stau tot timpul în jurul unui om ucis. Și nici nu sunt doritori să vadă sânge vărsat. Ar putea fi asemuiți cu pasările răpitoare, având defectele și calitățile acestor animale. Sunt de o îngâmfare nemaipomenită și conștienți de rassa lor, chiar când n'au venit în nici un fel de atingere cu civilizația. Ei se supun totuși autorităților engleze, pentrucă-și dau seama că sunt neputincioși în fața armelor europene. Cu toate acestea, sunt gata oricând să mănânce un om și în acest caz nu-i sperie nici pedeapsa cu

Palatul regal

moartea. Cât de puternică e această pornire, ne-o dovedește următoarea întâmplare:

Regele din Kwolla a instituit jocuri de războì în onoarea mea. Vre-o- 500 de negri în costumele și armura tradițională, cu arcuri și săgeți, unii pe jos, alții călări, au executat lupte în fața colibei mele. Am încercat să iau un film al acestui spectacol cu totul necunoscut în Europa și am intrat în mijlocul hoardei. Pe nesimțite, spectacolul s'a transformat într'un dans ciudat. Ritmul sacadat al dansului și melodia monotonă începură să crească într'o beție și un extaz atât de puternic, încât își pierdură până la urmă orice stăpânire de sine, împrejmuindu-mă tot mai strâns în cercul lor. Ochii lor congestionați mă priveau țintă și sulițele lor începură să se joace deasupra capului meu. Deodată mi-am dat seama de pericol.

— *Ku yenki ni!* (Tăiați-mă!) am strigat cu putere.

Jucătorii se opriră brusc, pricepură și — începură să râdă.

Vraja fusese ruptă. Bătrânul tribului îmi spuse, apoi, că acea melodie tribul o cânta totdeauna, la serbările, când se servia friptură de om. — *A.*

MO

Cel mai mic om din lume!

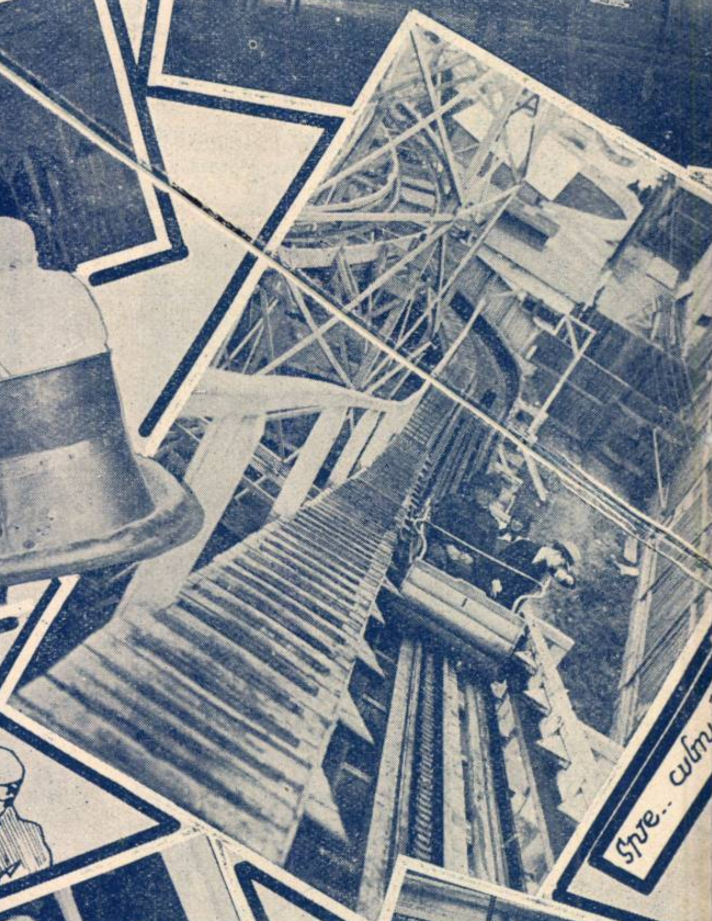

Căluşei!

Autodromul.......

Spre... culm

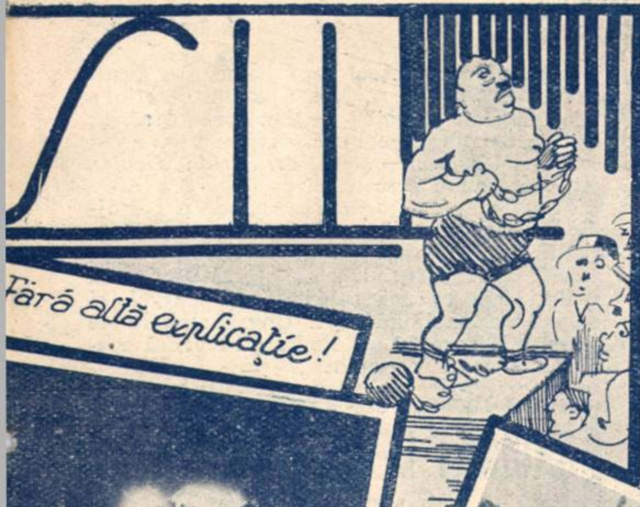
Pe prima pantă

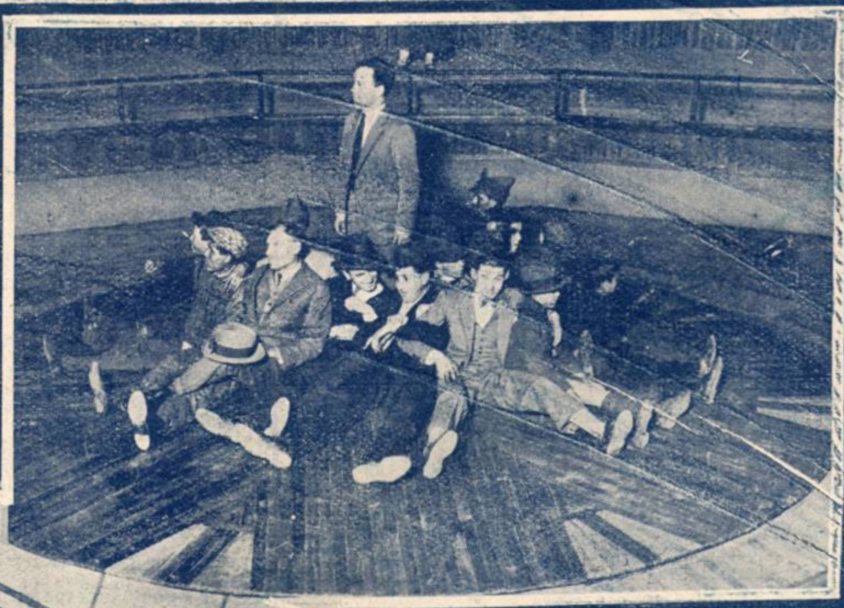

Incă sub teroarea vitezei!

Care mai rămâne?!

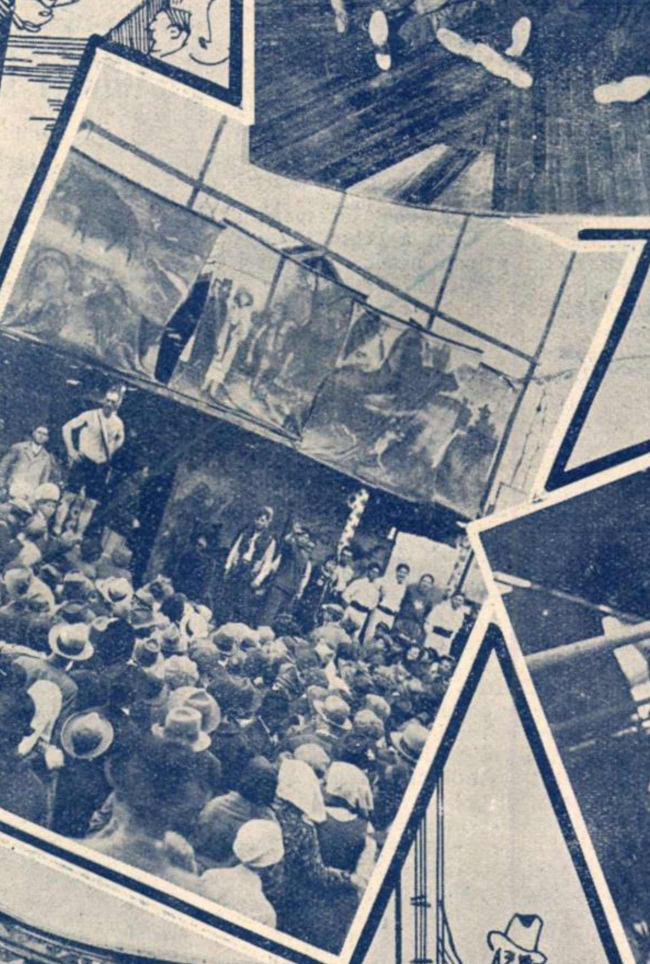
Fără altă explicație!

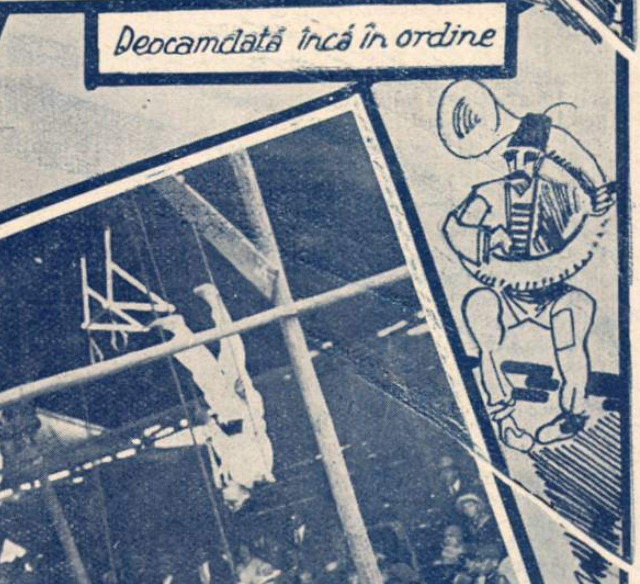

Deocamdată încă în ordine

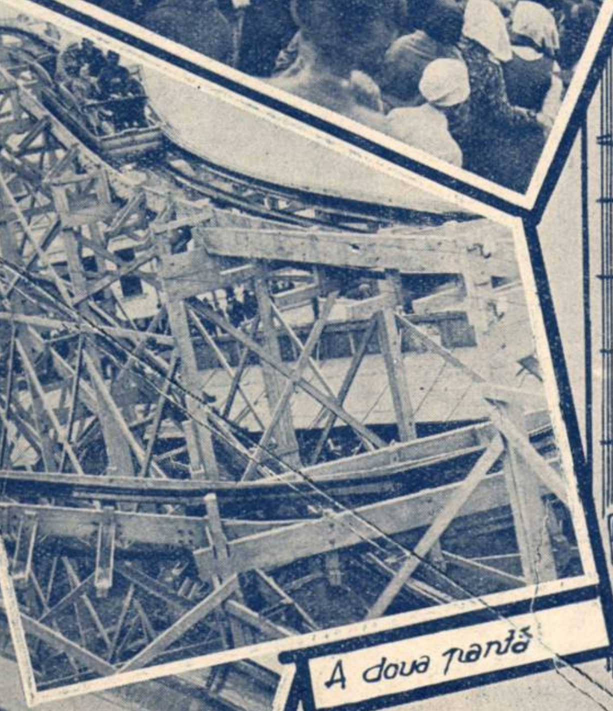

Intr'o baracă, la trapez

...nalte!

A doua pantă

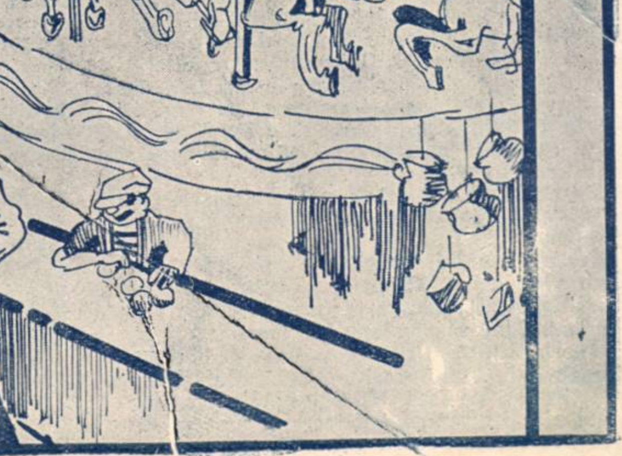

Poşta Laurei

Urâta. Nu răspund decât la 2 întrebări: Apa pentru închis culoarea părului: Coji de China rubrum 50 gr. fierte bine cu 500 gr. apă în care aţi pus 2 gr. de Na bicarbonic. Amestecaţi apoi soluţia cu 20 gr. Ulei de ricin şi fricţionaţi capul. Gălbenuşul de ou cu Glicerină seara, sau smântână proaspătă e bună pentru ten.

Henriette Vermont. Vă spălaţi obrazul cu făina de migdale dar îl ungeţi imediat apoi cu o cremă. Da Reţeta mea contra porilor dilataţi e bună, dar se întâmplă că cu bismutul din pudra ce utilizaţi şi cu Sulful din apa contra porilor dilataţi să facă o combinaţie care scoate puncte negre.

Utilizaţi pentru pori: Na boracic 2 gr. Acet aromat 100 gr. Glicerină 20 gr. Aether 10 gr. Cataplasme calde se fac pentru sbârcituri, e greu să vă explic prin revistă. Mai întrebaţi a doua oară pentru rest că nu răspund mai mult decât la 2 întrebări. Am peste 200 de scrisori.

Alex. P. Masajele pentru riduri sunt bune dar făcute de o expertă. Crema mea e: Glicerină 10 gr. Ceară albă 15 gr. Spermancete 10 gr. Ulei de vaselină 20 gr. Pentru nervi luaţi „Validol" 15 picături de 3 ori pe zi în apă zaharată.

Vera Orlova. Mărturisesc că mi-a trebuit foarte multă răbdare că citesc scrisoarea dv. scrisă cu creionul şi aproape ştearsă. Totuş eu răspund la toate. Pentru piept cumpăraţi un duş aparat dela un magazin ortopedic şi faceţi zilnic duşuri foarte reci şi fricţiuni cu alcool de Lavandula. Mâncaţi dulciuri, castane şi nuci. Părul îl reduceţi la culoarea naturală cu „Eau Salé".

Vergissmeinnicht. Luaţi înaintea meselor: Fer oxalic 0,25 Mg usta 0,25 câte un bulin. Spălături cu Acetum Piroliquosum o linguriţă la un irigator de 1 kgr.

Micşoara. Gălbenuşul de ou bătut bine cu Glicerină fereşte faţa de pârleală. Făina de orez e bună. Săpunul nu. Carminul şi Glicerina nu sunt unsuroase. Glicerina nu e grăsime. Aparatul B e mai bun şi centurile de cauciuc.

Luiza A. Sublimat corosiv 0.02 Acet aromat 100 gr. Apă de roze 20 gr. — e eficace.

Aprilie. Nu vă spălaţi faţa cu săpun. E numai o iluzie că săpunul e singurul care curăţă obrazul de fard. Vaselina sterilizată curăţă tot aşa de bine. Şi laptele de migdale idem.

Gh. Niţă. Da: găsiţi la revistă şi numere vechi. Doctor Verea şi Vintilescu.

Vanda. Purtaţi centură de cauciuc chiar şi noaptea. Nu se poate face nimic pentru micşorarea oaselor la picior. Pentru mărirea gambei faceţi o cură de îngrăşat dar atunci se va îngrăşa şi talia. Nu cunosc procedee pentru îngrăşări parţiale ale corpului. Da; corespondenţa particulară se poate numai în cazul când aveţi ceva important să-mi spuneţi. Numele meu e Laura, altul n'am.

Sonia M. Am dat o reţetă a unei creme bune cu perhidrol pentru albit tenul chiar în revista actuală. Pentru bust ca la Vera Orlova. Utilizaţi un depilator oarecare până trece nunta şi apoi recurgeţi tot la apa oxigenată.

Rietta. Reţeta laptelui de migdale am dat-o de numeroase ori în revistă. In lapte veţi pune şi 5 gr. Ac. salicilic, care îl împiedică să se strice curând acuma vara.

O cititoare. Pentru coşuri ca la Paula şi Puia din revistă. Un auto vaccin ar fi eficace. Ungeţi părul cu Gonină Argentina şi apoi puneţi-l în onduline, va ţine mai mult.

Ivona Dumitrescu. Contra porilor dilataţi aveţi în revistă. Glicerina nu pătează faţa, dar utilizaţi, mai bine, crema mea, ce o găsiţi tot în revistă. Apa oxigenată e bună pentru părul existent dar trebuie dată cu răbdare şi mult vreme.

Ileana Cozia. Ce fel de pată e aceia şi cum a apărut! Fiţi desluşită! Aştept un lung răspuns.

Genia. Tenul îl aveţi alb şi gâtul nu? Cum vine asta? Probabil că gâtul nu-l pudraţi de fel. Pentru rest urmaţi o cură de îngrăşat. Mai răspundeţi dar lămurit.

Aurelia Both. Utilizaţi soluţia Sabouraud, din revistă, la 2 seri odată. Ce fel de bureţi aveţi pe faţă. Nu pricep. Cum se prezintă ei? Nuca şi migdala arse sunt cosmetice inofensive pentru gene şi sprâncene. Utilizaţi: Pilocarpină 1 gr. Apă de roze 20 gr. Ulei de ricin 20 gr. cu care veţi unge genele în fiecare seară. Soluţia e cam scumpă dar e minunată.

Speranţa. Pentru nas comprese f. fierbinţi cu apă de roze şi ungeri cu o cremă imediat. Pentru abdomen purtaţi o centură de cauciuc şi noaptea. Pentru piept şi transpiraţie găsiţi chiar în revista actuală.

Caroline Galaţi. Vaselină borecată utilizată zilnic nu e bună pentru ten. Utilizaţi crema mea şi soluţia contra porilor dilataţi. Ambele le găsiţi în revistă.

Fernanda. Uleiul de ricin şi uleiul de migdale sunt bune pentru sprâncene. Uleiul de migdale din comerţ însă nu e pur de aceia recomand uleiul de ricin. Contra tenului gras, soluţia Sabouraud e excelentă, la 2 seri odată.

Enrica Pilzen. De ce aţi pus ţelină pentru piept? Cine v'a spus? Cum a crescut pieptul în lungime, nu pricep nimic. Explicaţi mai clar.

Valentina. Mâncaţi de 3-4 ori pe zi compot de prune. Beţi dimineaţa pe stomacul gol un pahar mare cu apă rece. Mâncaţi miere multă. Contra mirosului urât luaţi pe zahăr de 4-5 ori pe zi câteva picături de alcool de mentă. Crema ce pomeniţi e bună. Pentru bubele din cap: Spirt de lavandula 100 gr. Sublimat corosiv 0,02. Ulei de cadiu 5 gr. Tinctura de iod e foarte bună. Pentru ceiace spuneţi luaţi Lipovarină 2 comprimate pe zi înaintea meselor.

Riria. Pentru pori: Borax 2 gr. Oţet aromat 100 gr. Glicerină 20 gr. la 2-3 seri odată. O cremă bună este crema mea din revistă.

Un Focşănean. Bicromat de potasiu 5 gr. la un kgr. apă. pudrare cu Talc. Saltratul Rodell e bun.

Adda şi Justy. Contra cojitului feţei utilizaţi crema cu unt de cacao din revistă. Contra degerăturilor: Ulei de laur 50 gr. Camfor 5 gr. fierte bine. Apoi pudrare cu Talc 50 gr. Zn Oxid 20 gr. Amilum orizae 25 gr. Licopodiu 20 gr.

Rita Dora. Pentru sâni găsiţi în revistă. Laptele de migdale se prepară cu migdale necorticate, bine înţeles. Bain-Marie este un vas mare cu apă fiartă în care puneţi vasul cu crema de preparat. Crema nu se prepară direct pe maşină căci se îngălbeneşte.

Confiance. Pentru porii dilataţi găsiţi chiar în revista actuală. Utilizaţi laptele meu de migdale în care aţi pus 5 gr. Ac. salicilic ca să nu se descompună.

Melizanda. Da, laptele e bun pentru ten, dar nu curăţă faţa de fard. Spălaţi obrazul cu apă caldă întâi. Contra nasului lucios soluţia Sabouraud e excelentă.

Anuţa Ianculeţ. Nu cunosc nimic relativ la creşterea trupului în lungime. Părinţii Dv. cum sunt?

Graţioasa. Te admir pur şi simplu. Nu am ştiut ce viaţă de abnegaţie ai dus. Ce fel de ten aveţi? Gras sau uscat? Aştept răspuns.

Nicolethe Craiova. Cred că dacă aveţi splina inflamată e în urma unor friguri recurente. Ce a spus doctorul? Utilizaţi crema mea din revista actuală.

Sfinx. Făina de migdale utilizată singură strică obrazul. Combinată cu laptele de migdale curăţă tenul excelent.

M. Dăneţ. Pentru tenul gras e bună soluţia Sabouraud. Pentru porii dilataţi, găsiţi în revista actuală.

Mutzi. Pentru nasul roşu şi unsuros găsiţi remediu chiar în revistă. Alcoolul de erini e bun numai în cazurile cu tenul prea gras. Şi soluţia Sabouraud e bună, deasemenea.

Elena Vasiliu. — Prof. dr. *Ştefan Nicolau* str. Boteanu 6 Bucureşti.

Frequenta (Iaşi). — Pentru coşuri: drojdie de bere timp de o lună. Crema următoare Resorcină 1 gr. Ung. emoliens 40 gr. apă de roze 20 gr. ichtiol 2 gr. Dimineaţa spălaţi faţa cu apă caldă, săpun ichtyol, şi ungeţi cu lanolină 40 gr. Ung. Emoliens 40 gr. şi apă roze 20 gr. Pudraţi cu pudră specială de copii Vasenol.

LAURA

Figurile ecranului

Jean Angelo

S'A NĂSCUT în 1888 la Paris. La 15 ani — conform dorinței tatălui, un cunoscut artist pe vremea aceea, — debutează în teatru cu piesa lui Victorien Sardou „La Sorcière". Pe urmă a jucat în „Tosca", în „Sainte Thèrése" și în alte piese de mare succes.

La 1907 Michel Carré l'a angajat pentru primul rol din filmul „La Laide", iar în 1908, după ce și-a terminat stagiul militar, s'a dedicat cu totul cinematografului.

A jucat în „Lucreția Borgia" și în „Mizerabilii" (prima versiune). Tocmai când vroia să turneze „Monte Cristo" a isbucnit războiul din care cauză a trebuit să abandoneze acest rol ce-l entuziasmase.

In cursul campaniei, a fost văzut de două ori. In timpul celei de-a doua convalescențe, a realizat „Mêres françaises", un film de propagandă.

La încheierea războiului, după o scurtă trecere pe scenă, revine în studio unde cunoaște cele mai sincere succese cu rolul căpitanului din „Atlantida" și cu acel al piratului din „Surcouf", iar acum deține rolul principal din marea producție „Monte Cristo", care se turnează într'o nouă versiune.

Unde mergem ?

ELEGANTUL „TRIANON" reprezintă „Cei 3 regi ai circului" cu Eveline Holt, în rolul principal.

CINEMA „CAPITOL" proectează „Fiicele Evei" cu Anny Ondra, cea mai iubită stea a ecranului.

„BOULEVARD PALACE" prezintă „Regele Aventurierilor" cu Charles Alden.

La „SELECT", putem revedea admirabilul film „Acela care primește palmele", cu marii Lon Chaney și John Gilbert.

„SCALA" și-a format programul cu „Mizerabilii", după romanul lui Victor Hugo și o piesă de teatru.

CINEMA „REX" proectează un film senzațional de mare lux și montare.

Poșta cinefililor

Monica D. — Harry Halm, Westfälischestrasse 31 (Halensee); Alfons Fryland, Ruhlaerstrasse, 15 (Schmargendorf); Werner Fuetterer, Paulsbornerstrasse, 1 (Halensee), Willy Fritsh, Kaiserdamm, 95 (Charlottenburg). Toate Berlin, Igo Sym, Siebentergasse, 31 Wiena VII. Nils Asther și Ramon Novarro, c/o Metro Goldwyn-studios, Culver City; Charles Farrell, c/o Fox studios Hollywood. Calif, U. S. A. Primilor cinci le puteți scrie în l. germană, iar ultimilor trei în l. engleză sau franceză. Scrisorile pentru Europa trebuiesc francate cu câte 10 lei iar cele pentru America cu câte 20 lei.

Lazăr Hem. — 1) Buffalo Bill J., Joe Bonoma și Elmo Lincoln, c/o The Standard, Casting Directory, 616 Taft Building Hollywood, Calif., U. S. A. Emo L., nu mai turnează. Toți sunt de naționalitate americană. 2) Edie Polo turnează actualmente în Germania. Noua lui adresă o veți găsi în numărul viitor.

Mabb. — 1) Joan Crawford are 26 de ani iar Fee Malten 24. 2) Brigitte Helm este căsătorită. Ii puteți scrie în l. germană. Obișnuește să răspundă. 3) Despre Fred Louis Lerch ce vreți să știți?

S. B. C. — 1) In Suedia sunt câteva case producătoare cu renume mondial. 2) Lars Hanson, c/o Metro studios, Culver City, Calif, U. S. A. Ii puteți scrie în l. suedeză, engleză sau franceză. Are aproximativ 35 de ani. 3) Buster Keaton e de naționalitate americană.

Hélène Titus. — 1) In Anglia nu există studio-ul indicat. Dar dece nu-mi comunicați numele mătușei dv? 2) Pentru rest revin în No. viitor. Vă mulțumim pentru frumoasele dv. cuvinte.

Gică Muleancă. — Vezi „Realitatea Ilustrată" No. 4, anul curent.

Claire. — Greta Garbo, c/o Metro-Goldwyn, studios, Culver City, Calif. U. S. A. Cred că răspunde.

Roztim Hașbuc. — 1) Edith Johnsohn și Wiliam Duncan, c/o The Standard Casting Directory 616 Taft Building, Hollywood, Calif, U. S. A. Le puteți scrie în l. engleză sau franceză. 2) Iwan Mosjoukin are 37 de ani și are ca adresă, c/o Ufa, Kochstrasse 6—7 SW. 68. Nu trimite fotografia. 3) Dolores del Rio, c/o Fox-studios, Hollywood, Calif., U. S. A. Ii puteți scrie în l. engleză sau franceză. Trimete fotografia. 4) Conrad Veidt, Kurfürstendamm 150, Berlin-Hallensee. Are aproape 40 de ani.

Costy. — Nu cunosc nici o artistă bulgară cu numele de Iva Vanea sau Vanca.

L. N. Călărași. — „Aghiotantul Țarului" și „Mihail Strogoff" sunt două filme deosebite.

Ada. — Billie Dove, c/o First National-studios, Burbank City, Calif, U. S. A. Ii puteți scrie în l. engleză sau franceză. Scri-

Stela. — Pentru Paul Wegener, vezi mai sus. Adresa lui Al. Moisi nu o cunosc.

Mary T. — Verebeș, Kaiseralée, 15 Berlin l. germană.

PAGINA SPORTIVĂ

Foot-Ball Asociațiune

Jugoslavia-România 3-2 (1-2)

COMISIUNEA noastră de selecționare nu scapă nici o ocazie, pentru a face câte o glumă reușită. De astă dată s'a întrecut pe sine însăși aliniând în fața temutului team jugoslav, o echipă care este cel puțin o sfidare a bunului simț.

Nemulțumită cu victoria asupra Bulgariei, — care a însemnat o înfrângere a tradiției eșecurilor noastre, — și-a modificat radical aripa stângă a atacului, pe motivul că cei doi introduși — de fapt intruși — au participat în echipa Clujului, adică în formația care a dispus de București cu 3—1.

Ce legătură a avut acest joc cu selecționarea echipei naționale a României, este o şaradă pe care nici concepția fantezistă a comisiunei nu ar putea-o explica.

Este destul că, într'un match, pe care sorții îl prognosticau în defavoarea noastră, ceilalți echipieri au depus toată vigoarea, astfel încât până la pauză România a condus cu 2—1. Și dacă un spirit eftin de duzină nu ne-ar fi gratificat cu prezența în unsprezece a lui Cipcigan și Giurgiu II, contrar prevederilor, am fi recoltat o victorie cu adevărat senzațională și meritată.

* * *

Scorul este deschis de excelentul Subășeanu în minutul 19 dela începere. Pavelic egalează în minutul 29, pentru ca peste 6 minute Boroș să restabilească handicapul (2—1) în favoarea României.

O greșală de blocaj a lui Zambori, în minutul 3 după pauză, prilejuește lui Lemesic o nouă egalare. Insuficiența înaintării noastre pe stânga, face ca toate acțiunile trudite ale mijlocașilor să se irosiască. Ceeace nu împiedică pe adversar ca printr'un joc de pasee scurte și pe jos, să deconcerteze apărarea românească și să înscrie ultimul punct al unei partide atrăgătoare, în minutul 22.

Au excelat în echipa României **Steiner, Madaraș** și **Subășeanu.** Ultimul s'a consacrat definitiv, ca jucător de clasă internațională, deși selecționeur-ii îi admiră arta măiastră, și iau, totodată, pe primul venit, ca să-l înlocuiască. Eterna simpatie grefată pe și mai eternul interes divers.

D. Braun, un arbitru care și-a depus de mult examenul de as al specialității, a condus echipele:

JUGOSLAVIA: Mihelcic, Ivkovic, Beleslin, Arsenievici, Prenvel, Kunst, Marjanovici, Hitrec, Lemesic, Pavelic, Giller.

ROMÂNIA : Zombori , Steiner, Hokșari , Rafinski, Vogl, Ciolac; Boroș, Taenzer, Subășeanu, Giurgiu, Cipcigan.

SPECT.

Concursurile „Realității"

Ca de obicei, campionii regionali din cele, aproximativ, 12 districte sportive ale țării, se întrunesc la sfârșit în competițiunea denumită „campionatul național.

Intre 12 adversari, de pildă, au loc la început șase matchuri. Invinșii sunt eliminați. Vom avea în al doilea tur numai 6 candidați, deci în total trei întâlniri.

Inlăturând succesiv pe cei cari sunt înfrânți, rămân în cele din urmă în finală numai doi combatanți.

Dintre aceștia, invingătorul este consacrat campion național pe anul în curs.

Celălalt competitor este îndrituit a purta titlul de „finalist în campionatul național".

Evident în lumea foot-ball-ului românesc, evenimentul acesta este de însemnătate primordială.

Fiecare amator își pune întrebarea asupra șanselor diverșilor adversari: matchul viitor între doi rivali se anticipează, se multiplică în mintea celor cari așteaptă, cu vădită nerăbdare, rezultatul final.

Chestiunea prezintă, deci, un interes deosebit, nu numai pentru cei puțini, cari vor avea satisfacția de a asista la match, ci pentru sportsmanii din întreaga țară.

Ne dăm bine seama de acest lucru.

Ne-am gândit, deaceea a da prilej tuturor să-și spună părerea în această privință. In acest caz nu va lua parte la match numai numărul restrâns al celor 22 cari joacă. Dorim să dăm prilej tuturor doritorilor de a concura: fiecare să savureze din fiorii pe cari îi prilejuește o luptă dârză, acerbă, în care șansele oscilează ca și mingea purtată vijelios de loviturile repetate.

Deschidem un concurs.

Solicităm cititorilor să ne răspundă la trei simple întrebări:

1. **CARE VA FI IN 1929 CAMPIONUL NAȚIONAL DE FOOT-BALL (CLUBUL ȘI REGIUNEA) ?**
2. **CINE VA FI AL DOILEA FINALIST (CLUBUL ȘI REGIUNEA) ?**
3. **SCORUL FINALEI !**

Este un match pasionant. Cu atât mai atrăgător, că se dispută între zecile de mii de prieteni ai „Realității".

Și întrucât fiecare străduință trebue răsplătită, vom acorda acelui, care va trimite cel mai bun răspuns:

LEI 1.000

Următorii doi vor primi :

CÂTE UN ABONAMENT PE 6 LUNI.

Dacă vom primi răspunsuri identice, vom acorda preferință acelor cari le-au trimis înainte de 15 Iulie.

Concursul nostru se închide în mod definitiv la 1 August.

Și acum urăm fiecăruia noroc!

a. v.

Atragem atențiunea organelor superioare ale „F. S. S. R." și ONEF" că la controlul intrărilor, la exibițiile patronate sau organizate de instituțiile de mai sus este strict necesar a pune oameni cu o oarecare greutate morală, cu cât de puțină cultură și înzestrați cu cât mai bun simț.

Redactorul nostru sportiv, prezentându-se Vineri 10 Mai, la intrarea stadionului „ONEF", unde avea loc match-ul de foot-ball Iugoslavia-România, cu invitația specială din partea comisiunei pentru organizarea serbărilor Unirii, aceasta i-a fost ruptă de un controlor despre care am aflat în urmă că răspunde la numele de Dragomirescu, pe motiv că invitația guvernamentală nu este valabilă la acest match.

Protestăm contra acestui procedeu, cerem organelor superioare cari au fost sesizate, îndepărtarea celui sus numit.

Oameni fapte și idei

O acrobată de circ, face exerciții la etajul 47-lea, al unei clădiri neterminate, din New-York.

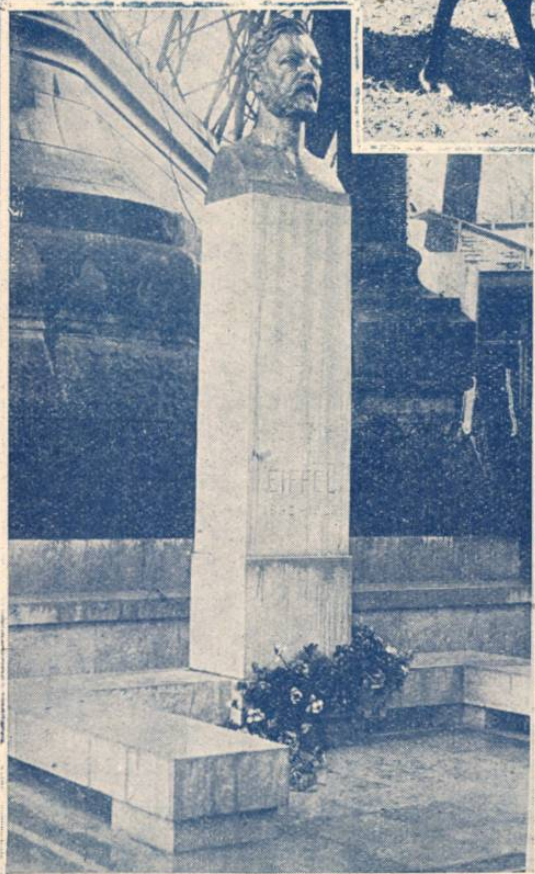
Operarea unei leoaice. După ce a fost legată, veterinarul îi face o injecție anesteziantă, care-i va permite operația fără durere.

Un nomad din nordul Siberiei, călărind pe un ren, singurul animal care rezistă climei din acele regiuni.

Moștenitorul tronului persan, fiul șahului ALI RIZA-CHAN, în noua uniformă.

La aniversarea de 40 ani, de la ridicarea turnului Eiffel, s'a ridicat un bust inginerului EIFFEL, care l-a construit.

Corpul pompierilor din Berlin, a fost înzestrat cu o barcă-motor, care poate fi transformată în pompă pentru incendii.

Victor Eftimiu
Din vremea veche

(Urmare şi sfârşit)

Tot ce vă pot spune este că însăş cucoana Sevastiţa, care de obiceiu n'atingea bucatele decât cu vârful degetelor, ca îngerii, — căci nu prea avea poftă de mâncare, — începu să guste din toate bunătăţile ce i se perindau în faţa ochilor şi în scurtă vreme, trăsăturile obrazului începură să i se rotunjească, trupul prinse şi el rotunjimi uşoare, pline de farmec şi acum Sevastiţa era în sfârşit, femeie frumoasă şi ispititoare cum alta nu a mai fost de atunci.

Zâmbind cu poftá şi clipind şiret din ochi, cuconul Costache băgă de seamă că floarea casei lui îmbobocise, trandafir de vară îi îmbălsăma conacul. Piersica se pârguia, în razele soarelui.

Rochiile de mătasă, ţesuţe 'n fir de aur, îi veniau acum pe trup.

Fericirea lor era deplină. Dar diavolul, care îşi vârâ coada 'n toate, alese sălaş tocmai în casa lor fericită, printre zorelele învoalte...

O umbră de tristeţă, căzu în fericirea Sevastiţei dela o vreme ; Costache, înainte de a pofti la masă, se abătea pe la bucătărie şi şedea cam multicel cu Fira de vorbă.

Zilnicele întârzieri, obrajii roşi, fruntea îmbrobonată de sudoare a lui Costăchel, făcură pe Sevastiţa să-şi închipuie că boierul învrednicia pe ţigancă, cu drăgăstoase daruri.

Sevastiţa se mâhni foarte, dar nu îndrăzni să spună ceva. Se mulţumia să sufere în tăcere, ca un biet căţeluş pe care-l doare ceva, dar nu-şi poate rosti amarul. Numai ochii ei vorbiau, ochii ei mari şi negri, plini de mustrări şi rugăminţi.

Dar boerul nu vedea nimic. Numai, cât, într'un târziu, băgă el de seamă că obrajii Sevastiţei se trăseseră şi că ochii-i erau plânşi. O prinse de mâini şi o 'ntrebă de sănătate...

Sevastiţa se porni pe un plâns repede şi zbuciumat.

— Ce e, suflete, ce ai ?... Ce ai, inimă ? Ce-i cu tine, mă puiule ? întrebă Costache speriat.

„De ce-ţi plâng ochişorii ?... Ţi-e dor de ceva ? Spune-mi, sufleţelule, ia spune-mi...

Vorbele lui Costache în loc să aline durerea Sevastiţei, o făcură să plângă mai tare, să geamă şi să sughiţe.

Apoi, cu fruntea rezemată de pieptul lui Costache, îl rugă să goniască pe Fira.

— Dar de ce, inimioară ? Găteşte bine, nu fură...

— Aşa o fi, răspunse Sevastiţa, da, ţigăncile astea sunt primejdioase... Am auzit că sunt vrăjitoare şi fac fermece, ca să suciască mintea stăpânilor.

Boer Costache înţelese şi începu să râdă cu poftă, bătându-se cu palmele pe genunchi.

— Dar am eu cap să mi-l suciască o ţigancă ?

„Ei bată-te norocul să te bată...

— Atunci ce tot cauţi la bucătărie, în fitece zi ? întrebă Sevastiţa repede, bucuroasă că spusese, în sfârşit, ce-i sta pe inimă....

Şi se făcu roşie toată.

Cuconul Costache se puse iarăş pe râs. Râdea, să se prăpădiască, nu alta !

Tot râzând şi lovindu-se pe genunchi, îl apucă tusea.

— Ha ! Ha ! Ha ! Ce copil !... Biata inimioară !... Zi, numai atâta era, hai ? Păi mă duceam să ciugulesc din bucate, fetiţo ! Au nu ştii cum sunt eu de pofticios ? N'ai văzut cum lipsesc aripile puilor fripţi ?... N'ai băgat de seamă că nu mai sunt stafide în cozonaci ? Plăcintele nu ţi se par roase de şoareci?... Eu eram şoarecele, îngere! D'aia mă duceam eu mereu la bucătărie" !...

„Ha ! Ha ! Ha !"...

Cuconul Costache nu minţia niciodată ; Sevastiţa ştia asta şi fu prea mulţumită de răspunsul boierului.

El deasemeni era încântat de gelozia nevestei, căci lucrul acesta îl măgulia foarte. Şi pe când suspinele i se potoliau, cuconul se uită în oglindă, plin de mândrie.

A doua zi obrajii Sevastiţei erau iarăş trandafirii şi'n ochii ei râdea, vesel, soarele de primăvară...

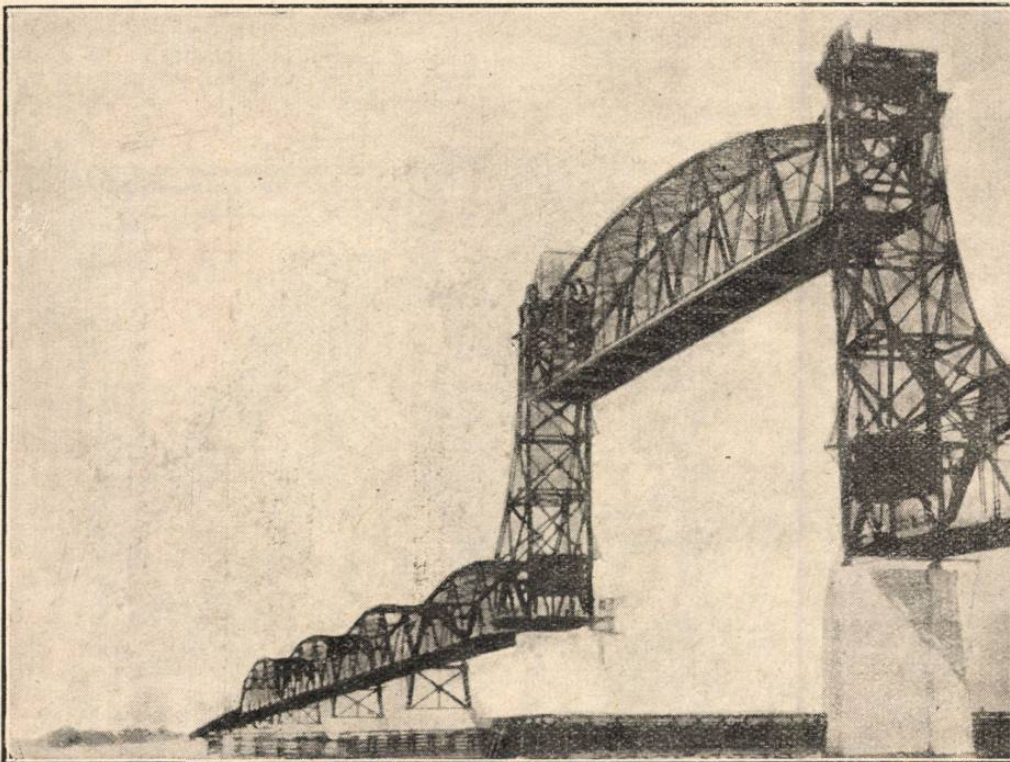
Cel mai lung pod din lume

AMERICA, ţara tuturor posibilităţilor, înregistrează un nou succes în domeniul fantasticului.

Zilele trecute a fost inaugurat în Statele Unite, un pod gigantic, care are o lungime de 9 mii de metri şi care a costat frumoasa sumă de peste 1 miliard de lei. Podul face legătura dintre Newport-News şi ţinutul Norfolk, deasupra golfului Chesapeak. La extremităţi, se sprijină pe mai multe tălpi de pod aşezate pe nişte masive de beton armat, iar în partea centrală este format din grinzi de oţel în formă de boltă.

Malurile fiind joase podul nu este prea mult suspendat deasupra apei. Acest lucru a pus pe tapet problema circulaţiei vapoarelor, care în această regiune este foarte mare.

Inginerii au căutat să remedieze acest inconvenient, prin introducerea unei părţi mobile a podului. Sistemul podului care se ridică a fost adoptat. Printr'un procedeu ingenios partea centrală se poate ridica şi astfel a fost înlesnită trecerea vapoarelor de mare tonaj.

Podul este dotat cu cel mai modern utilaj. Semnalizatoare electrice anunţă pe automobilişti, atunci când podul central este ridicat aşa că accidentele sunt excluse.

De-altfel ridicarea părţii mobile, atrage în mod automat punerea barierelor la ambele capete.

Puterea Banilor

Istoria a dovedit în nenumărate rânduri, că popoarele cari au recrutat cele mai strălucite victorii atât pe câmpiile de luptă, cât şi pe cele diplomatice au necesitat pe lângă talentele strategice sau diplomatice, bani, foarte mulţi bani, aur enorm de mult.

Pentru a nu cita decât un caz, vom aminti cititorilor că atunci când comuna franceză, l-a întrebat pe Napoleon Bonaparte — care era numai general, — ce găseşte necesar, pentru o campanie fructuoasă în Italia, aceasta a răspuns sigur de sine :

— „BANI, BANI ŞI IAR BANI".

De aceea fiţi atenţi cu banul vostru şi controlaţi-l, înainte de a-l cheltui. Şi aceasta o veţi putea face, urmărind seriile de bancnote a 20 lei puse în circulaţie de „REALITATEA ILUSTRATĂ" săptămânal, şi pentru care plătim câte 500 lei de fiecare.

Iată noua serie pusă în circulaţie pe săptămâna aceasta :

A 8174, 0521 ; Z 8120, 0568 ; B 8219, 0425;
B 8219, 0426; B 8219, 0427; B 8219, 0428;
X 8216, 0313; T 8177, 0005; R 8049, 0840;
N 8189, 0821; I 8203, 0196; F 8011, 0166 ;
R 1890, 0455; V 8045, 0646; V 8132, 0864 ;
V 8189, 0614; D 8185, 0336; U 8218, 0429;
A 8186, 0317; X 8203, 0646.

Tragedia unei chinezoaice emancipate

Domnişoara *Ho*, pe când era în vârstă de 11 ani, a fost logodită cu junele Tsee, în etate de 12 ani. Am spus că d-şoara Ho *a fost* logodită, nu că s'a logodit. Pentrucă aşa e uzul la chinezi: părinţii îşi logodesc copiii de mici, se fixează zestrea, se stabileşte câte femei va mai avea drept bărbatul, să-şi ia în casă, etc., etc. Şi tot aşa au făcut şi părinţii d-rei *Ho* şi a d-lui Tsee.

Dar au trecut ani. D-şoara *Ho* a urmat şcoli superioare, a fost o studentă merituoasă, s'a adoptat ideilor moderne, poartă toaletă europenească şi vorbeşte la perfecţie engleza. Şi, bineînţeles, d-şoara *Ho* a declarat hotărît, că pe ea n'o obligă hotărîrile luate cu ani în urmă de părinţii ei şi că deci, nu vrea să se mărite cu d. Tsee.

Dar familia d-lui Tsee — ba chiar şi d. Tsee — e cu totul de altă părere : ea cere respectarea angajamentului. In consecinţă, a fixat data nunţii, a lansat invitaţii, a făcut toate pregătirile de rigoare. Dar în ziua nunţii, d-şoara *Ho* nu s'a prezentat.

De aci, proces.

Mama d-şoarei *Ho*, a încercat o transacţie, înapoiând familiei mirelui darurile de logodnă. Dar familia Tsee, dârză şi tare pe drepturile ei, a refuzat orice compromis, intentând proces pentru dota fixată cu prilejul logodnei la suma de 300.000 dolari (adică aproape 50 milioane lei !).

Ca dovadă cât de întemeiate sunt drepturile sale, d. Tsee poate stabili înaintea justiţiei, că la moartea tatălui d-rei *Ho* a purtat şi el doliu.

Concursul pentru imnul „MISS ROMÂNIEI", a fost amânat până la finele lunei Iunie, ca urmare la cererea a numeroşi compozitori, cari au avut de terminat lucrări pentru serbările Unirii.

Deci lucrările se mai primesc până pe ziua de 1 Iulie, în condiţiunile publicate la timp.

Cupon pentru jocuri No. 21

Numele şi pronumele ....

Adresa ....

Fereastra

de Barry Pain

HENRY Shapman Barker deabia avuse timp să ia o gustare la repezeală, să-şi tiranizeze puţin soţia, să-şi certe grădinarul şi să prindă trenul de 10 şi 30. Indeplinind toate acestea cu succes şi găsind şi un compartiment gol de clasa întâia, deveni mai bine dispus. Smuci totuş nervos, inofensivul ziar de dimineaţă, aruncă ochii asupra noutăţilor externe şi începu să citească articolul de fond.

— Ce murdărie! exclama el mereu.

Era exclamaţia favorită ori de câte ori citea articole de fond.

Trenul se opri la Chiddleford. Singurul hamal care se afla pe peron, deschise uşa compartimentului său.

Augustus Sturt, un tânăr cu o înfăţişare impunătoare îşi făcu intrarea. Privi bănuitor la Henry Shapman Barker, flueră în mod ostentativ, trecu în celălalt colţ al compartimentului şi închise fereastra.

— Deschide te rog, fereastra, domnule! sbieră Barker.

— Ţine-ţi gura! răspunse Sturt cu dispreţ, întorcându-se şi aşezându-se pe locul din faţa lui Barker. Işi întinse picioarele lungi, care intrară sub fotoliul celuilalt, trase din buzunar o carte groasă despre „Viaţa lui Isus" şi începu s'o consulte, fluerând într'una.

— D-ta nu cunoşti regula ferestrelor? zise Barker încruntându-se. Nu cer maniere distinse dela d-ta dar există regule şi acestea trebuesc respectate.

— Du-te la dracu! strigă Sturt, răsfoind mai departe cartea sfântă.

— Prima persoană care intră în compartiment are dreptul de control asupra ferestrelor şi insist ca fereastra să fie lăsată deschisă, strigă Barker.

Sturt puse cartea deoparte cu un aer de resemnare şi zise:

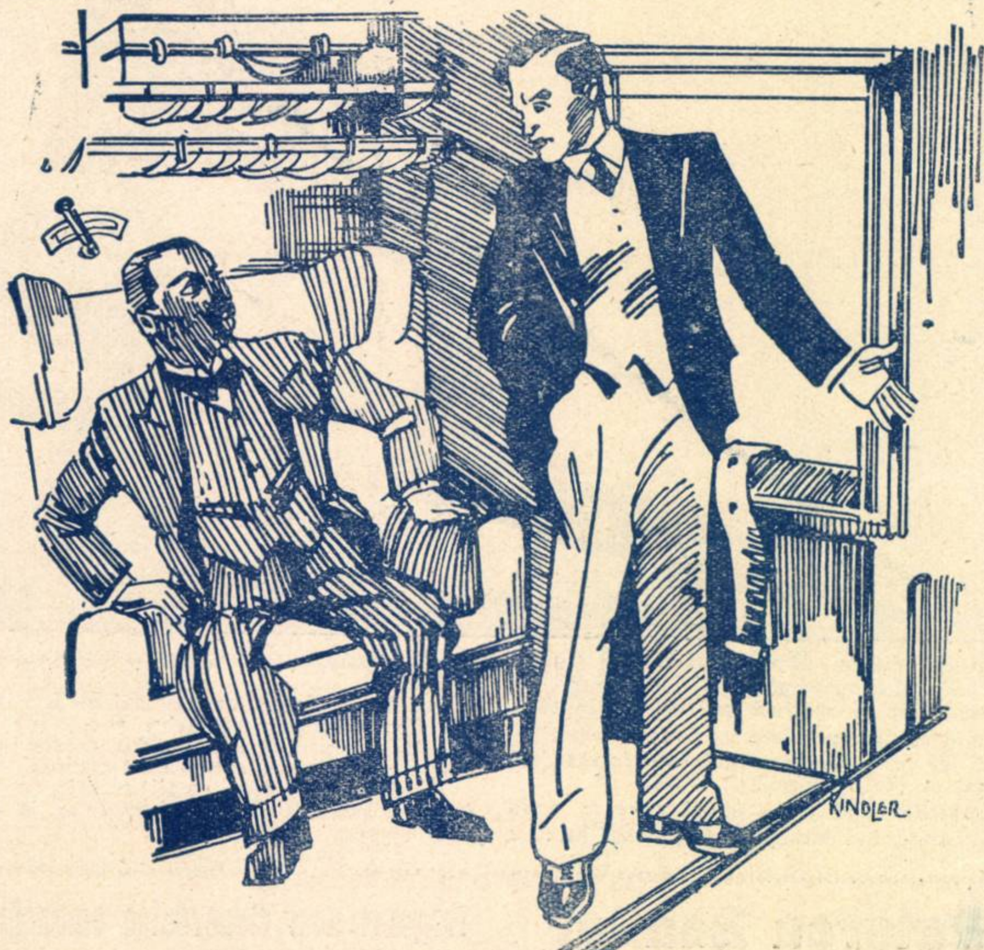
— Pentrucă nu încetezi cu trăncănitul, îţi voi spune eu care sunt regulele. Iţi va servi de exemplu ca să nu te faci de râs cu alt prilej.

D-ta, care stai în colţul opus locomotivei, ai dreptul la ferestruica de lângă d-ta şi eu nu ţi-am răpit acest drept. Poţi, dacă vrei, s'o ridici sau s'o laşi jos. Poţi s'o pui în buzunar. Poţi s'o mănânci dacă vrei. E o chestiune pe care o vei aranja cu Societatea căilor ferate şi nu mă amestec. Dar asupra ferestrei care dă în afară ai tot atâta drept ca şi un locuitor din lună. Am închis fereastra şi va rămânea cum e şi poţi să insişti cât vrei, că eu tot n'am s'o ridic.

— Eh! zise Barker, cu d-ta nu se poate vorbi în mod civilizat. Dar te învăţ eu îndată cum să te porţi.

Se ridică repede, trecu peste picioarele lui Sturt, deschise fereastra şi se aşeză la loc.

— Acum, zise el, fă ceeace ştii!

— Voi face, zise Sturt, ameninţător.

Se sculă, ridică iar fereastra, se aşeză şi zise:

— Dacă deschizi, iarăşi, fereastra, să ştii că-mi bag piciorul prin ea, o sparg, îţi bag capul buhăit ca să iei aer până te vei umfla. Şi acum, fă ceaace ştii.

— Foarte bine, foarte bine! Aceasta înseamnă violenţă şi vom vedea ce va zice comisarul primei staţii. Vei fi dat afară! Inţelegi? Afară, afară, — mugi Henry Shapman Barker ca apucat de furii.

— D-ta nu înţelegi să taci odată? Eşti ridicol. Absolut ridicol!

Trenul se opri. Barker începu să strige cât îl ţinea gura:

— Unde-i şeful de tren? Unde-i şeful? E o infamie. Să vie şeful, să vie comisarul!

Sturt continua să fluere mai departe ironic.

Şeful sosi tocmai când trenul se puse iar în mişcare şi se adresă celor doi:

— Imi pare rău domnilor. Nu pot să fac nimic. Nu e vina mea. Am reclamat direcţiei de trei ori şi voi mai cere a patra oară să se pună geamul la fereastra ce dă în afară. Sigur, e o ruşine! Dar poftiţi vă rog în alt compartiment.

Şeful plecă, trenul se puse în mişcare iar Sturt şi Barker se priviră ca prostiţi. Se aşezară şi spuseră amândoi deodată acelaş lucru, cu aceleaşi cuvinte şi cu acelaş ton:

— Vezi, domnule, ce idiot eşti?

Şi n'au mai vorbit nimic.

Din englezeşte de J. PIT

RUDYARD MULLTON

Procesul omului decapitat

O nouă aventură senzațională a celebrului detectiv GEX TREVOR

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT

Intr'un hotel din Viena se găsește decapitat în camera 177, contele Alfred d'Arlon. *Autoritățile și detectivul* Trevor Gex, *încep cercetările. Pe culoar se găsesc urme de pași de femee, care a călcat în sânge. Se descoperă că aceste urme sunt ale* Ritei von Torgau, *domnișoara de onoare a principesei* Amelia de Hallstadt, *care ocupă apartamentul vecin.*

IN AUDIENȚA LA PRINȚUL DE HALSTADT

II.

Intre timp, agenții lui Mayer strângeau documentele mai semnificative, găsite în camera decapitatului. La percheziție se mai constată, că asasinul se spălase de sânge în cuveta de faianță a lavoarului și pe un prosop se vedeau încă urme roșii.

Trevor Gex arătă lui Mayer câteva hârtiuțe, pe care ridicase amprentele digitale, lăsate de degetele asasinului, murdărite de sânge, pe diferite obiecte. Agenții „ridicară" și alte urme, în timp ce procurorul încuviință transportarea cadavrului pe pat, unde fu învelit cu o cuvertură.

Judecătorul de instrucție Spessart, chemat în grabă, sosi îndată. Era un om cu fața osoasă, brun, cu priviri ascuțite. Toată înfățișarea lui denota o natură nervoasă, vioaie, dar perfect stăpânită.

Indată ce se puse la curent cu cele petrecute, fu de părere să se facă perchezițiі în camerele Ritei von Torgau și locotenentului Waldemar. Procurorul fu însă de părere, să ceară mai întâi o audiență prințului Iohan de Hallstadt, pentru a-i expune cele petrecute și a-l ruga să le îngăduie să ia declarațiile aghiotantului său locotenentul Waldemar și domnișoarei de onoare a principesei, Rita von Torgau.

Prințul Iohan de Hallstadt era un bătrân sever, cu figura fostului împărat Frantz-Iosef. Favoriții complet albi, contrastau cu sprâncenele rămase perfect negre, foarte încruntate. Morocănos din fire, prințul răspunse reprezentanților parchetului de sus, în monosilabe, străfulgerându-i cu priviri aspre.

Prințul Iohan era tatăl principesei Amelia.

Când auzi despre ce este vorba, mânia surdă a prințului izbucni:

— Am să mă plâng guvernului Republicei. E o lipsă de respect din partea dv., să bănuiți suita mea, de o crimă! Puteți face ce voiți. Eu și fiica mea nu vă vom da nici o declarație. Dar veți răspunde de purtarea dv., față de un oaspe de sânge regal, al Republicei austriace.

Procurorul și judecătorul de instrucție, se înclinară și eșiră pe coridor.

— Trebue să facem un raport ministerului de cele petrecute. Numai Trevor Gex e de vină... Intr'adevăr, ne-am cam pripit... zise procurorul.

Dar în aceiaș clipă, Mayer eși din camera 177 cu o scrisoare mov în mână și o întinse procurorului:

— Am găsit asta într'o carte, pe biroul victimei.

Procurorul citi. Era o scrisoare prin care Rita von Torgau cerea o întâlnire contelui Alfred d'Arlon, *pentru noaptea în care se făptuise crima!* Ea insista să fie primită, afirmând că are să facă o propunere însemnată contelui.

Acest document, confirma ipoteza lui Gex, că Rita von Torgau fusese în camera victimei, în noaptea crimei. Ea desigur putea să dea lămuriri depline justiției, și, oricât s'ar fi supărat mohorâtul prinț Iohan de Hallstadt, datoria parchetului era să ia imediat declarația domnișoarei de onoare.

Judele instructor spuse inspectorului general de poliție Mayer:

— Ia măsuri, te rog, ca locotenentul Waldemar să fie izolat și păzit. N'are voe să comunice cu nimeni, până nu vom lua declarația d-rei von Torgau.

Mayer plecă însoțit de un agent, ca să execute ordinul, și intră în camera locotenentului, în timp ce judecătorul Spessart, procurorul Kolberg, detectivul Trevor Gex și al doilea agent, băteau la ușa d-rei Rita von Torgau.

Trebuiră să bată în trei rânduri, până ce d-ra von Torgau le deschise. Trevor Gex observă îndată că patul domnișoarei de onoare era făcut; așa dar, d-ra Torgau nu se culcase toată noaptea. Era o fată înaltă, blondă. Avea figura albă ca de gips, și cearcănele vinete din jurul ochilor se adânciau pline de umbră. Ochii mici și roșii, trupul adus puțin din spate, arătau zbuciumul și oboseala, ce o covârșiau.

In timp ce procurorul îi destăinuia scopul vizitei, prima grijă a lui Trevor Gex fu să cerceteze dacă urmele de sânge de pe culoar, se prelungeau și în camera d-rei Torgau. El găsi îndată urmele tocurilor subțiri, pe care, comparându-le din ochi cu pantofii de aur ce purta domnișoara de onoare, înțelese îndată că urmele erau fără îndoială lăsate de ea.

Il izbi de asemenei faptul că d-ra von Torgau nu purta o rochie de casă, ci o splendidă rochie de fir, ce strălucia, ca o rochie de bal.

— Luați loc, domnilor, zise domnișoara Rita von Torgau, cu glasul nesigur. Vă voi răspunde, la toate întrebările ce veți dori să-mi puneți. Dar mai înainte, am o rugăminte: vă rog să-mi permiteți să văd pe Alteța Sa Principesa Amelia Francisca de Hallstadt, altfel, regret, dar nu vă voi putea spune nimic.

— Vă rog, domnișoară, să amânați întrevederea cu Alteța Sa, după ce ne veți face declarația, zise judecătorul de instrucție.

— Alteța Sa nu s'a sculat până acum. Sunt îngrijorată...

Drept orice răspuns, judecătorul se adresă agentului:

— Intreabă, te rog, dacă Alteța Sa Principesa de Hallstadt s'a sculat și cum se simte, și adu-ne răspunsul.

— Domnule... încercă să protesteze Rita von Torgau.

Dar judecătorul i se adresă cu hotărâre, pe neașteptate:

— D-ră, ce ați făcut azi noapte în camera contelui d'Arlon?

Rita se ridică, dar se clătină: părea că se va prăbuși. Murmură:

— N'am fost în camera contelui...

— Ba da. V'a invitat el ?

— Nu...

— V'ați dus fără să vă anunțați vizita?

— N'am fost în camera contelui...

— Ba da, zise apăsat procurorul. V'ați invitat singură la el, prin scrisoarea aceasta.

Procurorul Kolberg scoase scrisoarea mov, ce se găsise într'o carte de pe biroul victimei. Rita von Torgau, din albă ca varul, se făcu roșie. Incercă să gesticuleze, făcu mișcări scurte, apoi își duse mâna la gât. S'ar fi zis că se înnăbușe.

— E inutil să mai negați, zise judecătorul. Ați fost în camera contelui d'Arlon...

— N'am fost... șopti pierdută Rita von Torgau.

— Ați fost în camera contelui, azi noapte...

— Ah... Doamne!...

— ...când contele d'Arlon a fost ucis...

— N'am fost...

— Știați așa dar că a fost ucis : nu v'a surprins deloc, când v'am spus că vecinul d-voastră a fost ucis. Nu ați tresărit, nici nu v'ați mirat. De unde ați știut că a fost ucis contele d'Arlon?...

— Domnule... Nu mă mai chinuiți... șopti d-ra von Torgau, strânsă în cleștele întrebărilor judecătorului.

— Domnișoară, să sfârșim: ați fost în camera contelui, fiindcă v'am găsit azi dimineață urmele pe coridor: ați călcat din greșală în sânge, și vi s'au imprimat pașii.

Trevor Gex arătă urmele pantofilor, ce se continuau în cameră.

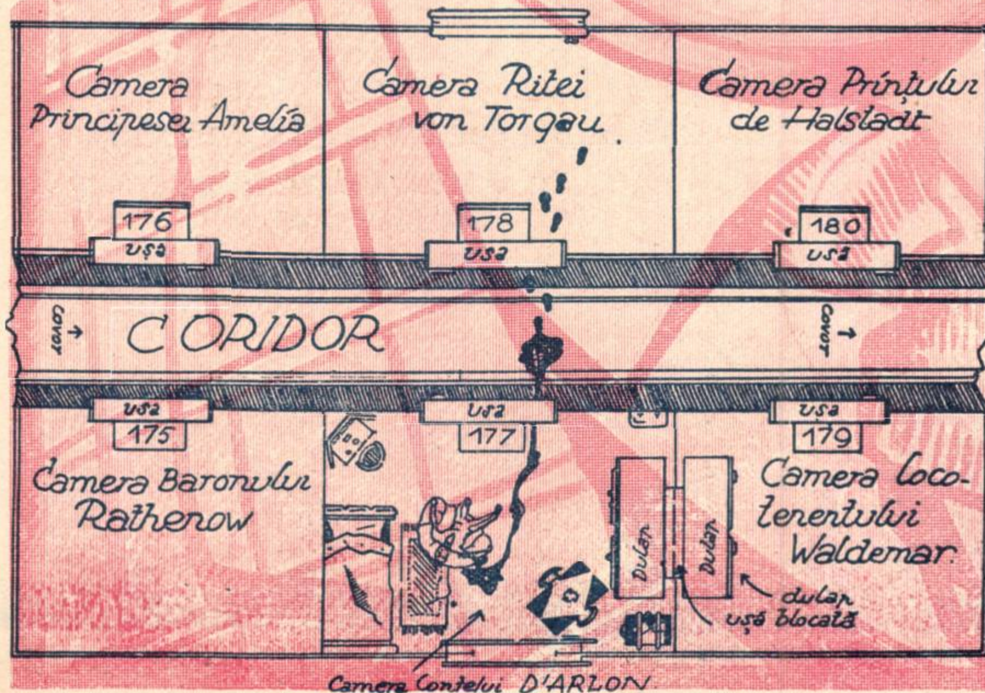
D-ra von Torgau privia fix petele mici de sânge ca înebunită.

— Ce propunere ați făcut contelui? întrebă judecătorul.

Dar domnișoara de onoare nu mai răspunse. Orice stăruință, fu zadarnică.

— Domnișoară von Torgau, dacă nu ne lămuriți scopul vizitei dv., de azi noapte, la contele Alfred d'Arlon, vom fi nevoiți să vă arestăm.

Ușa ce da în camera vecină se deschise brusc în timp ce procurorul rostea această amenințare, și o fată tânără, într'o rochie amplă de casă, intră, și căzu în brațele d-rei von Torgau:

— Rita!... Rita!...
Era principesa Amelia Francisca de Hallstadt, o fată blondă, foarte fină.
Judecătorul se înclină:
— Rog respectuos pe Alteţa Voastră să se retragă în apartamentele sale, şi să nu turbure cursul legal al justiţiei ţării noastre.
Cu fruntea plecată, ruşinată, cu braţul alb acoperindu-şi ochii, prinţesa se retrăgea spre uşe, înecată de plâns. Rita o sprijini, îndemnând-o să iasă:
— Curaj, Alteţă? Nu trebue să vă fie teamă!...
— Rita!... Rita!... şoptea printre lacrimi prinţesa. Sunt pierdută...
Când principesa Amelia eşi, Rita închise uşa în urma ei.
Domnişoara de onoare păru schimbată brusc. Ea ridică fruntea, îşi îndreptă bustul superb, luă un aer de o distincţiune şi mândrie în adevăr aristocratice şi spuse cu glasul tremurat de emoţie, dar curgător:
— Da, domnilor... Eu am ucis pe contele Alfred d'Arlon... Arestaţi-mă, închideţi-mă, dar nu mă mai chinuiţi cu întrebările d-voastră!...
— Rita von Torgau, zise solemn judecătorul Spessart, în numele legii eşti arestată.

NAVAJA

I

Un agent fu lăsat să păzească pe Rita von Torgau, ca să nu comunice cu nimeni.
Procurorul Kolberg judecătorul de instrucţie Spessart şi detectivul Trevor Gex se duseră în odaia locotenentului Waldemar. Acesta, furios la început, când Mayer îi spusese scopul vizitei lui, se potolise în cele din urmă. Era un tânăr ras în cap, cu mustăţile tunse, aspre ca peria, cu ochii reci, albăstrui, ca cenuşiul oţelului călit.
Procurorul se prezintă.
— Cred că din eroare vă adresaţi mie, d-le, zise rece ofiţerul, şi aştept să vă daţi seama de această eroare cât mai curând.
Mayer, inspectorul de poliţie, se apropie de procuror, şi-i şopti la ureche:
— I-am cercetat sabia. N'are nici un strop de sânge pe ea. Cred că detectivul d-tale se înşală.
— Domnule locotenent, zise procurorul, fără să asculte ce-i spu..ea Mayer, depinde de dv., ca vizita noastră să se scurteze. Legile noastre ne obligă însă ca, în această împrejurare, să procedăm astfel. Nu e o eroare din partea noastră. Vă rugăm să ne daţi declaraţia dv., asupra celor petrecute azi noapte în camera contelui Alfred d'Arlon.
— De unde vreţi să ştiu eu ce s'a petrecut la d'Arlon.
— Sunteţi vecini de cameră: n'aţi auzit nimic?
— Unde aţi fost după miezul nopţii? întrebă judele instructor.
— Nicăeri.
— N'aţi eşit din camera d-voastră?
— Nu. La ora 12 noaptea, Alteţa Sa Principele Iohan de Hallstadt s'a culcat. La ora 12 şi 5, am intrat în camera mea, şi m'am culcat. Aceasta este declaraţia mea.
— Mulţumesc, domnule.
Şi oamenii parchetului, eşiră pe coridor, conduşi de locotenentul Waldemar.
Judecătorul de instrucţie Spessart, spuse inspectorului de poliţie:
— Domnule Mayer, vă rog, luaţi măsuri ca d-ra Rita von Torgau să fie dusă, imediat, la cabinetul de instrucţie şi să nu comunice cu nimeni.
— Ce înseamnă asta ? întrebă roşu de mânie, locotenentul Waldemar. Voiţi să ridicaţi pe d-ra von Torgau?
— Da, domnule.
— Dar dece ? Asta e un abuz de putere!...
— Contra d-rei Rita von Torgau, zise judecătorul de instrucţie, am emis mandat de arestare.
— Dar e un abuz, d-ta nu-ţi dai seama ce faci !... Cum ai îndrăznit ?... E domnişoara de onoare a Alteţei Sale !...
— D-ra von Torgau a mărturisit că dânsa a asasinat pe contele Alfred d'Arlon, zise rece judecătorul.
— A mărturisit ?...
Şi ofiţerul păli.
Doi agenţi eşiră din camera Ritei, conducând spre ascensor pe domnişoara de onoare a principesei de Hallstadt.
— Rita!... strigă ofiţerul.
Cu capul în pământ, covârşită de ruşine, Rita von Torgau mergea cu paşi de automat, fără să se întoarcă.
— Rita !...
Şi ofiţerul voi să alerge după ea, dar judecătorul de instrucţie Spessart îl opri cu un gest ;
— Este inutil, d-le locotenent...
Locotenetul Waldemar îşi acoperi o clipă ochii cu mâna, dar îndată se îndreptă trufaş şi rosti răspicat :
— Domnilor, vă rog să poftiţi o clipă în camera mea. Doresc să-mi completez declaraţia.
Când fură în cameră, ofiţerul le făcu semn să ia loc şi apoi spuse, cu cel mai perfect calm :
— Domnilor, d-ra Rita von Torgau este nevinovată. Eu am asasinat pe contele d'Arlon !...

* * *

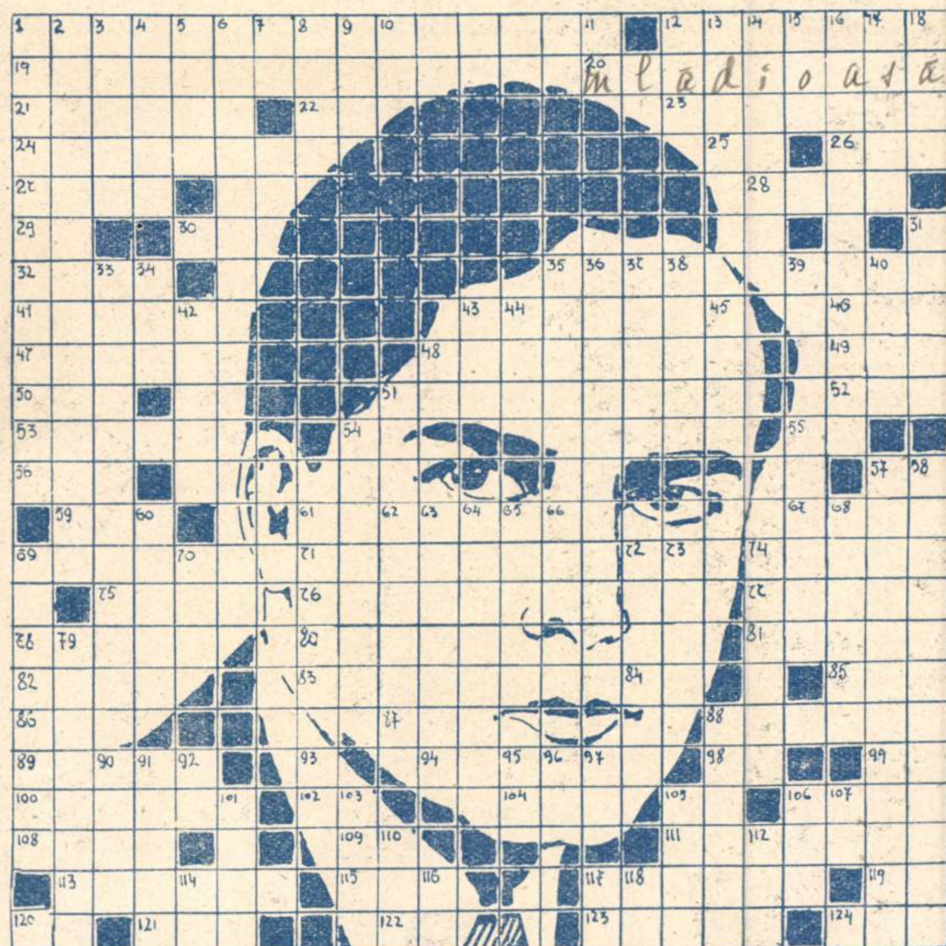
După plecarea judecătorului de instrucţie, împreună cu agenţii ce conduseră discret pe Rita şi pe locotenentul Waldemar, la automobilele poliţiei ce aşteptau afară, procurorul Kolberg şi inspectorul Mayer mai rămaseră în hotel, pentru a proceda la transportarea cadavrului la morgă şi a sigila uşa camerei 177.
In timp ce în camera crimei se făceau pregătirile pentru transportarea cât mai discretă a cadavrului, detectivul Trevor Gex coborî în restaurant. Un ofiţer sârb, gras, cu uniforma verde şi simplă ca de soldat, şedea la o masă singur, şi capul său ras era tot atât de rotund ca şi pepenele galben servit într'o „frapieră".
O femee cu un splendid şal spaniol roşu, cu flori mari, mov, imprimate, coborî în urma lui, şi şoapte se auziră dela mese:
— Dolores... — Dolores Corgo... — Artista Dolores Corgo...

(Va urma)

Jocurile „Realităţii Ilustrate"

Joc No. 1 (cuvinte încrucişate) „Wladimir Gaidarow"

(15 puncte)
de Tudor Marin.—Craiova

— ORIZONTAL: 1) Film în care a jucat W. Gaidarow. 12) Fin. 19) Magistrat. 20) Inaltă şi subţire. 21) Tovară. 22) Măsură 23) Porcar (Tr.). 24) Fugar (fig.). 25) Pronume. 26) Graţiez. 27) Manifestez. 28) Excepţionale (fig). 29) Adverb. 30) Patria fraţilor Anguier. 32) Fluviu. 35) Guvernator turcesc. 39) Nutriment miraculos. 41) Ascuns (fig.) 43) Ghiocei. 46) Interj. 47) Subzist. 48) Neprihănită. 49) A se revărsa (la insecte). 50) Nume femenin (dim). 51) Perfidă. 52) Trei litere din „Saona". 53) Vânt. 55) Conj. 56) Varietate de struguri. 57) Monedă romană. 59) Anagrama cuvântului „nas". 61) Pasăre. 67) Sus dintr'un popor european. 69) Societate cu opinii separate. 71) Injosire. 72) Noroiu. 74) General roman. 75) Corabie. 76) Afluent al Oltului. 77) Ciucure de mătase (Mold.). 78) Sertar. 80) Vărsat mărunt şi roşu. 81) Caz. 82) Pizmuiau. 83) Turban împodobit (Mold.). 84) Bold. 85) Vas de pământ (pl.) 86) Pronume. 87) Pană. 88) Relativ la mai mulţi (Gram.). 89) Vultur (Olt.). 94) Arbore numit ienupăr. 98) Fluviu în Rusia. 99) Pronume. 100) Roză sălbatecă. 102) Operă. 105) Interj. 106) Boieri fără funcţiune. 108) Culme în jud. Argeş. 109) Plantă. 111+109) Cărţi publicate la începutul imprimeriei. 113) Monedă 115) Popor. 117) Lună (pop.). 119) Iniţialele unor cuvinte întrebuinţate atunci când se atrage atenţia asupra unei notiţe. 120) Pronume. 121) Piept. 122) Notă muzicală. 123) Caracter tipografic. 124) Zână.

VERTICAL: 1) Film în care a jucat W. Gaidarow. 2) Ordin stăruitor. 3) Lipsiţi de voce. 4) Călău (Mold.). 5) Gârlă de chefali. 6) Incarcerat. 7) Prepoziţie. 8) Nume de femeie. 9) Rău în Franţa. 10) Două litere din „lor". 11) Două litere din „roş". 12) Adverb. 13) Fecior (Băn. fem. invers). 14) Medic şi chimist francez (1645—1715). 15) Calif arab (inv.). 16) Film în care a jucat W. Gaidarow. 17) Pronume. 18) Cancelar, în timpul lui Ştefan cel Mare. 31) A ascunde sub aparenţe false. 33) Film în care a jucat W. Gaidarow. 34) Numeral. 35) Linişte. 36) A trata cu blândeţe (inv.). 37) Unealtă. 38) Adverb. 40) Partea unei biserici, până la strană. 42) Buştean. 43) trei litere din „Homer". 44) Ţărm. 45) Literă grecească. 48) Pană. 54) Unealtă de grădinar. 55) Complot. 57) Reducere la sunete identice (gram.). 58) Film în care a jucat W. Gaidarow (2 cuv.). 60) Vestibul. 61) Câtţişor. (Mold.). 62) Independenţi. 63) Privitoare la o provincie Jugo-Slavă. 64) Privitoare la o sectă de filozofi greci. 65) Măsură. 66) Particulă negativă. 68) Cel ce are un gust pronunţat pentru ceva. 69) Care durează de un veac. 70) Unelte casnice. 73) Animal rumegător. 74) Cu coadă albă. 79) Colecţiune de documente. 88) Un fel de nădragi. 90) Pagubă. 91) Sdrenţuit. 92) Măsura. 93) Literă grecească. 95) Conj. 96) Interj. 97) Plantă. 101) Amarnic (Mold.). 103) Plantă. 105) Monedă. 106) Lemn ascuţit. 107) Negaţie (inv.). 110) Neînsemnat (fig.). 112) Tip popular 114) Pronume. 117) Notă muzicală. 118) Articol.

Joc No. 2 (Enigmă)

(5 puncte)
de *Gh. Bander*
TECUCI

— Dacă puneţi o pană în coada unui animal acesta se transformă într'un cerşetor!...

Joc No. 3 (Golf de cuvinte)

(5 puncte)
de *Quiddam*

— Faceţi, cât mai repede, un om *sărac* să fie *bogat!...*

* * *

Deslegările jocurilor se primesc la redacţie până la 10 Iunie corent. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obţine numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 19, 20, 21, 22 şi 23, va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al doilea e de 500 lei; premiul al treilea 300 lei. Următorii şapte deslegători primesc câte un volum din operile autorilor renumiţi. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribui la 29 Iunie 1929.

* * *

Joc No. 4 (Rebus)

(10 puncte) de N. Gh. Popescu, R.-Vâlcea

T
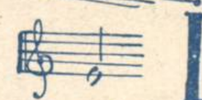

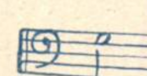

3E 8s

E

I

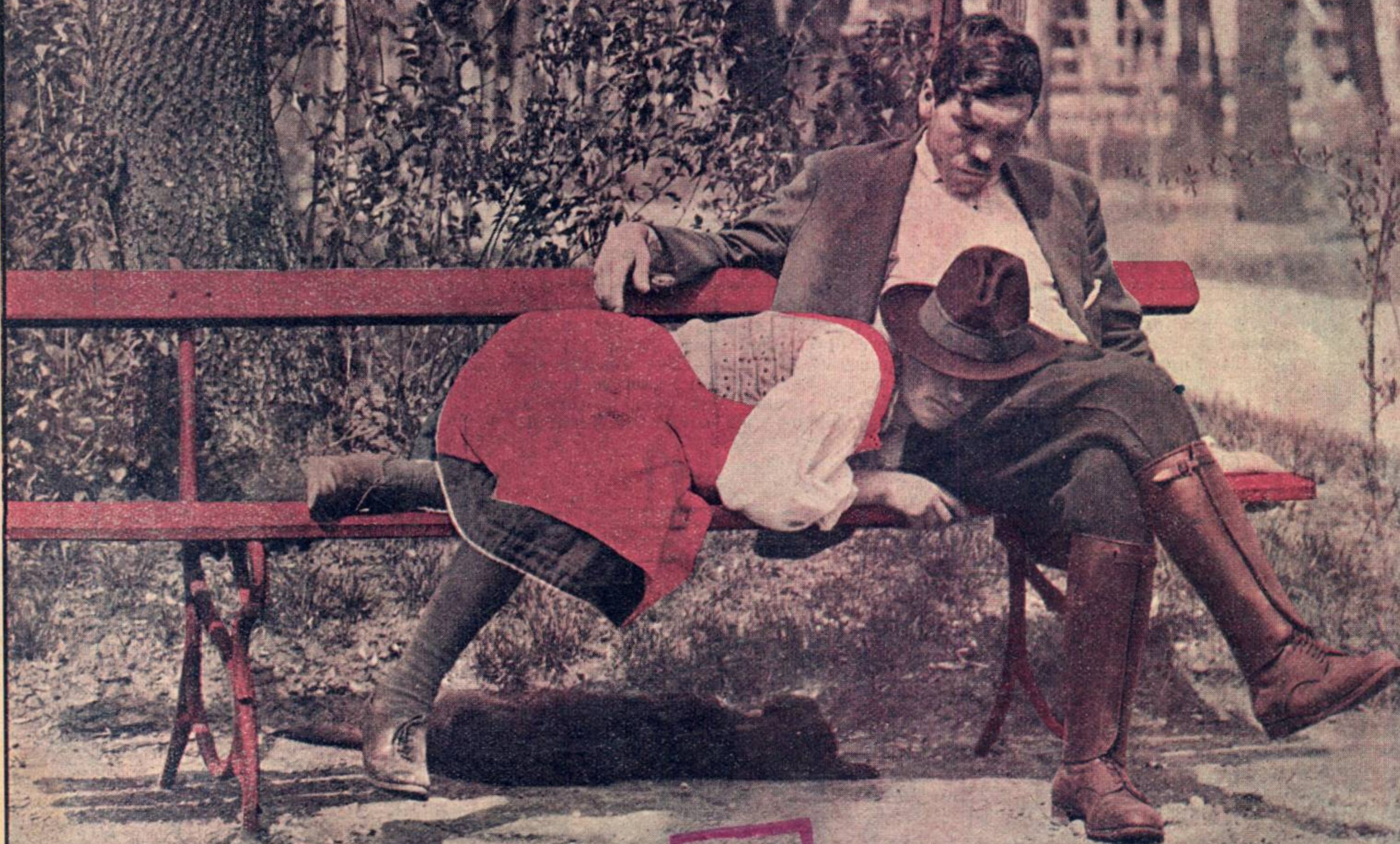

i

!

REALITATEA
ilustrată

Adormiți, sub razele soarelui de primăvară

Atelierele „Adeverul". S. A.

ANUL III. — No. 22. — 25 MAIU 1929 24 PAGINI APARE SÂMBĂTA

REALITATEA

ilustrată

„MISS BANAT". d-ra Kato Ehling

Intr'o grădină publică

A fost publicat prn ziare un apel curios: cetăţenii erau stăruitor rugaţi să se comporte civilizat, decent, afectuos, cu florile din grădinile publice. Aiurea un atare apel ar jigni, el echivalând cu invitaţia adresată de cineva, mie şi d-tale, de-a nu intra în tr'o casă cu pălăria pe cap şi de-a nu scutura ţigara pe covor.

Stimabile, atâta lucru am învăţat şi noi. Atâta lucru, — respectarea grădinilor, locuri de recreaţie şi de desfătare ale ochiului citadinului împresurat de zidurile sumbre, ca de puşcărie, ale oraşelor, — ştiu şi cetăţenii de prin alte meleaguri.

O veche educaţie a implântat în conştiinţa omului respectul pentru ceeace aparţine tuturor oamenilor şi cultul pentru ceeace e frumos.

La noi este nevoe de apeluri stăruitoare şi de sancţiuni, pentruca grădinile publice, — firave şi puţine, — să fie ocrotite de piciorul care calcă brutal, ca'n străchini, prin răsaduri, şi de mâna care zmulge floarea hărăzită ochiului tuturora.

Oraşul nostru este urât şi trist. Ne simţim iarna ca în Siberia şi vara ca în Sahara. A trecut iarna. A venit vara. Ne prăjim pe străzile cu asfalt. Razele soarelui se înfig ucigaşe în carnea noastră.

Unde te poţi retrage dacă nu într'o grădină publică? Nu mai spunem că, — bogat în maidane, — oraşul e sărac în grădini. Dar nici acestea câteva, pe care le avem, nu sunt preţuite precum s'ar cuveni.

Apel? Da. Cât mai multe. Sancţiuni? Cât mai aspre.

Cel care striveşte un răsad, care zmulge o floare, care crestează cu briceagul un copac, inscriindu-şi numele pe tulpină, este un dobitoc. E un răufăcător. Nici-o pedeapsă nu va fi pentru el prea grea.

Intr'o grădină publică dăduse întâlnire, printr'o scrisoare, un tânăr unei fete. Scrisoarea expediată în anul una mie nouă sute nouă a ajuns, însă, la destinaţie, în anul una mie nouă sute douăzeci şi nouă.

Se cuvine să spunem că, din întâmplare, năzdrăvănia a fost săvârşită, nu de poşta noastră, ci de poşta franceză. Şi se mai cuvine să spunem că scrisoarea era expediată loco, *adică în cuprinsul aceluiaş oraş.*

Era ca acum, primăvară, şi probabil, că vremea era frumoasă cum e acum.

„Draga mea, vino Duminică în grădina publică, locul cutare. Dacă vii, am să ştiu că mă iubeşti. De nu, am să ştiu că nu mă iubeşti!"

Desigur că în termenii aceştia, nătângi şi frumoşi, era concepută scrisoarea, aşa cum nătângi şi frumoase au fost din veac în veac scrisorile de dragoste. Şi desigur că el s'a dus la locul de întâlnire unde ea n'a venit pentru simplul cuvânt că răvaşul era sortit să-i cadă în mână, peste două decenii.

Deplângem ghinionul tânărului care, acum douăzeci de ani, într'o după amiază de primăvară, şi-a aşteptat zadarnic iubita în grădină.

S'a gândit poate, că ea nu-l iubeşte cu adevărat, şi-a căutat s'o uite. A izbutit. Astăzi i-au înflorit la tâmple ghioceii. Viaţa l-a prins în angrenajul ei, demonstrându-i că, pe lume, pot exista necazuri mult mai mari decât cel pe care l-a avut în după amiaza când iubita n'a venit la întâlnire.

Intre timp i-au înflorit la tâmple ghioceii, şi ei. A prins-o şi pe ea, viaţa. A uitat, probabil, de mult, idila frântă brusc şi pentru ea, bizar. De ce s'o fi supărat, acum douăzeci de ani, tânărul, pe care îl iubia?

Află abia astăzi când drumurile lor s'au despărţit şi când nu mai ştiu nimic unul despre celalt.

Ori poate că, totuş, drumurile lor s'au contopit. Sunt, acum, împreună. Au copii şi necazuri. S'a dus tinereţea şi s'a dus şi iubirea. Şi iată că deodată poştaşul le aduce un răvaş. El îi cere o întâlnire pentru Duminică. E primăvară şi-a înflorit liliacul. E primăvară, şi...

Oh, răvaşul sosit cu întârziere de douăzeci de ani! **ION PAS**

Poliţista cea frumoasă

PICADILLY este unul dintre cele mai populate puncte din Londra.

In acest loc, circulaţia neîntrerupt palpită şi este fără îndoială un omagiu adus sexului frumos, faptul că tocmai acolo, la colţul unei străzi, a fost postată o femeie, agent de poliţie, al cărei nume nu-l vom trece sub tăcere. Ea se numeşte Miss **Ritchie.**

Mr. **Frederik James Luck** gândia probabil la fel cu administraţia poliţiei, căci s'a lăsat dus de curentul trecătorilor, cât se poate de aproape de poliţistă — aşa cel puţin povesteşte el — şi când a fost destul de apropiat, pentru a veni în contact cu braţul ei, îi spuse, cu o privire galeşă:

— „Ei, drăguţo ?"

Miss **Ritchie** se lepădă însă în acel moment, de toate însuşirile feminine (ceeace la urma urmei este şi datoria unei femei — poliţiste). Foarte indignată, ea chemă în ajutor un coleg — bărbat.

Cu forţe unite s'a stabilit identitatea delicventului, şi de curând chestiunea a fost desbătută în faţa judecătorului **Mad** la Londra.

Miss **Ritchie** declară, că a fost ofensată atât în calitatea sa de femeie, cât şi în exerciţiul funcţiunei de poliţistă.

Interesele poliţiei au fost apărate, de un avocat, care reclama, că incidentul nu se împacă deloc cu demnitatea instituţiunei poliţieneşti.

Acuzatul pe de altă parte declară, că expresia: „drăguţo" era isvorîtă din entusiasmul spontan pentru o paznică atât de frumoasă, a ordinei şi moralei publice. El urmărise tocmai contrariul unei ofense.

Judecătorul ascultă foarte atent ambele păreri şi pe urmă pronunţă achitarea acuzatului, motivând sentinţa, prin faptul că nu se poate considera drept delict, epitetul de „drăguţă", dat unei poliţiste frumoase.

Părerile asupra acestei sentinţe sunt foarte diferite.

Poliţia londoneză nu va avea altceva mai bun de făcut, decât să retragă din serviciu poliţistele „drăguţe" şi să se mulţumească să întrebuinţeze numai reprezentantele **urâte** ale sexului slab.

Există pericolul ca o „drăguţă" poliţistă să fie în curând invitată la un mic supeu, şi ce ne facem, dacă acest obiceiu s'ar transmite şi asupra poliţiştilor ?

Ce te-ai face **don sergent,** dacă una din tinerele noastre coniţe ţi-ar spune în timpul serviciului:

— „Drăguţule! N'ai vrea să supăm împreună ?!?"

Ce mai așteptăm dela electricitate

NU SUNTEM departe de ziua în care instalațiile pentru luminatul electric al orașelor mari, vor fi puse în funcțiune automatic, prin ivirea întunericului și stinse apoi de razele soarelui răsărind pe cer.

Cheia acestei taine, nu constă decât într'o oglindă, care combinată cu o celulă fotoelectrică, primește razele soarelui și transformă lumina în curent electric.

In timp ce chimia a reușit să rezolve până acum numai în cazuri foarte rare vechea problemă a alchimiei, — transformarea unei substanțe într'alta, — fizica a realizat de multă vreme transformarea energiilor. Ea poate preface energia luminoasă în cea electrică, electricitatea în sunete, sunetul în lumină, energia electrică în căldură și căldura în energie mecanică.

Pentru a nu enumera decât două exemple dintre cele mai recente, e suficient să menționăm aparatul muzical, prin unde hertziene, inventat de *Theremin* și super-pianul prin lumină.

Mult mai anevoioasă apare problema transportului de energie, cum ar fi de ex. transmisiunea energiei electrice dela o centrală la unul sau mai multe puncte de recepție. Pe cât de simplă și curentă apare tuturor, soluția radiodifuziunei, pe atât de imposibilă este ea din punct de vedere al energiei. Căci în cazul transmisiunilor prin unde, se pierde practic aproape întreaga energie în mediul intermediar.

De exemplu, un post de emisiune de pe un vapor, având o putință instalată de 1½ kilowați, furnizează antenei de emisiune numai ½ kilowat din această putere.

La o depărtare de 100 km. putem recepționa din energia de emisiune a acestui post, într'o antenă așezată în câmpul lui de radiere, numai o putere egală cu a cinci-sutamia parte dintr'un wat. După cum vedem, randamentul sau efectul util al transmisiunei este extrem de redus.

Stația de emisiune radiotelegrafică din Nauen, una din cele mai mari din lume, cu o putință de 1000 kw., transmite unui avion complet metalic, sburând la o depărtare de 100 m. dela pilonii antenei, numai 1,500 kilowați (1500 wați). La 500 metri puterea recepționată se reduce la 60 wați, iar la 10 kilometri, ea devine 1 supra 1500 dintr'un walt.

Repartizată numai pe magneții de aprindere la aceeaș depărtare, valorile energiilor respective devin: 0,318, 0,0127 și 0,0000318 wat.

Să nu uităm pe de altă parte că lampa unei baterii de buzunar consumă vre-o doi wați.

Bilanțul energiei în transmisiunile prin radio, nu este deci de natură să ne încurajeze.

Avion îndreptându-se spre aerodrom, prin intervenția semnalelor de direcție emise dealungul unei linii conductoare.

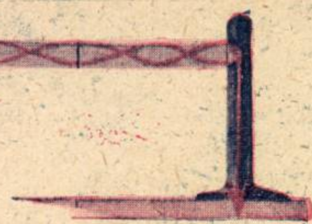
Și totuși problema acțiunii forțelor la distanță, a pasionat și pasionează mereu lumea.

Dela razele ucigașe ale lui *Grindell Matthews* până la radiațiunile misterioase ale lui *Schappeller*, este stăpânită insistent de ideea transmiterii energiilor la depărtare. E vorba de utilizarea directă a diferenței de tensiune, ce există în realitate între scoarța pământului și o anumită înălțime din straturile atmosferice, sau eventual deasupra lor, în scopul de a transmite în spațiu — grație unui fel de conductor invizibil, — energii produse pe pământ și propagate prin spațiul aerian. Această transmisiune ar imita transportul curenților electrici prin conductori.

E drept că până în prezent nu s'a produs încă nici o experiență cu rezultate reale în acest sens.

Totuș, technica modernă a adus unele

(Urmare în pagina 4-a)

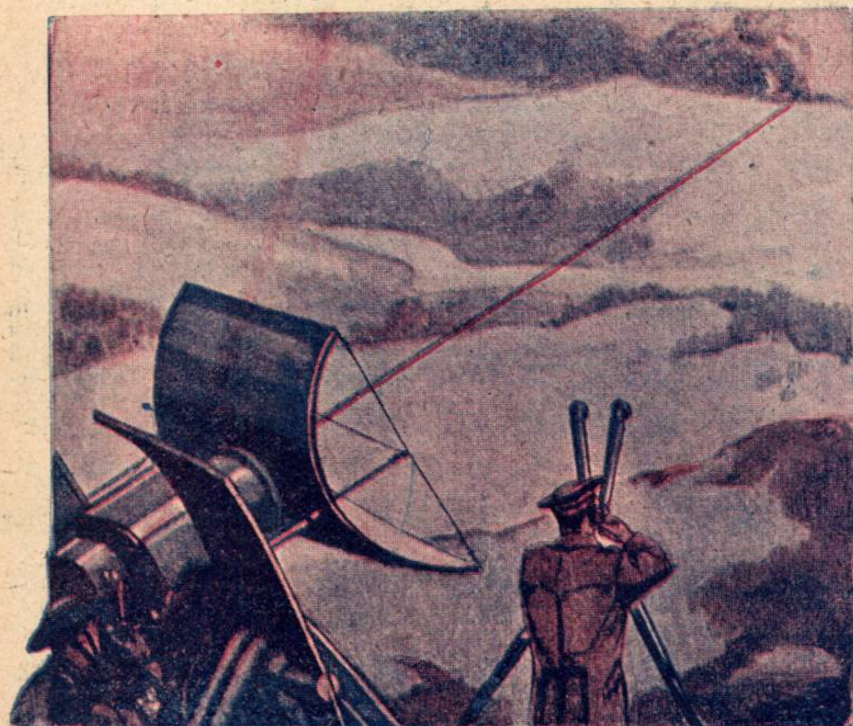
Proector pentru dirijarea undelor foarte scurte şi incendierea unui obiect la depărtare.

contribuţiuni interesante pentru rezolvarea problemei.

In această direcţie, trebue să cităm în primul rând aplicaţia undelor foarte scurte ca mijloc de comunicaţie la apropiere de ex. între conducătorul unei locomotive şi supraveghetorul trenului din ultimul vagon.

Energii minime sunt suficiente pentru transmisiunile în unde ultra scurte şi poate că graţie lor se va realiza în curând visul ca fiecare să poată purta în buzunarul vestei, un receptor şi un emiţător de unde.

Cu ajutorul acestor unde se pot transmite şi imagini dintr'un avion de observaţie la posturile de pe suprafaţa pământului. Dacă energia de transmisiune e ridicată la câţiva kilowaţi, razele astfel emise, produc în construcţiile metalice curenţi de inducţie, de o intensitate extraordinară. Dealtfel, acest fenomen este utilizat în technică, la cuptoarele electrice pentru topirea metalelor. Efectul de inducţie astfel provocat, este

atât de puternic, încât sub acţiunea razelor, fierul şi oţelul pot fi încălziţi până la roşu.

Perspectivele de aplicaţiuni în acest domeniu sunt extrem de numeroase, ţinând seama mai ales de faptul că undele ultra-scurte pot fi concentrate într'o anumită direcţie, graţie unor oglinzi şi a unor antene de reflecţie, întocmai ca şi razele de lumină la proectoare. Dacă în stadiul actual al technicei nu avem încă posibilitatea de a stăpâni în unde foarte scurte putinţe mai ridicate, în valoare de câţiva kilowaţi, totuş desvoltarea foarte rapidă în această direcţie ne îndreptăţeşte speranţa că acest rezultat va fi realizat foarte curând.

Atunci chestiunea transmisiunei energiilor la distanţă va fi rezolvată în aşa măsură, încât numai prin efectul curenţilor de inducţie vor putea fi distruse depozitele de muniţiuni, podurile, vasele duşmane şi chiar avioanele, situate într'o rază mai apropiată.

* * *

Un alt domeniu de aplicaţiuni va dobândi în acest caz o deosebită importanţă.

Se ştie că undele foarte scurte pot exercita, asupra celulelor vii, la o concentrare suficientă a energiei, efecte analoage razelor Röntgen.

Cu cât coborîm mai mult gama lungimilor de undă, în domeniul oscilaţiilor sub 5 metri, şi cu cât isbutim să dispunem de energii mai mari de emisiune, cu atât devin mai „miraculoase" efectele tehnice şi biologice ale undelor de foarte înaltă frecvenţă, în familia cărora vom căuta desigur odată şi „razele ucigaşe" şi poate undele emise de creerul nostru în cursul unei gândiri intensive.

Dacă până în prezent s'a putut dovedi numai existenţa câmpurilor electrice alternative cu ocazia mişcărilor muşchiulare mai puternice, se poate totuş presupune, că radierea gândurilor este mărginită la lungimi de undă pe care nu le putem încă explora, — unde, poate de o miime sau milionime dintr'un milimetru.

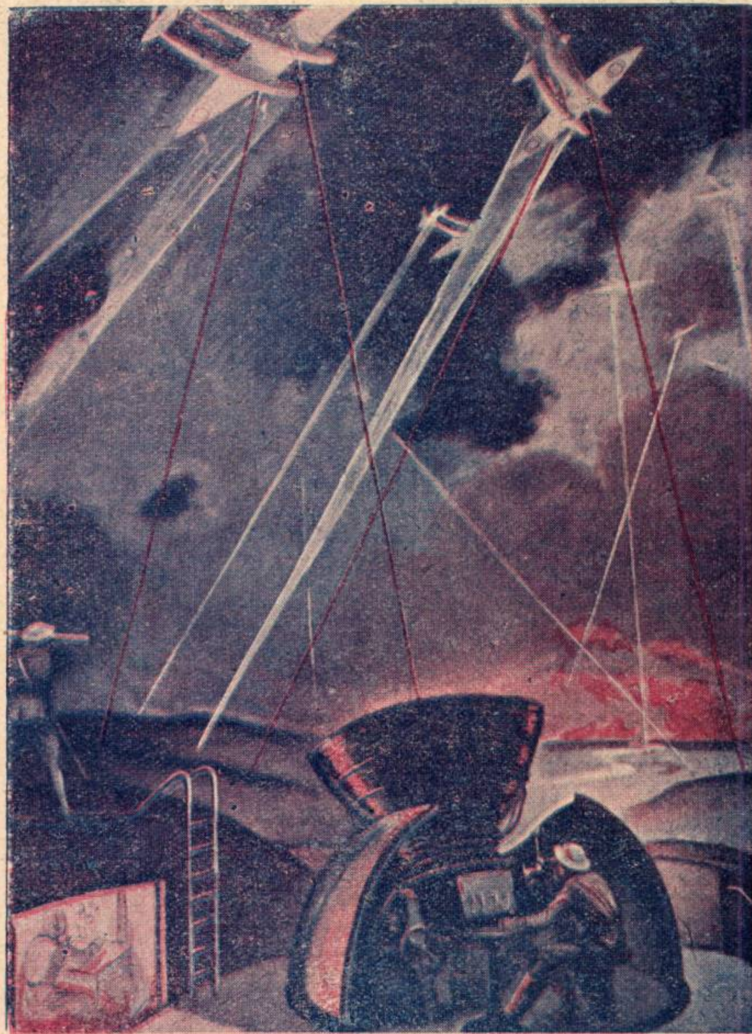
Tot în direcţia cercetărilor asupra transmisiunilor la distanţă, trebue să cităm fenomenele relative la propagarea cutremurelor de pământ, telegrafia în univers prin unde ultra-scurte, precum şi dispozitivele de telemecanică, servind la conducerea prin unde a unor vehicule.

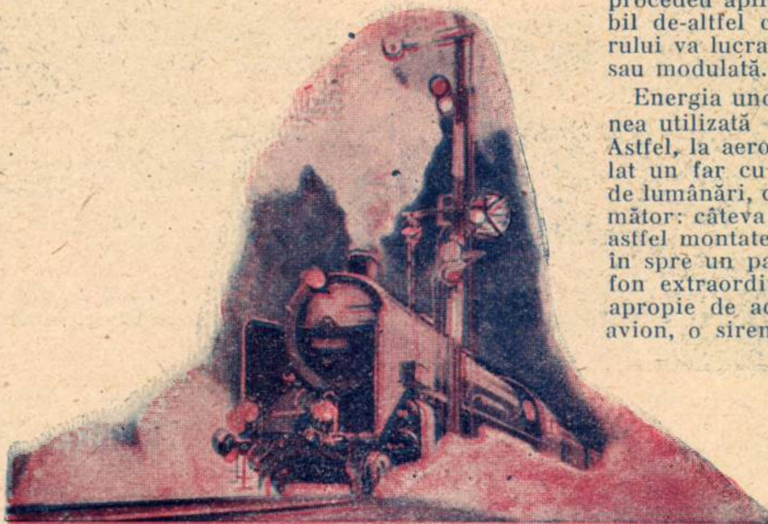
In domeniul optic, întâlnim deasemenea efecte de acţiune la distanţă. Celula fotoelectrică, aşa numitul „ochiu electric" permite transformarea luminei în electricitate; ea reacţionează şi sub influenţa rezelor invizibile ultraviolete şi la lumina „modulată", înţelegând prin această denumire razele de lumină, întrerupte de 1.000—10.000 ori pe secundă care reuşesc să rămână astfel nestânjenite de lumina zilei. Inlăturând dintr'un mănunchiu de lumină razele vizibile, rămân cele ultraviolete, care proectate asupra unui obiect îndepărtat, d. ex. un vapor, şi reflectate asupra unui film fotografic, ne oferă o rezolvare a fotografiei invizibile, procedeu aplicabil şi la televiziune. E posibil de-altfel că atelierul de filme al viitorului va lucra numai cu lumină ultravioletă sau modulată.

Energia undelor sonore poate fi deasemenea utilizată pentru acţiunile la distanţă. Astfel, la aerodromul din Newark s'a instalat un far cu o intensitate de 24 milioane de lumânări, care funcţionează în modul următor: câteva mari receptoare acustice sunt astfel montate, încât reflectă undele sonore în spre un pavilion prevăzut cu un microfon extraordinar de senzibil. Indată ce se apropie de acest loc, în timpul nopţei, un avion, o sirenă emite un şuerat puternic,

(Urmare în pag. 6-a)

Stânga: **Distrugerea unui depozit de muniţiuni, prin incendierea realizată cu curenţi de inducţie în înaltă frecvenţă.**
Dreapta: **Doborîrea avioanelor din sbor, prin razele ultraviolete dirijate, ca drum conductor pentru alte raze.**

Semnalizare prin raze de lumină, pentru asigurarea automată a pornirii şi opririi trenurilor.

Frumusețile Europei la Paris

Magda Demetrescu
Miss Roumanie
Paris 9 mai 1929

Paris 9.V.29
Ketty Kopp
Miss Luxembourg

Lisl Goldarbeiter
Miss Austria
Paris, 9 mai 29

Jo Koopman
Miss Holland
Paris 1929

Ingeborg Grahn
Miss Germany
Paris, d. 9 5 1929

Frumusețile Europei

PARIS! Orașul-lumină, leagănul artelor internaționale și al tuturor libertăților! Metropola scăldată succesiv în splendoare, strălucire, sânge și glorie. Patrie naturală sau adoptivă a geniilor, care au strălucit în omenire.

Aci și-au dat întâlnire frumoasele europene, care pleacă la Galveston, spre a participa la concursul internațional de frumuseţe de acolo.

Și scăldate în soarele de primăvară, cele mai frumoase fete din Franța, Germania, România, Anglia, Spania, Olanda, Austria și Luxembourg, s'au întâlnit, la data fixată pentru plecare, s'au cunoscut și admirat reciproc și și-au urat izbândă.

In pagina V-a, a acestui număr, publicăm fotografiile a 5 dintre concurente, separat și împreună cu însoțitoarele lor, cu autografele originale, pe care ni le-au oferit cu mare amabilitate. Sunt d-rele:

Lisl Goldarbeiter (Austria), *Magda Demetrescu* (România), *Ingeborg Grahn* (Germania), *Ketty Kapp* (Luxembourg) și *Jo Koapmad* (Olanda).

După ce au vizitat principalele monumente pariziene, au plecat la *St. Nazaire*, portul din Golful Biscaya, spre a se îmbarca pe pachebotul „Goudaeloupe", care, urmând traseul Canari-Havana, pe la tropicul Cancerului, trebuia să le debarce la 31 Mai, — după 21 zile de călătorie, — la Galveston.

Dar cum, din cauza unei greve a marinarilor și a lucrătorilor din port, vasul n'a putut părăsi rada, grupul frumoaselor s'a înapoiat la Paris, unde au fost fotografiate pentru noi, la ceaiul oferit de D-ra *Magda Demetrescu* — *„Miss România"*.

Impreună cu reprezentantele Spaniei, Angliei și Franței, s'au îmbarcat apoi la Hâvre, plecând pe ruta New-York, cu un traseu maritim de 8 zile.

Plecarea s'a făcut într'o atmosferă sărbătorească, în ovațiunile mulțimii, care le-a copleșit cu daruri și urări de succes.

Trebue să menționăm, că, din frumusețile europene, care au plecat la Galveston, numai „Miss România", „Miss Luxembourg" și „Miss Spania" n'au luat parte la concursul dela Paris. Franța, Anglia, Olanda și Austria și-au trimis aceleași reprezentante, iar „Miss Germania" este o altă aleasă, decât aceea care a concurat la Paris.

Prin urmare, din frumusețile statelor, care au concurat la Paris, n'au plecat decât patru: Franța, Anglia, Olanda și Austria (și când te gândești că la concursul parizian, au fost 17 concurente!!!).

Reprezentanta Ungariei, d-ra *Erzsi Simon*, artificiala „Miss Europa", a rămas acasă, dintr'un motiv binecuvântat și cunoscut. (Se spune că americanii, n'au nici un fel de considerațiune specială, pentru nepoatele președinților de comisiuni europene și că Iancsy Dolly, n'a putut obține nici un concediu dela „Moulin-Rouge", pentru a-și întovărăși protejata și a o ajuta cu prețioasele-i sfaturi).

Iată, deci, pe admirabila reprezentantă a frumuseței românești, d-ra *Magda Demetrescu*, pornind la marea luptă, pe care o va da peste Ocean, pentru a demonstra întregii lumi, că România, pe lângă virtuțile-i bine cunoscute, are și femei frumoase și suntem siguri că va figura printre primele alese, la concursul internațional.

Sfârșitul la „Impiedicați un masacru"

Iată sfârșitul la nuvela „Impiedecați un masacru", **datorit d-lui Vasile N. Sărățeanu, student, și premiat de comisiunea instituită de noi, cu lei 5.000.**

DOMNULE DIRECTOR,

Socot că pot continua, cu preciziune, emoționanta povestire, din revista No. 16, a domniei voastre. Soarta a vrut să joc și eu un rol în această întâmplare.

Intr'adevăr, Batistini, cu vocea răgușită și grăbită, îmi dădu ordin — fiindcă, dintre oamenii patrulei sale, eram cel mai tânăr și mai sprinten, — să alerg, să duc raportul.

Era convins de zădărnicia încercării. Trebuie să fii antrenat la curse, ca să poți alerga, doi kilometri, în câteva minute, iar eu — chiar după ce am lepădat sacul, mantaua și arma, — tot nu puteam alerga, în voie, pe terenul bolovănos și accidentat.

Eram dator, însă, să fac ultima încercare.

Alergam din răsputeri și făcusem jumătate calea, când picioarele mi s'au prins în sârmele electrice, care-aveau să producă explozia capselor și aruncarea tuturor minelor, orânduite pe câmpul de bătae.

Acest accident neînsemnat mi-a inspirat ideea salvatoare.

Mai era un minut, până la producerea catastrofei.

Am tăiat cu baioneta, cu o înfrigurare, — care și azi îmi da fiori, când îmi rememorizez scena — toate sârmele, adunate în mănunchi, care, la mică distanță, se împrăștiau la fiecare aruncătoare în parte.

Pe când eram aproape de comandament, m'am întâlnit cu echipa pornită să caute defectul circuitului. Nu-și puteau explica, cum de nu se produce explozia, după facerea contactului.

Puțin timp în urmă, a sosit și locotenentul Batistini. Descordarea nervoasă a fost atât de violentă, încât — fără să poată scoate o vorbă — a izbucnit în hohote de plâns, îmbrățișându-mă cu recunoștință.

Am fost citat prin ordin de zi și camarazii susțin că mi se cuvine premiul oferit de „Realitatea Ilustrată".

Iată pentru ce mi-am permis să vă scriu acestea.

(Urmare din pagina 4-a)

care e primit de receptoare și condus la microfon, unde se transformă în curenți electrici ce comandă, prin intermediul unui releu, iluminarea farului.

Tot între aplicațiile practice ale undelor acustice, trebue să cităm și telegrafia prin undele sonore, sub apă.

Deasemenea fenomenele acustice pot servi la măsurarea adâncimii mărilor, înălțimei avioanelor în văzduh precum și la explorarea bancurilor de ghiață, toate aceste măsurători fiind determinate grație unor semnalizări sonore. Cel mai interesant capitol din domeniul acestor fenomene este însă cel privitor la *undele ultra-sonore*, de curând descoperite, — undele, având o frecvență de 15.000—100.000 vibrațiuni pe secundă și în consecință, insensibile pentru urechea noastră. Aceste unde ultra-sonore se obțin prin procedee piezo-electrice (proprietăți electrice ale cristalelor de cvarț) și exercită întocmai ca și undele ultra-scurte, efecte surprinzătoare asupra celulelor organice.

Mergând mai departe, pe calea fanteziei, întâlnim acele efecte de energie la distanță, menite să prefacă cu desăvârșire tehnica războiului; e vorba de doborîrea avioanelor cu ajutorul razelor luminoase sau hertziene și distrugerea, pe cale electrică a depozitelor de munițiuni.

In această privință, un savant englez se exprimă astfel:

—„Inchipuiți-vă un mănunchiu de raze, împrăștiate de un emițător și îndreptate asupra unui obiect îndepărtat! E o vibrație a eterului, întocmai ca lumina și totuș conducătoare ca o bară metalică.

Inchipuiți-vă acum că un avion cu înveliș metalic, sboară în aerul izolant, reprezentând o mare capacitate! Dacă s'ar putea aduce deodată în atingere cu avionul un isvor de energie de pe pământ cu un potențial foarte ridicat, s'ar produce într'o clipă o descărcare bruscă a condensatorului, dând loc la o scânteie electrică foarte puternică. Sursa de energie de pe pământ fiind mereu întreținută, fenomenul de încărcare se repetă, iar scânteea se transformă într'un adevărat incendiu, un fulger nesfârșit!..."

Raționamentul e relativ simplu:

Prin radierea unor unde ultra-scurte, ultra-violete și infra-roșii, destul de puternice și îndreptate într'o anumită direcție a spațiului, se stabilește în atmosferă un traseu ionizat, adică o cale, pe parcursul căreia aerul este tot atât de bun conducător de electricitate ca o bară de aramă.

Acest drum va servi pentru emisiunea unei alte energii, destinată să ajungă până la obiectul ce trebue nimicit. Iată deci o transmisiune la distanță cu un randament bun!

Desigur că problema acestor transmisiuni de energie este de-acum pornită pe multe căi și se poate ca dintr'o zi într'alta să se realizeze scopul urmărit.

Când Papa călătoreşte...

DUPĂ aproape 60 ani, un papă părăseşte captivitatea, ceeace înseamnă libertatea de-a călători. Lumea întreagă aşteaptă încordată să se deschidă porţile Vaticanului.

Incotro va porni *Papa Piu XI?* Circulă svonuri, apar concurenţi, căci o călătorie papală va fi un eveniment.

Poziţia Papei a suferit modificări în decursul secolelor. Papa a fost membru al imperiului byzantin, arbitru al Occidentului, vasal al regilor francezi, principe italian — întotdeauna însă demnitatea sa spirituală şi influenţa sa lumească erau atât de mari, încât l'au ridicat la situaţia unuia din cei mai importanţi factori politici.

La începutul şi la sfârşitul acestei evoluţii, avem două din cele mai dramatice călătorii papale în Franţa.

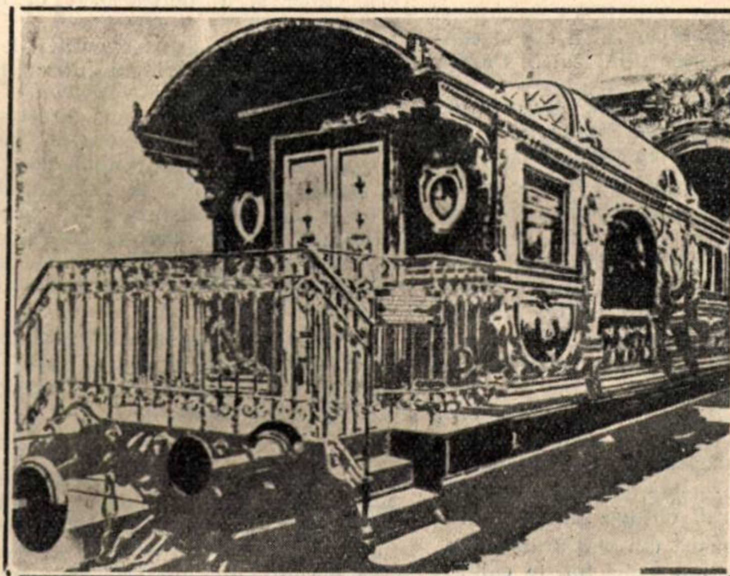
* * *

PAPA ŞTEFAN II în lupta cu Longobarzii, lipsit de orice ajutor, se adresează noului rege al Francilor *Pippin*. Printr'un pelerin îi trimise în secret un mesagiu (în anul 753)

Noul rege al Francilor îi trimise mai întâi un egumen, şi pe urmă un episcop. Tratativele luaseră un curs favorabil. *Papa Ştefan* se adresează poporului roman şi obţine împuternicirea de-a încheia un tratat de apărare cu regele Francilor.

Pe urmă porni într'o călătorie spre Nord. Un eveniment ne mai auzit!

Pentru prima oară un urmaş al Sf. Petru

Noul vagon de cale ferată al papei

Papa n'a neglijat să-şi procure şi un paşaport dela regele *Astolf* al Longobarzilor şi trecând printre trupele acestuia, se opri la curtea longobardă din Pavia.

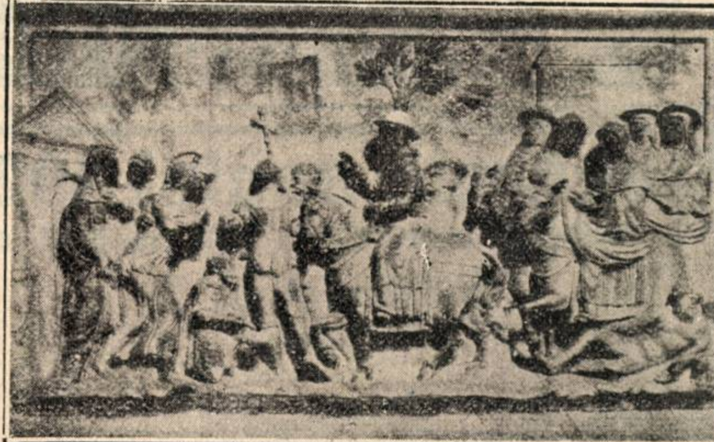
La palatul „Panthian" îl aştepta regele *Pippin* înconjurat de familia sa. Intâlnirea a avut loc în ziua de 6 Ianuarie 754. *Pippin*

unde este liberat de prietenii săi credincioşi şi ascuns în biserica Sf. Petru.

Un general franc îl salvează de acolo şi îl pune în siguranţă. Din nou porneşte Papa în călătorie peste Alpi, de data aceasta însă spre Germania. Cu 40 ani mai înainte era vorba de un episcop fără putere lumească.

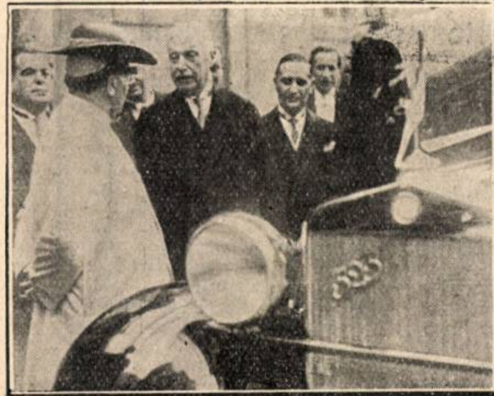
Papa Leon al III-lea în călătorie

Cortegiul papei Ştefan al II-lea

trecea Alpii, pentru prima oară se duce Papa la un popor germanic din Occident.

La 14 Octombrie 753 *Papa Ştefan II* părăseşte palatul „Lateran" din Roma, urmat de o suită măreaţă, din care făceau parte pe

Papa, în faţa automobilului pe care l-a primit în dar

lângă ambasadorul împăratului Bizanţului, nobilii romani, marii demnitari ai bisericii, şi ambasadori ai regelui Francilor.

descălecă, întâmpină pe Papă pe jos, se închină în faţa lui şi merse, pe urmă, o bucată de drum, lângă dânsul, ducând de căpăstru, calul pe care călăria Papa.

Ambii călătoriră apoi împreună până la Paris, unde Papa descălecă la Mânăstirea St. Denis.

In biserica acestei mânăstiri el unse rege pe Pippin, care, în schimb, îi promise să-l apere de Longobazi şi să-l facă stăpânitorul unor vaste ţinuturi din Italia centrală.

Acest tratat este origina chestiunei romane, a cărei soluţionare a fost încercată de nenumărate ori, şi rezolvată parţial prin tratatul dela palatul Lateran din Roma, în cursul acestui an.

* * *

MAI TÂRZIU cu 25 de ani, domnia la Nord *Carol cel Mare*. Longobazii erau subjugaţi. Insă la Roma nobilii ridicară capul. La o procesiune *Papa Leon III*, cade victima unui atentat. Aruncat de pe cal, bătut şi rănit, el este închis într'o chilie, de

De data aceasta însă apărea un principe domnitor, isgonit. Intâlnirea a avut loc la Paderborn.

In întâmpinarea Papei a venit episcopul de Colonia şi fiul regelui, cu o gardă de onoare de zece mii de oameni.

Trupele france au ieşit să salute pe Papa, care le binecuvântă. *Leon III*, rămase în Germania până în toamnă, iar întoarcerea sa constitui un triumf. Peste tot primiri fastuoase şi chiar Roma se închină în faţa celui ce se înapoia bazat pe ajutorul asigurat de regele Francilor.

* * *

DE MULTE ORI, Papii au mai fost nevoiţi să fugă, să părăsiască reşedinţa, căutând aiurea un ajutor sau adăpost. Insă timpurile se schimbară. Nu mai putea fi vorba de primiri triumfale.

Dar şi lumea se schimbă. Intr'adevăr, Papa rămase principe domnitor italian, însă, încetul cu încetul, monarhii absoluţi se scutu-

rau de regimul bisericesc al Papei.

In concordate, papalitatea trebuia să cedeze suveranilor străini din ce în ce mai mult, din influența sa.

Cel mai radical a procedat împăratul *Ioseph II* în Austria. El ordonă ca toate proclamațiile papale să-i fie prezentate spre aprobare, înainte de a fi publicate, şi inter zise orice legătură între mânăstirile austriace şi străinătate.

La Roma era Papă, *Piu V*. El se adresă împăratului printr'o scrisoare în care-l conjura să renunțe la intențiile sale. Dar la urmă crezu necesar să plece personal la Viena şi să întrebuințeze toată autoritatea de care dispunea. El părăsi Roma la 27 Februarie 1782 şi sosi la Viena la 22 Martie.

Impăratul îl primi ca orice catolic evlavios, şi ca amfitrion curtenitor cu tot respectul.

Papa locuia la palatul imperial, însă intrările la apartamentele lui erau supraveghiate încât nimeni nu-l putea vizita, fără a fi observat. Episcopilor şi tuturor clericilor le era interzis să ia contact în scris sau verbal, cu Papa.

In convorbirile sale cu Papa, Impăratul era foarte evaziv şi amâna mereu orice răspuns definitiv. Exceptând o restrângere a toleranței pentru protestanți şi greco-ortodoxi, Papa nu a putut obținea nimic. A trebuit să se mulțumească cu ovațiunile populației, care îl întâmpina peste tot, la călătoria de înapoiere. A fost un eşec onorabil!

Dealtfel, după ce statul Papal a fost transformat în „Republica Romană" Piu VI a murit deportat la Valence în Franța.

ŞAPTE LUNI, tronul pontifical a fost neocupat, până când la 14 Martie 1800, *Piu VII* a fost ales Papă, sub protectorat austriac. Domnia papală, restaurată în mod tranzitoriu, se termină la 17 Mai 1809, în urma unui edict al lui Napoleon.

Napoleon porunci, ca toate țările, pe care *„Sublimul său predecesor" Carol cel Mare.* le atribuise episcopului de Roma, să fie din nou unite cu Franța, iar Roma deveni oraş liber şi al doilea oraş al Imperiului Francez.

Papa Piu VII afurisi atunci pe toți autorii acestei uzurpări, nu cuteză însă să pomenească numele lui *Napoleon.*

Impăratul ordonă atunci, arestarea Papei, care nu opuse nici o rezistență. Papa fu deportat mai întâi la Grenoble, pe urmă la Savona şi în sfârşit la Fontainebleau.

Când aliații începură să pătrundă în Franța, *Napoleon* ordonă ca Papa să fie transportat din nou la Savona. In tot timpul acestei călătorii, el fu onorat ca un suveran.

Situația lui *Napoleon* devenia atât de critică, încât trebui să redea Papei libertatea.

La 24 Mai 1814, după o absență de 5 ani el se înapoie la Roma.

* * *

DOUĂ CĂLĂTORII papale în Franța, marchează începutul şi sfârşitul acestei desvoltări. Dela 1814 încoace, nici un Papă n'a mai călătorit în străinătate. De şase decenii, nici un Papă n'a mai părăsit Vaticanul. Acestea sunt spații de timp, care pentru viața omului înseamnă mult, însă în ritmul istoriei bisericei, nici nu sunt băgate în seamă.

Când se deschid acum din nou porțile Vaticanului, purtătorul „Tiarei" păşeşte din nou ca reprezentant al unei noui Papalități.

Nu mai aşteaptă nici un buestraş alb ca zăpada, să fie ținut de căpăstru de un împărat, când vrea Papa să descalice. Puterea înfrânată a explozibilului introdus în 8 cilindri mână trăsura pompoasă.

Arta arhitecților împodobeşte trenul special care stă la dispoziția şefului suprem al lumei catolice. Papa este şeful bisericesc, ca nici odată până acum. Când va călători, va sluji chemării sale spirituale.

Nu curțile princiare şi reşedințele, vor fi ținta călătoriilor sale, cu toate că probabil, — nu le va evita, — ci pelerinaje, serbări sfinte, parastase, sfințiri de biserici, etc...

La aceste ocazii, „sedes gestatoria" tronul montat pe un fel de bare, pe care Sfântul Părinte ia loc deasupra capului tuturor, pentru toți vizibili, dar ne-ajuns de nimeni, va fi văzut pentru prima oară în afară de Roma.

Fiecare călătorie a Papei va însemna politică deoarece şi „Curia", ori cât ar fi de despărțită de tot ce este lumesc, tot face politică.

Deaceea şi în viitor, călătoria Papei va fi un eveniment. **(M. N.)**

O idee frumoasă

...a avut cu ocazia serbărilor Unirii d. Nicu Dumitrescu-Vâlcea, şeful orchestrei localului „Boulevard", care şi-a îmbrăcat întreg personalul în costume naționale, cântând în zilele de 9 şi 10 Mai, un repertoriu exclusiv românesc.

A fost unica manifestare de acest gen în Capitală.

CURIOZITĂŢI

La „Luna-Park" din Berlin, se poate învăţa conducerea automobilului, cu 30 de lei. Dar pentru a se evita eventuale accidente, maşinile sunt înconjurate de bare şi însoţite de un asistent, care manipulează o frână de siguranţă.

Nu este o scenă de balet, în vreo revistă, ci figuri de porţelan fin, expuse într'o vitrină din Bruxelles.

Un palat oriental plutitor, a fost construit de curând pe lacul Dammsmühle din Germania.

Maria Paudler, cunoscuta artistă de cinematograf, a primit un mic stoc de corespondenţă, pe care se grăbeşte s'o rezolve.

O studentă a unei şcoli sportive germane, se antrenează pe roata „Rhön", care formează un corp elastic şi sănătos.

O cursă de „care romane", executată de soldaţi englezi, dar cu... tancuri de cel mai mic model.

Origina graiului omenesc.

UN SINGUR LUCRU deosebeşte pe om de animale. Şi acest unic lucru e, graiul.

Papagalul, de pildă, poate imita sunetele cuvintelor omeneşti. Câinele, îşi poate exprima deasemenea simţămintele sau îngrijorarea, prin sgomote, pe care le numim lătrat sau urlet. Nici un alt animal, însă, n'a fost în stare, vreodată, să desvolte, ceeace se poate numi o limbă.

Cum de au ajuns oamenii la graiul pe care-l întrebuinţează astăzi; iată o problemă cam greu de înţeles. Acei cari au făcut îndelungate studii asupra omului preistoric, scormonind mormintele antice, cercetând rămăşiţele obiectelor vechi, ce s'au mai putut descoperi, căutând să desvălue începuturile artelor omeneşti, au putut reconstitui felul cum oamenii au inventat casele, uneltele, vasele de bronz, precum şi alte începuturi ale industriei umane. Dar cum s'a născut graiul omenesc, n'a fost încă, posibil să se afle, în mod precis. Teorii au fost emise din belşug, dar, tocmai pentrucă prezentau mari deosebiri între ele, s'a putut vedea că, încă, n'a fost găsită cea adevărată.

Omul primitiv, emitea sunete pentru exprimarea emoţiilor şi apoi începu să'ntrebuinţeze braţele, făcând gesturi, care întovărăşiau sunetele

Sir **Richard Paget**, bine cunoscut atât în Anglia cât şi'n Statele Unite, ca un pasionat cercetător al sunetelor graiului şi ale muzicii, formulează acum o nouă teorie asupra începuturilor acestora.

Ideia lui Sir **Richard Paget** este că vorbirea a început prin gesturi. E convins, anume, că animalele preumane erau obicinuite să facă diferite mişcări, pentruca să-şi exprime emoţiile. Câinii dau din coadă, atunci când sunt satisfăcuţi. Caii, zvârl cu copitele, atunci când sunt prea mulţumiţi sau iritaţi. Păsările, când simt că sunt observate de alte păsări, sau de oameni, îşi scutură aripile. Animale din scara mai înaintată, cum ar fi maimuţele, posedă un număr de gesturi şi de expresii ale feţii, tot aşa de mare, ca şi însuş omul.

O fotografie luată de Sir Richard Paget şi prin care demonstrează cum un câine se exprimă prin gesturi: 1) Chiamă afară stăpâna. 2) Metoda câinelui de a spune: — „Hai, mergi mai repede!" 3) Câinele ţine mereu rochia între dinţi, voind par'că să spună: — Umblă mereu"

Făcând apropierea între toate aceste fapte, Sir Richard îşi desvoltă ideia asupra originei graiului omenesc.

Omul primitiv — crede dânsul — poseda şi el aceste sunete şi gesturi pentru exprimarea emoţiilor. Le avea, însă, într'un amestec nedesluşit. De pildă, gesturi ale mâinilor — oricine îşi poate da seama — sunt predispuse să fie însoiţte de gesturi ale gurii. Acelaş care nu prea e obişnuit cu scrisul, mişcă mereu buzele, gura şi limba, atunci când scrie o scrisoare. Muncitorul, când se opinteşte la o muncă mai grea, fără să-şi dea seama, mişcă şi maxilarele. Maxilarul ferarului, cade odată cu fiecare lovitură de ciocan. Sunete continue, cum ar fi torsul pisicilor, pot fi deci întrerupte de efectele mişcărilor gurii sau ale limbii. De aci, susţine Sir Richard, a luat fiinţă graiul omenesc.

Distinsul om de ştiinţă nu s'a mulţumit, însă, numai cu enunţarea nouei sale teorii. Ca o parte a studiilor întreprinse asupra graiului, dânsul a făcut investigaţii asupra felului cum sunetele sunt făcute de complicata maşină a coardelor vocale, gâtlejului, gurii, limbii şi a părţilor lăuntrice şi superioare ale nasului.

Intrebuinţându-şi buzele pentru a produce un sunet şuerător sau de tusă, cum ar fi acelea produse de coardele vocale, în fundul gâtlejului, şi făcând din mâinile încleştate o cutie, care să se asemuiască cu cutia gâtlejului şi a gurii, Sir Richard a reuşit să pronunţe câteva cuvinte, numai cu mâinele şi buzele, fără să uzeze, de fel, de vocea sa reală.

O dovadă mai mult, că maşina vorbirii din gâtlej, nu este necesară, e şi faptul inventării „larynxului artificial" de către oameni de ştiinţă.

Acest rol de seamă, pe care-l joacă buzele, limba şi alte părţi ale feţii, la formarea sunetelor graiului, a convins pe Sir Richard că acestea au avut o mare importanţă la descoperirea graiului omenesc.

Un cercetător american, profesorul **Grace A. de Laguna** a făcut o sugestie foarte plauzibilă. Origina vorbei, crede profesorul de Laguna, — trebue căutată printre strigătele oamenilor maimuţe atunci când aceştia au coborît din pomi şi au început să umble şi să vâneze în cârduri, aşa cum maimuţele fac şi astăzi — cârduri care au fo organizaţiile preistorice ale triburilor ş. naţiunilor.

Cu toate acestea toate teoriile ignorează calea cea mai bună pe care unii oameni de ştiinţă cred că trebue studiată origina graiului oamenilor preistoriei. Asta ar fi, prin studierea graiului copilaşilor. In „gu-gu"-ul „da-da"-ul, sau „ma-ma"-ul unui copil, se pot găsi urmele pentru începuturile graiului întregei omeniri.

Cel mai universal cuvânt al copilaşilor, în toate ţările şi în toate limbile, s'a constatat a fi acela pe care-l interpretează în câteva variaţii şi anume: „da-da-da" „pa-

10 copilaşi cari exprimă variate expresiuni faciale. Uneori cu'n viu acompaniament vocal.

pa-pa" sau „ma-ma". Chiar şi faptul că „papa"-ul, „mama"-ul, sau „dada"-ul unui copilaş nu pot fi desluşite destul de clar, unul de celălalt, pare a avea o însemnătate ştiinţifică.

Făcându-se studii asupra uşurinţei cu care sunetele diferitelor litere pot fi prinse de timpanul urechii, sau pronunţate de om,

O experienţă asupra unui copilaş. Cum reacţionează — prin strigăte şi gesturi — când acesta e speriat pe neaşteptate

s'a putut constata că, pe când e foarte uşor să se pronunţe „a-a-a" şi să se facă din acest sunet, printr'o mişcare a buzelor, un cuvânt cum ar fi „papa", e mult mai greu să se pronunţe distincţia dintre, de pildă, „papa" şi „dada".

Copilul nu este capabil să facă această distincţie; gâtlejul şi limba sa n'au încă suficientă experienţă. Tot aşa s'a întâmplat şi cu omul primitiv. Dacă adepţii acestei teorii au dreptate, atunci întâiul cuvânt al omului a fost „a-a-a"; cuvintele „papa" şi „mama" venind în urmă, constituesc astfel cele mai vechi cuvinte.

Un mare antropolog a emis părerea, că desvoltarea graiului s'ar datora mai cu seamă desvoltărei creerului.

A demonstrat la o recentă conferinţă, că centrul graiului din creerul omenesc s'a desvoltat dintr'o vreme la alta şi dela o rasă la cealaltă.

Aşa dar, poate că nedesvoltarea creerului e cauza, pentru care animalele n'au putut să înveţe a vorbi. Mai toate animalele posedă diferite feluri de voci.

Dacă ideea aceasta este corectă, atunci adevăratele origini ale graiului ar trebui căutate mai curând, prin domeniul psychologiei, decât prin studierea cuvintelor sau desvoltării gâtlejului omenesc.

Unele sunete au fost copiate după natură, iar altele au fost împrumutate dela animale. **(N. L. ROT.)**

Ca urmare la numeroasele cereri ale cititorilor noştri, am obţinut adresa profesorului dr. Louis Lewin., **descoperitorul unui leac contra epilepsiei, care a dat cele mai bune rezultate practice. Iată adresa:**

Herrn
Professor dr. LOUIS LEWIN
Berlin NW. 40
Hindersinstrasse No. 2

Rugăm ca orice corespondenţă, să-i fie adresată pe cât posibil în limba germană.

10 MAI

Tu eşti, desigur, o femee
cu ochii mari,
cu păr bălai!
Prea te-au cântat ades poeţii,
frumoasă zi de 10 Mai!
In primăvara însorită
eşti un prilej de bucurii;
cât s'a furat în toată ţara
în cinstea ta,
— nici tu nu ştii!!!
Pe uliţele destinate
să treacă marii demnitari,
măturătorii primăriei
păşesc solemn,
cu paşii rari,
şi'n săptămâna ce precede
sărbătoreştile parăzi,
sacalele stropesc tot colbul,
pe bietele, uitate străzi!!
Să nu se bucure poporul?
Re'nvie, ca'ntr'un basm natura,
e cald,
e bine,
şi copiii
au iar prilej să caşte gura!

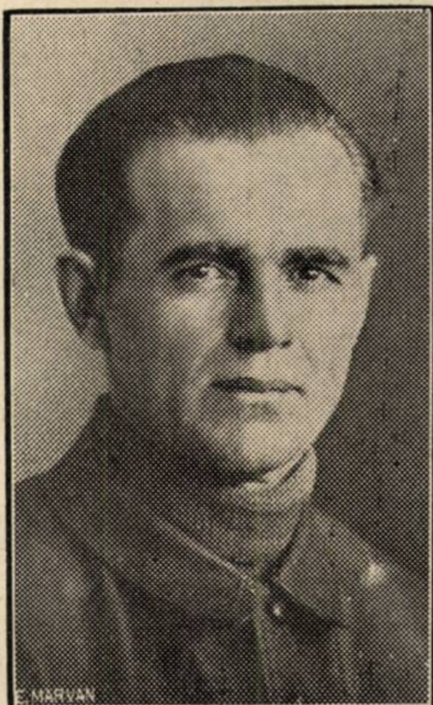
...E ora 10 dimineaţa.
Incepe lumea să se-adune.
Miniştrii şi parlamentarii
iau loc
în vastele tribune.
La 11 jumătate
vin diplomaţii'n uniforme
cu decoraţii şi fireturi,
şi'n cap cu chivăre enorme,
şi
când familia regală
se instalează pe-o estradă,
începe muzica să cânte
şi cântă-aşa... ca la paradă!

Ca pe ecran, trec cercetaşii
cu tineretul lor avânt,
— trec invalizii,
veteranii, (vai! cu privirile'n pământ!)
apoi armata glorioasă,
cu steaguri ce-au purtat cândva
izbânda noastră meritată,
— şi pe la 1 şi ceva,
se termină şi defilarea
şi toţi pornesc flămânzi spre casă..
...Pe câte-o bancă,
mai rămâne
vre-o doamnă excesiv de grasă,
vre-un pensionar uitat de vremuri
sau vre-o duduie gânditoare...
Abia e chip să mai răsufli;
cam câte grade-or fi la soare?

La ora 4 după masă,
nu mai e nimeni pe teren...
Singurătatea mă apasă,
şi plec
şi'ngân un trist refren:
„Tu eşti desigur o femee,
„cu ochii mari,
„cu păr bălai,
„dar fardul tău se şterge lesne,
„Sărmană zi de 10 Mai!!

STAN PLOUATU

Un „as" sportiv

D. MARIN MORARIU
„asul" **motocicliştilor români, care a bătut noui recorduri importante în cursa de coastă de pe muntele „Păduchiosul" la 10 Mai, pe maşina sa „Triumph".**

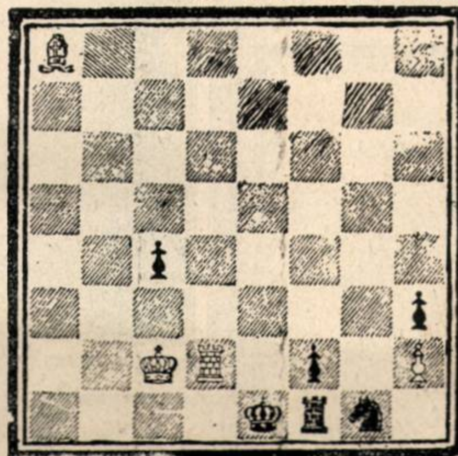
Rubrica şahului

Faţă de avântul luat în ultimul timp de mişcarea noastră şahistă credem că şi revista noastră trebue să contribue la susţinerea acestei mişcări.

In acest scop, voi publica în această rubrică, probleme, partide, studii, ştiri importante din ţară şi străinătate şi tot ce e în legătură cu şahul.

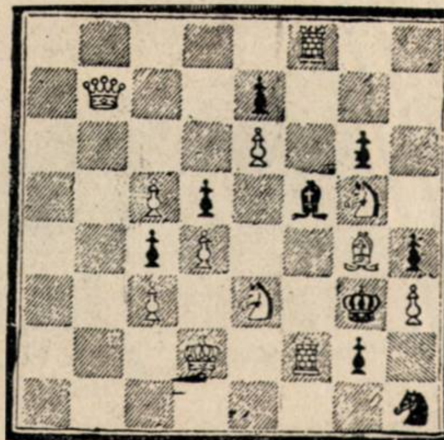
Rugăm pe toţi amatorii acestui joc să ne trimeată probleme, partide, etc.; cele ce vor fi găsite corecte le vom publica.

PROBLEMA No. 1
de **W. von. Holzhausen**

Matt în 3 mutări

PROBLEMA No. 2
de **Marcel Rosenzweig**, Bucureşti.

Mat în 2 mutări

* * *

Soluţiile se primesc pe adresa revistei „Realitatea Ilustrată" str. Sărindar 12, în termen de 15 zile dela apariţia problemelor.

Vom acorda premii pentru deslegători. Cei ce vor deslega probleme în 2 mutări vor avea câte un punct, pentru una în 3 mişcări 2 puncte, iar pentru cele în 4 sau mai multe mişcări şi studii, câte 3 puncte.

Toţi deslegătorii care vor întruni 60 puncte vor primi cărţi de şah.

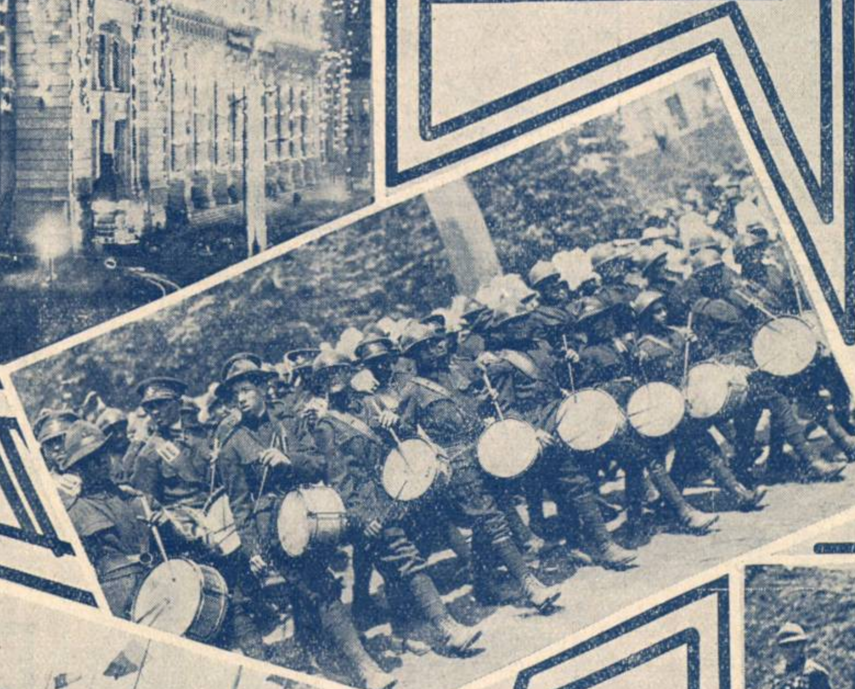
MARCEL ROSENZWEIG

DELA SERBARILE

Palatul Poștei

Toboșarii

Principele Nicolae primind def

Familia Regală la deschiderea Moșilor.

Prefectul Poliției, G-ralul N

Fundația Regele Carol I

Drapelele românilor-

...C UNIRII

Cercul-Militar.

In tribuna Regală.

...ilarea

Cavaleria

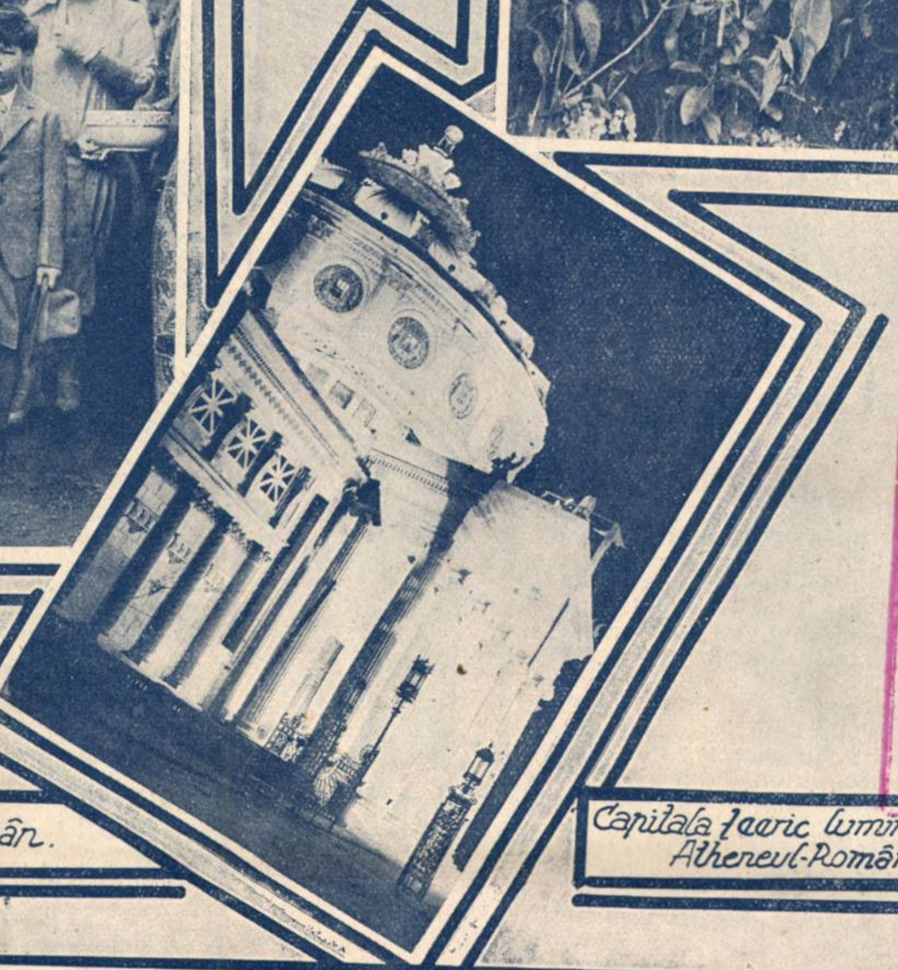

Principele Nicolae de vorbă cu M.S Regele Mihai.

La Moşi: Familia Regală şi Primarul Capitalei -

...rcoleanu

Atheneul-Român.

Capitala feeric luminată Atheneul-Român

...american

Aș vrea să știu...

15) **CHINEZUL, HECTOR-Agaș.**

Când se întrebuințează pronumele „care" și când „cari"?

Pronumele „care" se obicinuește în cazurile când ține locul unui substantiv la singular, indiferent de genul lui, d. ex: Copilul **care** e cuminte (masculin), fata **care** e frumoasă (femenină).

Dacă substantivul figurează la plural, se întrebuințează forma „care" pentru genul femenin și „cari" pentru masculin, de ex. fetele **care** sunt frumoase (feminin), copiii **cari** sunt cuminți (masculin).

La pluralul ambigen, regula rămâne ca la femenin (care).

16. **UN GRUP DE CITITORI.**

Descoperirea prof farmacolog dr. Louis Lewin relativă la vindecarea epilepsiei este reală?

Răspundem numeroaselor întrebări primite dela diferiți cititori, — privitoare la această noutate senzațională, apărută în unul din ultimele numere ale revistei noastre, — că ne-am adresat direct sursei dela care deținem informațiunea, în vederea unor detalii și documentări de natură să satisfacă curiozitatea și interesul deșteptate de publicarea unei asemenea descoperiri binefăcătoare.

Imediat ce vom fi în posesiunea acestor informațiuni, vom reveni asupra chestiunei, — iar în No. viitor, vom putea anunța deocamdată adresa marelui savant.

17. **UN CITITOR M. G. V., Loco.**

a) **Cum pot construi o lunetă care să mărească cam de vreo 50 ori?**

Luneta pe care doriți s'o construiți, va fi executată în felul microscopului cu ajutorul a două lentile biconvexe, dispuse la o anumită depărtare între ele și pe aceeaș axă comună. Una din cele două lentile, **ocularul**, e așezată în fața ochiului, iar a doua lentilă, **obiectivul**, în apropierea obiectului ce trebue mărit. Coeficientul de mărire a imaginei fiind egal cu 50, rezultă că puterea totală a lentilelor microscopului — pentru distanța de vedere clară de 0,25 m. este ochiul liber, — trebue să fie 50:0,25=200 dioptrii.

Dat fiind că mărimea imaginei depinde nu numai de puterea lentilelor ci și de distanța dintre focarul ocularului și al obiectivului, iar această punere la punct necesită o deosebită îndemânare și rutină, nu vă consiliem să încercați singur construcția lunetei-microscop ci mai bine să vă adresați pentru aceasta unui specialist optician.

b) **Unde găsesc lămpile de care am nevoe?**

La orice magazin de articole optice.

18. **CURIOSUL.**

Cine e eroul necunoscut?

Credem că ați formulat greșit întrebarea. **CINE E „EROUL NECUNOSCUT"** este o întrebare cel puțin fără sens, dacă nu și.. umoristică, din moment ce după însăși înțelesul care s'a dat acestei noțiuni și felul ei de realizare, **eroul** este **„necunoscut"** și destinat să rămână necunoscut pentru totdeauna.

Singura întrebare care s'ar putea pune în această direcție ar fi: **ce** este și ce reprezintă „Eroul Necunoscut"?

Răspundem că prin această formulă, popoarele participante la marele războiu, au înțeles să simbolizeze și să aducă un omagiu massei anonime a soldaților căzuți în mod eroic pe câmpiile de luptă, fără a fi cunoscuți și glorificați după cum ar merita sacrificiul lor sublim consumat în obscuritate.

Ca atare Franța și după exemplul ei și celelalte națiuni aliate, au hotărît să desgroape osemintele **unuia** dintre soldații morți necunoscuți și să le reînhumeze apoi cu toată pompa și onorurile militare datorite tuturor eroilor căzuți în războiu.

Pe de altă parte, obicinuesc să consacre în fiecare an o zi anumită pentru cinstirea memoriei acestor eroi anonimi, prin procesiuni la mormântul „Eroului Necunoscut" procesiuni care de altfel au loc și la diferite aniversări și momente solemne în legătură cu comemorarea evenimentelor eroice ale războiului.

La noi, **comemorarea se face** la 9 Mai **(Ziua Eroilor).**

„Muncesc mult și totuș râd!"
Interview cu D-ra Ehling Kathó, MISS BANAT"

LA CAPATUL cartierului *Elisabeta,* pe strada Odobescu, una din liniștitele și patriarhalele străzi timișorene, într'o modestă căsuță, dela ale cărei ferestre, inghirlandate cu zorele, se vede câmpul verde, ce se desprinde din marginea orașului, găsesc pe *„Miss Banat"*, —pe blonda sglobie, care, la concursul de frumusețe din București, a întrunit unanimitatea sufragiilor, — deretICând și aranjând, cu îngrijire, numeroasele bibelouri și lucruri de mână, care abundă în camera de primire.

Sunt întâmpinat, în pragul casei, de *„Miss Banat"*, de *Kathó Ehling*, împreună

cu cele două surioare vorbărețe, care nu o mai slăbesc din ochi, cu acea familiaritate specifică germanilor, fiind asaltat cu zeci de întrebări, care la un moment dat, îmi răpesc putința de a explica rostul vizitei mele inopinate.

Vizita mea, care, la început, o neliniștise, aruncându-i, pe față, o umbră de seriozitate ce, împreună cu albastrul ochilor, complectează, atât de armonios, portretul adevăratei frumuseți germane, se transformă într'o comunicativitate plăcută, prilejuindu-mi aproape două ore de variate discuțiuni, întrerupte, din când în când, doar de postul de radio budapestan, care, în ciuda tuturor sforțărilor mele,— dar cu concursul asiduu al seniorei domnișoare Ehling — se îndărătnicise a mă întrerupe tocmai atunci, când Miss Banat, cu vioiciunea-i cunoscută, se antrena mai mult în spovedanii copilărești, ca pe vremea când, elevă la *Notre Dame,* cu șorțul albastru și boneta albă, se întrecea în ghidușiile făcute pe seama severei *Ma Mère Leontine Marie.*

Dar, să dau cuvântul simpaticei interlocutoare:

— *„Familia mea este aceea a unui pensionar, care și-a închinat anii carierei funcționărești.*

Eu, cea mai tânără dintre surori, am urmat patru clase secundare, la institutul Notre Dame și un an la școala superioară de comerț, de unde apoi, pentru a putea fi de ajutor în casă, m'am retras și am căutat să muncesc, reușind a ocupa un post la un birou. Cu aceasta, fără să vreau, a trebuit să pun capăt tuturor micilor pasiuni. Am uitat florile, mi-am încuiat pianul, lăsându-l să stea stingher într'un colț, excursiunile le-am rărit, iar dansul care, altădată, mă transporta, acum mi-e străin... Și totuș așa, cum mă vedeți de serioasă, par'că sunt dornică de aer, voie bună, muzică, sport, petreceri, fiindcă... abia în August împlinesc 19 ani. Ce vreți?...

Mulți îmi spun că nu sunt constantă, că sar dela una la alta, că aci sunt prea serioasă, aci prea veselă. Dar nimeni nu știe cât de mult muncesc!

Doriți să pătrundeți în interiorul sufletului unei biete fete, care între dosarele și registrele, catalogate de pe biroul șefului său, găsește timpul a strecura și câte o carte interesantă de literartură, o revistă — și aci trebue să-mi arăt admirația pentru „REALITATEA ILUSTRATA", care și-a câștigat numeroase cititoare, în rândurile noastre, ale fetelor bănățene, române și minoritare — a prinde, pe pânză câte un peisagiu, — fără pretenție, natural, — a țese mici broderii... însfârșit, a râde mult, mult, că, doar, aceasta este una din bogățiile, care nu ni se pot răpi.

. . . .

Amintiri? Da. In clasele primare am obținut mereu premii, pentru silința cu care știam să-mi însușesc lecțiunile.

La liceu m'am relevat de multe ori, prin răspunsuri îndrăznețe și chiar... inteligente. Pentru executarea reușită a dansurilor, la diferite serbări, cu caracter școlar sau filantropic, mi s'au oferit 7 premii, până astăzi.

Totdeauna, însă, am regretat că nu mi s'au dăruit bijuterii, la care țin foarte mult.

Nu m'am gândit, însă, niciodată, că și pentru frumusețe voi avea norocul să iau premiu.

Concursul „REALITAȚII ILUSTRATE" mi-a înlesnit această supremă mulțumire, pentru a cărei exprimare, nu găsesc destule cuvinte.

Iată tot ceeace-ți puteam spune despre viața mea", termină „MISS BANAT", fluturând afectuos în mâini cele două eșarfe, galbenă și albastră *(ca a II-a pe județ și I-a pe regiune)* și arătându-și într'un râs sănătos, două șiraguri de dinți albi ca mărgăritarele.

I. BANCIULESCU

Poşta Laurei

Doussay. (Tighina) — Preparaţi un bun lapte de migdale în chipul următor: 250 gr. migdale dulci pisate într'un mojar (piuliţă) de porţelan alb. Turnaţi peste ele 250 gr. apă de roze, mestecaţi bine, strecuraţi prin tifon curat. Pisaţi apoi alte 100 gr. migdale şi turnaţi primul lapte. Strecuraţi din nou. Ţineţi la ghiaţă. Repetaţi din 5—5 zile. Faceţi comprese seara, după ce spălaţi faţa cu apă caldă.

Esther Rozenfeld. — Dacă posedaţi un astfel de ten frumos, nu puneţi creme şi farduri din comerţ. Rachiul de secară e bun, dar în apă de ploaie nu în acid boric. Incercaţi dimineaţa crema *Laura;* e inofensivă şi nu vă poate face decât bine. Pudraţi cu pudra de copii Vasenol.

Colombina. — Spălaţi în fiecare seară mâinile cu apă caldă şi cartofi copţi, apoi ungeţi-le cu ung. emolliens de la farmacie. Puneţi mânuşi de piele largi noaptea.

Viorica (Craiova). — Dragă d-ră nu aţi ştiut să întrebuinţaţi produsul. L'aţi ţinut prea mult. Ungeţi cu ung. emolliens. Nu aveţi teamă, vor creşte la loc.

Nataşa. — Rezumaţi ce doriţi în două întrebări scurte, având o poştă colosală.

Sabina Livezeanu (Sibiu). — Câte-va şedinţe de electrolysă la un Institut de frumuseţe din Bucureşti ar fi singurul d-v. leac.

Vania Frunză. — Pentru păr şi sprâncene: Pilocarpină. 0.50.Extr. china 20 gr. Tra Catehu 20 gr. Oleum Ricin 30 gr. Alcool de Lavandulla 200 gr. Fricţionaţi uşor la 2 seri odată. Spălaţi capul cu apă de ploaie şi borax, clătiţi cu o lingură oţet în apă rece.

Loroze (Iaşi). — Cred că glumiţi d-ră. Adresaţi-vă unei agenţii matrimoniale.

Păr frumos şi ondulat. — Intrebuinţaţi reţetele *Vaniei Frunză.*

Castelana Libanului. — Intrebuinţaţi crema *Laura,* foiletaţi numerile Realităţii din trecut. Veţi găsi reţeta.

Les yeux noirs. — Noir la plural ia un *s,* scumpă d-ră. Pentru ochi: acid boric cu collyre la ori-ce farmacie. Picaţi în fie-ce dimineaţă câte-va picături cu un comptegoutte. 2) Ulei de ricin ungeţi-vă seara după ce aţi spălat genele cu ceai de frunze de nuc.

Miss Bucătăria. — Ce pseudonym prozaic pentru o femee aşa tânără şi de sigur nostimă ca d-ta. Regim scumpă d-nă. Beţi mai întâi 2 kil. de lapte pe zi. La opt dimineaţa, la 10, la 4 d. a. la 6 d. a. la 10 seara. Mâncaţi macaroane, tăeţei, curmale multe, prăjituri, ouă, fructe, toate feculentele. Ciulama, pilafuri. Faceţi injecţii cu arsenic la un doctor bun. Pe sâni duşuri zilnice cu apă foarte rece.

Marcele Comorinski. — Spălaţi cu apă foarte caldă seara. Intrebuinţaţi crema cu ichtyol ca pentru *Frequenta.*

Cici (Iaşi). — Spălaţi faţa cu apă f. caldă apoi loţionaţi cu alcool, oţet aromatic şi lămâie părţi egale. Pentru picioare masagii şi făşii de cauciuc.

Hilda Iacob. — Nu suferiţi oare de ficat? Ce fel de pete aveţi? Consultaţi mai bine un medic. Beţi lapte mult, mâncaţi iaurt zilnic.

Tuturor cititoarelor. — Care doresc a-şi menţine sânii, recomand s o u t i e n-u l croşetat după forma fie-căruia. D-na Barbu, Sft. Elefterie Vechi 47 e singura specialistă care le croşetează singură.

Mica Do. — Citiţi cu atenţie poşta mea. Veţi găsi ce aveţi nevoie.

O cititoare. — Spălaţi părul cu borax şi clătiţi cu oţet şi apă rece. Intrebuinţaţi ce recomand.

Vania Frunză. — 2. Pistruile vai! sunt incurabile. De ce să vă amăgesc?

Afrodita şi Apolo. — Luaţi dela drogherie carmin natural 1 gr. şi amestecaţi-l cu 50 gr. glicerină şi 50 gr. apă de roze. Nu văd altceva.

Sophie Galanter. — Glicerina cu lămâie şi apă de colonie e bună numai pentru mâini. Spălaţi faţa cu apă caldă şi tărâţe de migdale. Preparaţi laptele de migdale din pasta mea.

Diana. Ungeţi genele în fie-ce seară cu ulei de ricin după ce le-aţi spălat cu ceai de frunze de nuc.

Sylvia. Ungeţi tenul seara cu o linguriţă de zeamă de lămâie în care aţi amestecat apă oxygenată tot atâta cantitate.

Zilda A. Bucureşti. Pentru gene ca Diana. Pentru ten şi nas, apă f. caldă seara.

1 Septembrie. Citiţi ce recomand pentru Frequenta.

Spălaţi cu lapte de migdale. Reţeta în poşta mea. Răspund cu regret numai la 2 întrebări, fiind grozav de aglomerată.

Lili supărata. Intrebuinţaţi produsul Odo-*Ra-No Puica.* Pentru ten şi sâni cercetaţi cu atenţie Poşta.

Lorelei. Vai, nu există altceva decât o cremă bună şi pudră pe d'asupra. Dar, totuşi...

Rosa-Bella. Poate că doriţi să vă schimb şi culoarea ochilor? Părul nu pot.

Dida Cernăuţi. Reduceţi întrebările la 2.

Jeanne d'Arc. Mâncaţi feculente, beţi lapte mult. Purtaţi un soutien croşetat pe forma sânilor.

Lyly D. Ca mai sus.

Arlette. Scriţi scurt. Rezumaţi la 2 întrebări.

Adina G. Intrebuinţaţi numai laptele de migdale făcut în casă. Tenul frumos se va menţine.

Fernanda Pincon. Repetaţi întrebările reducându-le la 2.

Gretchen M. Aveţi pentru ambele sfaturi în Poşta de azi.

Micuţa Peggy. Scumpă d-ră, fără voinţă în zadar mă rugaţi să vă sfătuiesc. Nu există nimic de cât regim şi iar regim. Mâncăcioasele, gurmandele se vor îngrăşa, e fatal. Pentru ten, laptele meu de migdale.

Mia-Buză. — Repetaţi scrisoarea scrisă citeţ cu cerneală. Nu o pot citi.

Steluţa I. Faceţi masagii uşoare cu crema Laura pe sânul cel mic.

Pina Menichelli. Nu sunteţi oare anemică? Consultaţi un medic.

256 B. Nu pot dezlega heroglife. Scriţi cu cerneală şi lizibil.

Irina D. Pentru păr citiţi poşta, pentru sâni duşuri reci zilnice.

Ghiţă. Poetic pseudonim! De ce nu Nea Ghiţă? Era mai celebru. Reduceţi întrebările la 2 şi f. scurt.

Laura C. T. Sunteţi o drăgălaşe linguşitoare. Nu sunt frumoasă vă asigur, deşi foarte mulţi căutau să mă convingă de contrariu acum 10—15 ani. Vedeţi ce sinceră sunt. Mâncaţi macaroane, orez, grişuri, creme, lapte mult. Faceţi injecţii cu insulină care e bună şi pentru îngrăşat, nu numai pentru Diabet cum cred mulţi.

Piros. — Scurt, fiţi scurt pentru D-zeu! Şi mai ales, scriţi citeţ.

Hilde Smich. Suspendaţi săpunul. Intrebuinţaţi crema Laura, spălaţi faţa cu lapte de migdale proaspăt. E admirabil.

Mica. Micuţă dragă, găseşti în revista actuală la *Paula* şi *Puia* reţete pentru coşuri excelente.

Doly Davis. — Spălaţi faţa în fie-ce seară cu apă caldă bine şi tărâţe de migdale. Odată sau 2 ori pe săptămână, întrebuinţaţi soluţia Sabouraud: 100 gr. alcool, 50 gr. aether şi 5 gr. menthol. In loc de cremă, următoarea apă de toaletă sub pudră: Apă de roze 250 gr. glicerină 10 gr. tinctura benzoe 5 gr. Odată pe săptămână crema de dimineaţă ca pentru Frequenta.

Marcela Coman. — Repetaţi întrebările, punând însă numai două în termeni foarte concişi.

A. Proll. — M'a amuzat mult scrisoarea d-tale, dai ai 19 ani şi e explicabil. Fii îndrăsneţ şi cu încredere. N'o acosta pe stradă.

Antineea. — Uleiul de vaselină pur şterge perfect obrazul de fard. Alcoolul camforat, părţi egale cu apă de roze la fel.

Papillon rouge. — Pentru puncte negre: Na sulfuric 5 gr. Alcool camforat 100 gr. glicerină 20 gr. — Crema: Ceară 20 gr. Cetaceum 15 gr. Ulei de vaselină 40 gr. Glicerină 5 gr. apă de roze 20 gr. — Pentru gene: T-ra china şi Catechu a 20 gr. Cine v'a sfătuit să ungeţi genele cu cerneală de China?

Nelly-Nell. — Crema de la Papillon rouge. Marcia rachel No. 2.

Chiffon. — Contra punctelor negre, am dat răspuns la Papillon rouge. Cu laptele de migdale a se spăla obrazul seara şi imediat a se unge cu crema de la Papillon rouge. Numai bismutul scoate puncte negre — şi majoritatea pudrelor îl conţin.

Angela I. — Receta pentru cremă din revistă. Laptele de migdale nu e bun pentru tenul dv. Contra mătreţei: T-ra jaboranti şi catechu a 20 gr. Alcool de Lavandula 100 gr. Sublimat corosiv 0.02. Ulei de ricin 20 gr.

DOAMNA ONOFREI, directoarea Fabricei Italiene de Umbrele Giovanni Lischetti, str. Lipscani 44, a fost la Palatul Cotroceni unde Majestatea Sa Regina Maria şi Alteţa Sa Regală Domniţa Ileana, au comandat diverse umbrele de soare şi de ploae.

Andreina C. — Utilizaţi „Coricid". Contra părului de pe picioare, cunosc o d-ră care îl arde cu un chibrit aprins. E f. expertă şi astfel a scăpat aproape de el. Apa oxigenată f. concentrată are acelaş efect, dar utilizată des. Ungeţi mâinile şi picioarele cu o cremă oarecare, în care aţi pus câteva picături de Perhidrol. Făina de mălai şi cea de migdale albesc. Laptele de asemenea. Da; apa rece e bună.

Ochi verzi şi păr bălai. — Crema din revistă. Comprese f. fierbinţi pe nas şi ungere cu crema cu Perhidrol. Pentru coşuri. Na boracic 1 gr. Alcool camforat 100 gr. Glicerină 20 gr. Resorcină 2 gr.

EXCURSIUNE IN ITALIA

31 Mai —15 Iunie 1929 (Veneţia-Florenţa-Roma-Neapole-Pompei, etc)

Costul de persoană 16.600 lei inclusiv toate cheltuelile. Ultimele locuri, fiind încă disponibile, doritorii, având paşaportul în regulă, sunt rugaţi a se înscrie de urgenţă, cerând informaţiuni la administraţia revistei „Realitatea", serviciul excursiunii, strada Sărindar 12.

Cu prilejul serbărilor Unirii.

Triumful costumului național

In aceste neuitate zile, care vor rămânea în memoria tuturor ca nişte clipe din-tr'un basm frumos, fie-care suflet de român a tresărit de o bineînţeleasă mândrie. Mândria de a se convinge încă odată ce rădăcină trainică stă la baza originei noastre, câtă frumuseţe şi câtă nobleţe înăscută a stat totdeauna în firea, şi portul românesc.

„Arată-mi care ţi-e portul şi-ţi voi spune cine eşti" zice un vechiu proverb, de-al nostru.

Ei bine, la această zicală au răspuns în zilele Unirei, mii de flăcăi falnici, ca stejarii, mii de fete ca bujorul, care în straie făloase, sub năframe de domniţe, au împodobit străzile, parcurile, prima noastră scenă, arenele expoziţiei etc.

Sub valul de catrinţe smălţate cu fluturi, sub năvala de ii cu râuri, altiţe şi bobocei de aur, ce palide, ce sărace, apăreau rochiţele orăşencelor şi costumele charlestoniştilor!

Trei zile întregi, Capitala şi-a reamintit cu mândrie de straiele strămoşeşti, de pitorescul şi arta broderiilor, a căror origină se amestecă fără a se contopi cu aceea a Byzanţului, a Egyptului şi a primilor colonişti daci.

Căci din toate acestea, din arta primelor femei care cu mijală şi răbdare îşi puneau dorul în vârful acului înflorindu-l pe pânză, pe când soţii războiau la hotare, sunt făcute şi azi cusăturile româneşti.

Splendoarea lor, forma pură, culorile minunat îmbinate te uimesc tot atât că şi variaţia lor infinită.

Căci, după cum Natura, cu doi ochi, un nas şi o gură a ştiut să facă milioane de chipuri neasemănătoare, tot ast-fel şi ţăranca română cu două puncte în cruce a făurit chenare sute, bibiluri mii, toate de un alt fel, de altă croială, de alte culori.

Fote scurte munteneşti, fote cu crengi de lalele, fote plisate în zeci de cute, au zburat apoi în ritmul de-acasă, la muzica lăutelor, a viorilor, plină de reminiscenţe, frumos aranjate de maestrul folklorului muzical, *Tiberiu Brediceanu*. Şi în loji şi fotolii, în eleganta sală a *„Naţionalului"*, cucoanele au tresărit şi mintea lor a evocat cu drag vremurile, când strămoaşele a-tâtor nume mari, purtau marama sau catrinţa, ca leliţa cu nuri, care sălta, artistă improvizată, la rampa cu lumini tricolore.

Geloasă de bogăţia de necrezut a costumelor perindate pe scenă, regia Teatrului Naţional a recunoscut că nici când magaziile ei înţesate, nu ar fi putut da la iveală, atâta rigurozitate, atâta adevăr, în cele mai mici detalii. Seară unică, zile unice, atât aceea a spectacolului poemului etnografic, cât şi cele ce au urmat timp de patru-zeci şi opt de ore încheiate, care au înscris cu litere brodate cu aur şi argint, triumful portului românesc de la Nistru până la Tisa, al portului mândru, făcut din arta, migala şi imaginaţia trecutului nostru mereu în picioare.

FULMEN

Inchinare „Miss României"

de F. LOBODA

ROSTITĂ LA SERBAREA „ŢARII NOASTRE" DELA TEATRUL MIC DE D. CONABIE DELA TEATRUL NAŢIONAL

FRUMOASA MAGDA, tu ne iartă că ne căznim în chip şi fel,
Şi te cam plictisim o leacă!... Il faut souffrir pour être belle!...
Tu judecă, intenţia doară, cu riscul chiar dacă vei spune
Că auzişi, cum că şi iadul pavat e cu... intenţii bune;
Dar iadul ştim că nu te sperie, deşi nu l-ai văzut vreodată,
Căci vrând nevrând vei recunoaşte că eşti şi tu... un drac de fată;
Manifestarea mea, de sigur, e pentru tine ceva nou,
Căci nici nu am să-ţi ţin discursuri, şi nu-ţi voi da nici vre-un cadou;
Ci, înainte de-a atinge mult renumitul Galveston,
Voi strecura 'n urechea roză un sunet din al Muzii ton.
Căci soarta care te transformă din domnişoară într'o missă,
A hotărît că nici pedeapsa în versuri nu-ţi va fi o-...misă.
Acestea-s micile mizerii cu care gloria plăteşti...
Eu ştiu, că de atâta sgomot, în modestia ta, roşeşti,
Dar roşu-ţi stă atât de bine; ş'apoi, să nu ai vre-un regret,
Căci versul e obligatoriu: Românul e născut poet!
Deci este vorba de specific şi nu vei protesta de fel,
Fiind şi tu o poezie: In mersul tău e un rondel;
In ochi, poeme porţi, în plete, ai sumbre linii de baladă;
Pe buzele, ca două rime, pluteşte parcă... o şaradă;
Şi când regină 'ntre regine apari în preajma unui bal,
Din decolteul de mătase, suav, se'nalţă-un madrigal.
Deci, fruntea sus, când pleci la luptă, spre ţările de sgârie nori,
Cu blondele miliardare ca forţele să le măsori!
De viţa lor americană, tu nu te speria, Domniţă,
Suntem şi noi de viţă veche... Voiam să spun... de Dâmbo-viţă.
Şi dacă te-or privi, zicându-ţi cu zâmbet plin de înţeles:
— „Tu crezi că vei eşi întâia?", în limba lor răspunde: „Yes!"
Şi, dac'o fi să te aleagă cea mai frumoasă'n adevăr,
Tu vei uita, de bucurie, chiar versul meu, cam tras de păr!...
Când vei păşi din nou, frumoaso, pe ţărna solului străbun,
Am vrea să-ţi revedem pe buze acelaş zâmbet drag şi bun.
Şi îţi atrag atenţiunea: de-o fi norocul să te-ajungă,
Promit să-ţi fac o poezie... de două ori atât de lungă!...

F. LOBODA

Figurile ecranului

Phyllis Haver

ACEASTA interesantă „flapper" s'a născut acum 26 de ani în Douglas, un orăşel din satul Kansas. Se numia pe atunci O'Hover, după numele părinţilor ei, cari erau de origină irlandeză.

După câţi-va ani, vine la Los Angeles, unde se împrieteneşte cu Bebé Daniels, *iar mai târziu cu* Marie Prevost, *în tovărăşia căreia debutează la „Inalta şcoală de arte plastice". Dar din cauza jenei financiare a părinţilor, ea era nevoită să cânte seara, ca violonistă, la un cinematograf.*

După câţiva ani, încercă şi ea, ca prietenele ei, norocul în trupa lui Mack Sennet, *descoperitorul atâtor stele.*

Remarcându-se, ea devine interpreta principală în diversele comedii de scurt metraj ale lui Sennet.

Succesul crescând, ea începe să turneze, în comedii mari: „In camera lui Mabel", „Neurastenica", „Tanti Mari", „Trăiască Radio", *etc.*

Rolurile dramatice încep să o tenteze. După un rol mic din „Preţul gloriei", *interpretează un rol principal, alături de* Rod la Rocque, *în* „Brigadierul Gérard".

Dar rolul ei cel mare, rolul care a făcut-o cunoscută în întreaga lume a fost cel din „Ispitele Trupului", *ca partenera marelui* Emil Jannings.

Preţuiţi-vă banul

Premiile noastre de câte lei 10.000 săptămânal, — acordând câte 500 lei, **pentru bancnote de** lei 20, **puse de noi pe piaţă, — a dat cele mai bune rezultate practice.**

Din toate colţurile ţării, primim zeci de scrisori zilnic, prin care ni se mulţumeşte pentru frumoasa idee, pe care am pus'o în practică, obicinuind astfel pe cititorii noştri, ca sub imboldul premiilor acordate, să fie mai atenţi cu banii lor.

Până azi, s'au achitat 18 bancnote a 20 lei (lei 360) **cu câte** 500 lei **fiecare** (lei 8.000). **Şi latura frumoasă a acestui concurs pentru spiritul de observaţie, este că sumele se plătesc anonimilor, cari prezintă bancnotele la cassierie, fără a li se cere nume, adrese sau situaţii sociale.**

Atragem însă atenţiunea, că toate numerele publicate, poartă numărul de serie şi numărul de emisiune, care trebuiesc să fie ambele exacte.

Dăm mai jos noua serie de bancnote a 20 lei pe săptămâna aceasta la a căror simplă prezentare, achităm suma de lei 500 **de fiecare:**

Seria B 8129 — 0402; 0401; 0403; 0404; 0405.
Seria H 8225 — 0991; 0992; 0993; 0994; 0995.
Seria U 8225 — 0726; 0727; 0728; 0729; 0730.
Seria V 8225 — 0256; 0257; 0258; 0259; 0260.

Poşta cinefililor

MIMI P. — 1) Charles Farrell, c/o Fox studios; 2) John Barrymore, c/o United Artists; 3) Ricardo Cortez, c/o The Standard Casting Directory, 616 Taft Building. Toate Hollywood, Calif., U. S. A.

UN CITITOR -Titu. — La Paris sunt vreo zece case producătoare; iar la Hollywood vreo 30. Spaţiul nu-mi permite a le înşirui aci. După informaţiile noastre, avem, printre artiştii mai de seamă din Hollywood, trei compatrioţi: Nick Stuart, Bob Curwood şi Georges Calliga. Le puteţi scrie pe adresa: c/o The Standard Casting Directory, 616 Taft Building, Hollywood, Calif., U. S. A. Cât despre existenţa unei societăţi cinefile în România, nu vă pot da nici o deslușire, căci n'am cunoştinţă de nici una.

D. G. CAMPINA. — Toţi conducătorii şcolilor de cinematograf din Paris, au căziere la parchetul din capitala Franţei; iată pentruce v'am sfătuit să nu urmaţi aceste şcoli.

MUNTEANU. — In al doilea răspuns de mai sus, vei găsi ceeace doreşti şi nu numai unul, ci trei.

BLONDINET. — Lyei Mara, îi puteţi scrie pe adresa: Pommernallée, 1, Berlin-Charlo. Cred că va fi atât de bună şi îţi va trimite un autograf, dar e preferabil să-i trimeţi d-ta fotografia.

D'ARTAGNAN. — Sandra Milowanoff are 27 ani.

GIANO SPERANŢIA. — In numărul 4 din anul acesta al „Realităţei Ilustrate" vei găsi amănuntele necesare. In ce priveşte adresa celei mai bune şcoli, nu vi-o putem da, căci suntem contra şcolilor de cinematograf, care şi-au făcut un renume foarte detestabil.

VETURIA de V. — Osteneala d-tale e zadarnică, deoarece aproape toate casele noastre de locaţie, aduc filmele engleze sau americane prin intermediul Berlinului, Vienei sau Parisului, astfel că toate titlurile şi subtitlurile vin redactate în l. germană sau franceză. Totuş aţi putea încerca la: „Astra Cinegrafică", Bulevard. Elisabeta, 12; „Mercur", str. Lipscani, 95; „Regal-film", str. Academiei,2.

P. ROLAND-Giurgiu. — După ce aţi trimes banii, îmi cereţi sfatul? D-l Giorgio Genevoi este o persoană, în care nu poţi avea încredere. Şi cum aţi putut crede că Italia poate să importe artişti de cinematograf, când actorii lor şomează? Totuş sunt foarte curios să văd care va fi efectul celor 120 de lire italiene. Până la apariţia acestor rânduri, trebuia să primiţi un răspuns.

VALENTINA şi EMIL. — Numărul din „R. I." vi s'a trimis. Principala cauză a neproducerii de filme româneşti, e lipsa de capital. La Viena se produce, dar puţin. Vă mulţumesc pentru fotografie.

CASTELANA LIBANULUI. — Lui Nils Asther îi puteţi scrie pe adresa: c/o Metro-Goldwyn-studios, Culver City, Calif., U. S. A. Răspunsul îl veţi primi după o lună de zile. Ramon Novarro obişnueşte să răspundă. Pentru reţeta de frumuseţe, adresaţi-vă doamnei *Laura* la revista noastră.

TITUS

Unde mergem ?

„BOULEVARD PALACE" reia **„Ispitele trupului"** puternica dramă cu Emil Janings.

„SELECT" prezintă **„Mireasa răpită"** cu Billie Dove.

CINEMA „CAPITOL" proectează **„Contesa svăpăiată"**, un film de mare lux.

La „SCALA", putem admira **„Cartierul latin"** de Maurice Dekobra.

„TRIANON", eleganta sală prezintă **„Colombina"** şi **„Fraţii D'Arm"** două filme admirabile.

„REX" are în program totdeauna un film de mare lux şi fast.

Cupon pentru jocuri No. 22

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

....

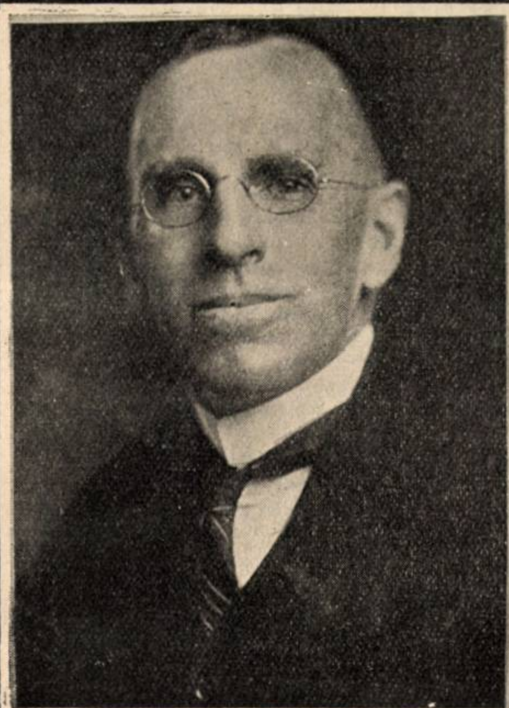
OAMENI FAPTE ȘI IDEI

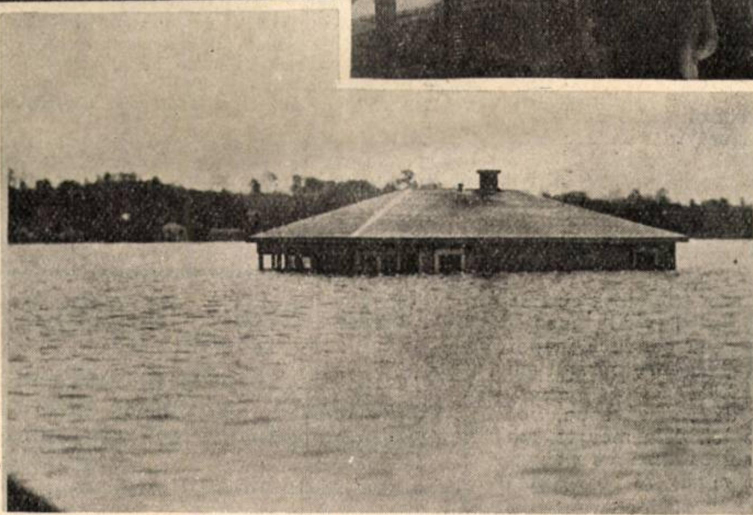
Măturătorii moderni din Viena, curăță străzile cu aparate moderne, montate pe cyclonete și prevăzute cu stropitoare.

Scriitoarea engleză Henriette Leslie și-a construit vila pe locul unei foste mănăstiri, în care crescuse un smochin. Acesta a fost lăsat locului și scriitoarea poate lucra vara la umbră în casă.

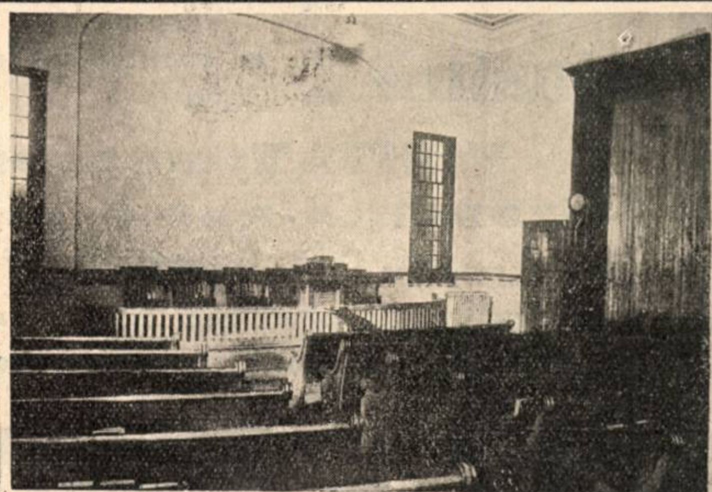
Profesorul american Henry Khoy a descoperit un nou ser contra tuberculozei, care a dat rezultate atât de bune, încât speră să poată vindeca 100.000 de persoane anual.

O colonie olandeză din Illinois (Statele Unite), a fost complet inundată de apele revărsate ale fluviului Missisippi.

Deoarece Ministerul Aviației din Franța, a interzis sborurile transoceanice, aviatorul René Lefèvre, a plecat cu avionul său la New-York de unde va încerca traversarea Atlanticului.

Fotografia noastră, reprezintă biserica particulară a d-lui Herbert Hoover, noul președinte al Statelor Unite americane.

Lord Byron

O aventură de dragoste

„In timpul şederii mele în Atena era acolo în vigoare o ordonanţă ca femeile cărora li s'ar dovedi legături culpabile cu vre-un străin, să fie pedepsite cu moartea.

Din această cauză orice legătură de dragoste trebuia întreţinută în cel mai strict secret.

Eram pe atunci amorezat de o turcoaică — amorezat cum am fost numai de puţine femei.

Totul a mers foarte bine, până la postul „Ramazan", care durează 40 zile, în timpul căruia îndrăgostiţilor le era impusă o resemnare tot atât de lungă, orice legătură între femei şi bărbaţi fiind oprite de lege şi de religie.

Nu ne văzusem mai multe zile. Căutam posibilitatea unei întâlniri, însă ghinionul vroia, ca tocmai mijloacele pe cari le întrebuinţam pentru aceasta, să ducă la descoperirea acestui secret.

Pedeapsa era moartea — moarte fără graţie — o moarte groaznică, la care nu te poţi gândi fără a te înfiora! Se dădu un ordin, ca legea să fie imediat aplicată.

Eu însă nu ştiam nimic de toate cele întâmplate; se hotărîse să fiu ţinut în necunoştinţă, de tot ce se petrecea, până ce va fi prea târziu ca să mai pot interveni.

Numai întâmplarea a vrut să pot preveni executarea sentinţei.

Ca de obicei, făceam plimbarea mea călare pe malul mării, când văzui îndreptându-se spre mal o mulţime de oameni, din mijlocul cărora străluciau armele soldaţilor. Din când în când se auzia un geamăt. Aţâţat de curiozitate, trimesei un servitor, să afle cauza procesiunei.

Am fost cuprins de groază, când am aflat că o fată nenorocită, cusută într'un sac, era târîtă, pentru a fi aruncată în mare.

Ştiam că puteam avea încredere în Albanezii mei şi pornii în galop spre ofiţerul comandant al convoiului. Il ameninţai că voi găsi mijloace să eliberez pe captivă, dacă el ar refuza.

El nu prea era încântat de misiunea ce i se încredinţase, sau poate de privirile însoţitorilor mei şi se învoi să mă conducă înapoi în oraş, împreună cu fata, pe care curând am recunoscut-o ca iubita mea.

Cred că nu mai este nevoe să spun, că pentru a scăpa pe turcoaică dela moarte, am fost nevoit la convorbirea mea cu primul demnitar al oraşului, să adaug şi o pungă grea cu bani. A fost graţiată, însă cu condiţia să părăsească Atena, şi să se ducă la prietenii ei din Theba. Acolo a murit la puţin timp după ce a sosit, în urma unei febre — poate a dragostei.

De dragul unui copil...

IN PRESA americană a făcut mare senzaţie fapta soţilor Charles şi Edna Sharp din San Francisco, cari au furat fetiţa de 4 ani, Doris Virginia Murphy, caz care a pus în mişcare întreaga poliţie depe coasta Pacificului.

Intrebată de poliţie, femeea a declarat că a dus fetiţa la ea acasă, fiindcă dorea să aibă un copil, pe care să-l iubească.

Pe de altă parte, s'ar fi stabilit că familiei Sharp i-a dispărut o fetiţă şi a reţinut pe mica Doris, în credinţa că este fiica lor. S'a cam suspectat această susţinere, fiindcă fetiţei i s'au tăiat sprâncenele, pentru a-i schimba înfăţişarea.

In cele din urmă, copila a fost redată mamei ei îndurerate, care timp de o săptămână nu ştiuse de urma fetiţei.

RUDYARD MULLTON

Procesul omului decapitat

O nouă aventură senzațională a celebrului detectiv GEX TREVOR

REZULTATUL CAPITOLELOR ANTERIOARE

Intr'un hotel din Viena se descoperă decapitat în camera 117, contele Alfred d'Arlon. *Autoritățile și detectivul* Trevor Gex, *încep cercetările. Se găsesc niște urme ce sunt ale* Ritei von Torgau, *domnișoara de onoare a principesei* Amelia de Hallstad, *care ocupă apartamentul vecin.*

Rita von Torgau *e arestată. Atunci, logodnicul ei, locotenentul* Waldemar *declară că* Rita *e nevinovată și că el a ucis pe contele* d'Arlon. *Dar detectivul* Trevor Gex *continuă cercetările bănuind că locotenentul și logodnica lui se dau drept asasini, pentru a acoperi pe ucigașul adevărat.*

* * *

La alte mese, pasagerii cosmopoliți, germani, cehi, români și un reprezentant sovietic cu bărbuță ascuțită ca de țap, luau cafeaua cu lapte.

Trevor Gex se duse la masa, unde luau cafeaua, de dimineață, doi domni bătrâni:

— *Bonjour mon général... senore...*

Și detectivul se înclină pe rând, în fața celor doi domni bătrâni.

Generalul Paul Bernard, glumi:

— Ce-ai pățit, Gex, de te-ai sculat așa de târziu? Mi se pare că te lăudai cu hărnicia ta matinală?... Sau poate azi noapte te-ai apucat să urmărești pe faimosul hoț, care a furat colierul contesei Diana de Lambert?...

— Ce colier?...

— Nu știi?... A, strașnic detectiv mai ești! In acest hotel, în care locuești și tu, s'a furat azi noapte colierul contesei Diana de Lambert, și tu nu știi nimic!

— Glumiți, d-le general?

— Ba, nici-decum. Contesa a reclamat adineauri poliției. Din nefericire, și-a dat seama cam târziu, că i s'a furat colierul: abia azi dimineață.

— Fantastic!...

— Mi-am pierdut toate iluziile de tine; așa detectiv, mai rar!... Ia vezi, nu ți-au furat hoții din hotel și ceasul tău?...

— Dar d-voastră știți despre asasinarea contelui d'Arlon, d-le general?

— Contele acela tânăr, a fost asasinat?

— Azi noapte în camera sa din acest hotel!

— *Santa Madre de Dios!...* exclamă celălalt bătrân care era tatăl Izabellei, protejata generalului Paul Bernard.*)

Contele a fost decapitat!... urmă detectivul.

— Decapitat!... *Bigre!...* exclamă generalul la rândul său.

— Sau aproape. Are la gât o rană haotică și nu mă dumiresc cu ce instrument a fost făcută. Nu pare a fi rană, nici de secure, nici de cuțit. De aceea, îmi permit să vă rog, d-le general, fiindcă în campaniile d-voastră din colonii ați văzut desigur multe feluri de răni și de cuțite exotice, să mergeți cu mine sus, în camera 177, și să-mi spuneți părerea d-voastră. Poate că-mi veți da un indiciu, ca să identificăm pe asasin.

— Nu s'a descoperit ucigașul?

— Ba da. Dar după cum au mărturisit că sunt vinovați, am impresia că e la mijloc un mister.

— Cine sunt asasinii?

— Aghiotantul sau domnișoara de onoare a prinților de Hallstadt!

— Interesant...

— Dar — urmă detectivul — o femee nu poate să cauzeze o rană atât de grozavă, iar sabia cu care s'ar putea presupune că locotenentul a ucis pe contele d'Arlon, nu mi se pare destul de ascuțită!...

Rana victimei însă a fost făcută cu o lamă extrem de ascuțită: capul pare ghilotinat, retezat cu un bisturiu uriaș, monstruos. Chiar un vârf de vertebră, de os, a fost tăiat! Ințelegeți bine, cât de ascuțit a fost instrumentul, și ce putere de Hercule a avut criminalul. Cum însă sabia lui Waldemar nu tae, — nu pricep ce instrument a utilizat criminalul...

—Să mergem sus, zise generalul.

Se ridicară și, toți trei, se suiră în ascensor.

III

In camera 177, directorul hotelului înștiința autoritățile prezente, trăgându-se de păr în disperarea lui, despre furtul colierului și deplângea amarnic prestigiul hotelului.

— Comunică d-nei contese că viu îndată în camera sa, spunea procurorul.

Trevor Gex prezintă pe procuror și pe Mayer, generalului Paul Bernard și spaniolului. Apoi, descoperi rana ucisului, care fusese întins pe pat.

— *Santa Madre de Dios!* strigă spaniolul, acoperindu-și ochii.

— *Mon Dieu!...*

Și generalul se apropie de cadavru. Gâtul era tăiat pe o distanță de trei sferturi din circonferință.

— Am mai văzut, undeva, o rană ca aceasta, zise generalul.

Și își sprijini bărbia în mână, gândindu-se. Dar nu-și putu aminti.

Spaniolul se apropie și el, și privi cu o curiozitate crescândă, rana grozavă:

— Numai o *navaja* a putut să facă astfel de rană! zise el.

— Așa e, exclamă generalul. Am mai văzut o rană la fel, în Argentina.

— Da, *navaja* e cuțitul preferat al spaniolilor, și în Argentina e des întrebuințat. E ascuțit ca un bisturiu...

— Vă rog să-mi descrieți această armă, zise Trevor Gex.

— Navaja, răspunse spaniolul, este un cuțit lung, cu lama foarte îngustă, foarte ascuțită. Tae ca un briciu, deși e o lamă puternică, rezistentă, bine călită.

— Ce formă are?

— Cuțitul pare un S, oarecum desdoit. Vârful ascuțit e puțin îndoit spre spatele lamei, pe când mânerul, de asemeni ascuțit, e adus spre partea opusă.

— E foarte posibil să fie o rană de navaja, zise generalul, care analiza de aproape oribila plagă. Iată, asasinul ținând așa navaja în mână, a înfipt-o puternic în gâtul victimei, în partea dreaptă a gâtului, și imediat a apăsat astfel pe mânerul îndoit, încât lama a venit spre beregată, a tăiat esofagul a înaintat spre stânga gâtului și s'a oprit în coloana vertebrală, în vertebra din care a tăiat o părticică. Totul, firește, s'a petrecut într'o secundă. E o lovitură grea, rară, dar e preferată de rebutul anumitor porturi din Argentina. Am văzut o astfel de înjunghiere, dată de un marinar spaniol din Buenos Aires. Dar, într'adevăr, criminalul trebue să fie puternic ca un taur...

— Vă mulțumesc, domnilor, zise detectivul Trevor Gex.

Acoperiră mortul. Generalul Paul Bernard și bătrânul spaniol eșiră.

IV

Gex, în timp ce procurorul se dusese la contesa Diana de Lambert, ca să vadă ce se întâmplase cu colierul furat, intră în biroul lui Herr Direcktor și-l rugă să-i arate din nou registrul de pasageri.

Căută apoi în registru, dacă exista vre-un pasager de origină spaniolă. Afară de tatăl Izabellei, găsi un singur pasager spaniol: era o femee, înscrisă în registru sub numele Dolores Corgo, artistă de varieteu, în turneu prin Europa. Călătoria însoțită numai de bona sa.

— La dracu! se supără Gex. Nu e cu putință ca o femee să fi dat o asemenea lovitură... Argentina... Ia să vedem dacă există vre-un pasager care vine din Argentina... Găsi un nume, un pasager care-și declarase domiciliul în Argentina dar era de naționalitate belgiană și venia dela Berlin. Un nume, poate, de flamand: Peter Bruys, profesor.

— Intelectualii nu prea sunt capabili de astfel de lovituri, își zise Trevor Gex. Și eși oarecum dezamăgit din biroul directorului, în care se strecuraseră, unul câte unul, o mulțime de reporteri.

ALTEȚELE LOR SE PLIMBA

I

In cabinetul său de instrucție, judecătorul Spessart încercă să ia interogatoriul Ritei von Torgau.

— D-ră, ne-ați mărturisit că dv. ați comis crima din camera 177. Ați avut vreun complice?

— Nu.

— Cu ce ați provocat moartea victimei?

— Nu știu... Cu revolverul...

— I-ați tăiat capul cu... revolverul? întrebă judecătorul, uimit de acest răspuns.

— Nu... Am încercat să-l împușc cu revolverul...

— ...dar v'a rupt arma, și...

— ...și, urmă Rita von Torgau, l-am tăiat la gât...

— Lovitura de cuțit dela gât e atât de puternică și de adâncă, încât e imposibil să fi fost dată de o femee. Cine a fost complicele dv.?

— N'am avut complice. Eu am înjunghiat pe contele d'Arlon.

— Cu un cuțit e imposibil; doar nu l-ați atacat cu o... *sabie?*

Rita tresări violent, și ochii ei se dilatară de o groază mută. Işi reveni și zise:

— Nu... cu un briciu...

— Cu briciul?... Și unde ați găsit briciul?..

— La el în odae.

— După crimă ce ați făcut cu această armă?

— Nu știu... L-am aruncat.

— Unde?

— Nu știu... Pe fereastră...

— In stradă? întrebă judecătorul.

— Nu. Fereastra dela odaia mea dă în curtea hotelului.

— Care este mobilul acestei crime?

— Eram geloasă, îl iubeam; am avut o ceartă cu el...

Judecătorul de instrucție Spessart, șopti grefierului:

— Să se facă o nouă percheziție în camera Ritei von Torgau. Să se caute briciul plin de sânge din curtea hotelului. Să se confrunte amprentele digitale ale acestei femei cu cele ridicate în camera 177.

II

Spessart luă apoi interogatoriul locotenentului Waldemar.

— D-le locotenent, ați mărturisit că ați asasinat pe contele Alfred d'Arlon. Ați avut complici?

— Nici unul.

— Cu ce instrument ați cauzat moartea victimei?

— Cu sabia.

— D-ra Rita von Torgau susține că dânsa a ucis pe d'Arlon.

— Ca să mă scape pe mine.

— Dece l-ați ucis?

— A atras pe logodnica mea, pe Rita von Torgau, la el, în cameră.

— Unde ați spălat sabia de sânge?

— La lavoarul din odaia contelui d'Arlon.

---

*) Vezi *Ferma cu reptile,* publicată în *Realitatea* n-rul din 19 Ianuarie 1929 și următoarele.

III

Trevor Gex, aşteptă o clipă ascensorul în holul hotelului, ca să se urce la etaj. Colivia de acaju şi sticlă coborî, poarta de fer forjat se deschise şi din lift apăru principesa Amelia Francisca de Hallstadt şi principele Iohan. Bătrânul prinţ ţinea — sau mai bine zis târa — pe fiica sa, la braţ. Principesa purta un voal scurt ca o mască, ce-i acoperia numai ochii şi partea de sus a figurei.

Gex renunţă să se mai urce în ascensor şi privi în urma celor doi prinţi. Aceştia eşiră salutaţi profund de Herr Direcktor şi de portar, iar un groom în uniformă roşie, cu hăinuţa scurtă ca o vestă şi calota pe-o ureche, făcu semn unui taxi să tragă la scară. Prinţul şi principesa se suiră în maşină şi automobilul porni, cu un fâşâit mătăsos de pneuri pe asfalt.

Detectivul Trevor Gex ezită o clipă, privind când spre ascensor, când spre eşire. Dar se decise îndată, eşi în stradă şi sări într'o maşină, poruncind şoferului:

— Mergi după taxiul din faţă...

Instalat pe pernele automobilului, Gex Trevor scoase din buzunar o pălărie moale pliantă, şi şi-o puse pe cap. Apoi, aprinse o ţigare... Mormăi, cu un fel de voluptate a propriei lui profesiuni:

— Dacă alteţele astea încearcă să fugă, le am în mână... Sau poate că mă vor conduce la complici... poate chiar la ucigaş...

Cele două automobile alunecară unul după altul, prin largile *Strasse* şi *Gasse*, mărginite de cafenele şi baruri fără soluţie de continuitate, şi trecură Dunărea pela edificiul Uraniei, colţ monumental, cu observatorul cupolar, ca un melon pe un cap enorm...

Era o dimineaţă frumoasă de toamnă şi Trevor Gex respiră voiniceşte răcoarea plăcută.

— S'ar zice că Alteţele Lor se duc la Prater... îşi zise detectivul.

Intr'adevăr, maşina coti intrând în Prater Haupt-Alee, lăsând la stânga baracele de bâlci, panoramele cu picturi rudimentare pe faţada de pânză, un *montagne-russe* cu tuneluri şi lacuri, faimoasa roată Riesenrad, ce se învârtea ca un scrânciob uriaş, ca un elevator ce ar drena vagoane de cale ferată...

Pădurea Praterului era în cea mai frumoasă clipă autumnală a vegetaţiei, care începea să îngălbenească. Bogăţia de tonuri, dela galben decolorat, ca de lămâie, spre roşu şi verde, risipa de aur verzui şi de aramă roşiatecă era de o bogăţie încântătoare, sporită de razele soarelui palid, ce jucau prin frunziş.

Trevor Gex nu pierdu însă nici o clipă din ochi, maşina din faţa sa, în care se aflau prinţul Iohan şi fiica lui, principesa Amelia. Detectivul se încruntă:

— La dracu!... Alteţele se plimbă!...

Placardele ce afişau preţurile restaurantelor populare, luxul limuzinelor, părechile îndrăgostite ce treceau pe sub platanii umbroşi, amuzară încet-încet pe Gex, care continuă plimbarea, urmărind maşina princiară, până la Lusthaus.

Când maşina din faţa sa coti spre oraş, detectivul privi în urmă, părăsind par'că cu părere de rău, vila aceea din peisajul de conifere şi platani.

Intrară în oraş pela hale şi trecură pe lângă Volksgarten, pe lângă parcul în care statuia lui Strauss evoca Viena valsului de odinioară. Gex se gândi în treacăt la atmosfera sufletească de azi a oraşului, atât de schimbată faţă de melodioasa sentimentalitate de eri. Viena s'a internaţionalizat. Viena, invadată de turiştii cu valute formidabile, şi-a pierdut din caracterul ei specific. Voalul cenuşiu de cosmopolitism, a acoperit vechea culoare locală, iar aviditatea de distracţie prin grotesc a americanilor, a alungat valsul, aducând, pretutindeni, izbucniri de jazz.

Hotelurile şi localurile de noapte, sunt năpustite de o lume eterogenă, care a adus de aiurea voluptăţile ei bestiale, sadismul şi crimele jefuitorilor internaţionali...

Şi Gex încheie şirul gândurilor lui:

— Imi pierd zadarnic vremea, urmărind aceste alteţe, desprinse par'că, împreună cu suita lor, din cadrul vechilor operete vieneze. Da, criminalul care a ucis pe contele d'Arlon, trebue să fie un bandit exotic, un tip de aventurier internaţional, care în clipa aceasta nu se plimbă la Prater, ca aceşti prinţi, ce simt nevoia să treacă prin faţa statuei lui Strauss, de câte ori es la plimbare...

BARONUL RATHENOW PROTESTEAZĂ

I

Pela ora 12, în aceiaş dimineaţă, apărură primele ediţii speciale cu *„Asasinarea contelui d'Arlon"*, *„Arestarea a două persoane dintr'o suită princiară"*, *„Dispariţia colierului contesei de Lambert"*...

Prin cabinetul judelui instructor, defilară toţi martorii acestor senzaţionale evenimente:

— Introdu pe Baronul Otto von Rathenow, înalt consilier.

Uşierul introduse un tip de aristocrat german, slab şi înalt, drept ca o lumânare, strâns în redingotă, ca într'un corset lung, cu părul roşcat tăiat a la Hindenburg, cu mustăţi arcuite în sus. Figură aspră, cu trăsături adânci, care părea, când deschidea gura, zbârlită ca un cap de tigru care mârâie, supărat. La subţioară ţinea o servietă neagră.

Baronul Otto von Rathenow îşi scoase jobenul cu reflexe jucăuşe şi, la un semn al judecătorului, se aşeză rigid pe marginea unui scaun.

— Domnule baron, vă rog să mă iertaţi că legea mă obligă la această formalitate. V'am chemat ca informator, pentru a ne da o declaraţie.

— Spuneţi.

— Locuiţi la hotel în camera 179. La 177, în camera vecină, a fost asasinat azi noapte, contele d'Arlon. Aţi auzit ceva, vre-un zgomot suspect, în timpul nopţii?

— Nimic.

— Aţi cunoscut pe contele d'Arlon?

— Nu.

Judecătorul se gândi o clipă, apoi întrebă:

— Aţi sosit la Viena odată cu Alteţa Sa Regală Prinţul de Hallstadt?

— Da.

— In misiune diplomatică?

— Nu.

Laconismul monosilabic al baronului, amuză o clipă pe judecătorul Spessart, care, deşi nu mai vedea ce-ar putea să întrebe pe baron voia totuş să-l mai vadă strâmbându-se.

— Credeţi în stare pe d-ra de Torgau sau pe locotenentul Waldemar, să ucidă pe contele d'Arlon?

— Nu, domnule, deveni volubil baronul, numai această presupunere este o insultă adusă casei de Hallstadt!

— Dar *criminalii* — şi judecătorul apăsă intenţionat acest cuvânt, — au mărturisit.

— V'aţi pripit, d-le judecător de instrucţie Spessart, şi veţi suferi urmările. Aţi deslănţuit scandalul în familia de Hallstadt, şi aţi făcut aceasta într'un moment foarte inoportun: tocmai când Principesa de Hallstad s'a logodit cu mine, baronul Otto de Rathenow, înalt consilier. Noi, nobilii, nu putem suporta scandalul. Aţi făcut ca toate ziarele să ne afişeze numele şi intimităţile vieţei noastre, pe câte patru coloane. Iată, de pildă, această foae imundă, ce scrie... Şi baronul de Rathenow scoase din servieta neagră o ediţie specială, pe care judecătorul citi un pasaj însemnat cu creionul roşu de către înaltul consilier:

„...Principesa Amelia-Francisca de Hallstadt, este logodită cu baronul Otto von Rathenow, înalt consilier, care — este de notat — a avut camera alături de camera în care a fost asasinată victima. Suita prinţului de Hallstadt, s'a întrecut să se denunţe ca autoare a crimei. Nu cumva cei ce au făcut mărturisiri, dându-se drept asasini, voesc să acopere crima unei alte persoane?..."

Baronul izbucni:

— Vedeţi, d-le judecător Spessart ce aţi făcut? Nu cumva credeţi şi dv. că eu sau principesa suntem asasinii lui d'Arlon? Noi, nobilii...

— Domnule baron, întrerupse judecătorul Spessart mânia baronului, d-voastră, *nobilii*, sunteţi datori, ca şi restul muritorilor, să fiţi la dispoziţia justiţiei, când este vorba să se facă lumină şi dreptate. Faptul că vă supără scandalul nu poate opri cursul justiţiei. Vă mulţumesc pentru declaraţie. Sunteţi liber!...

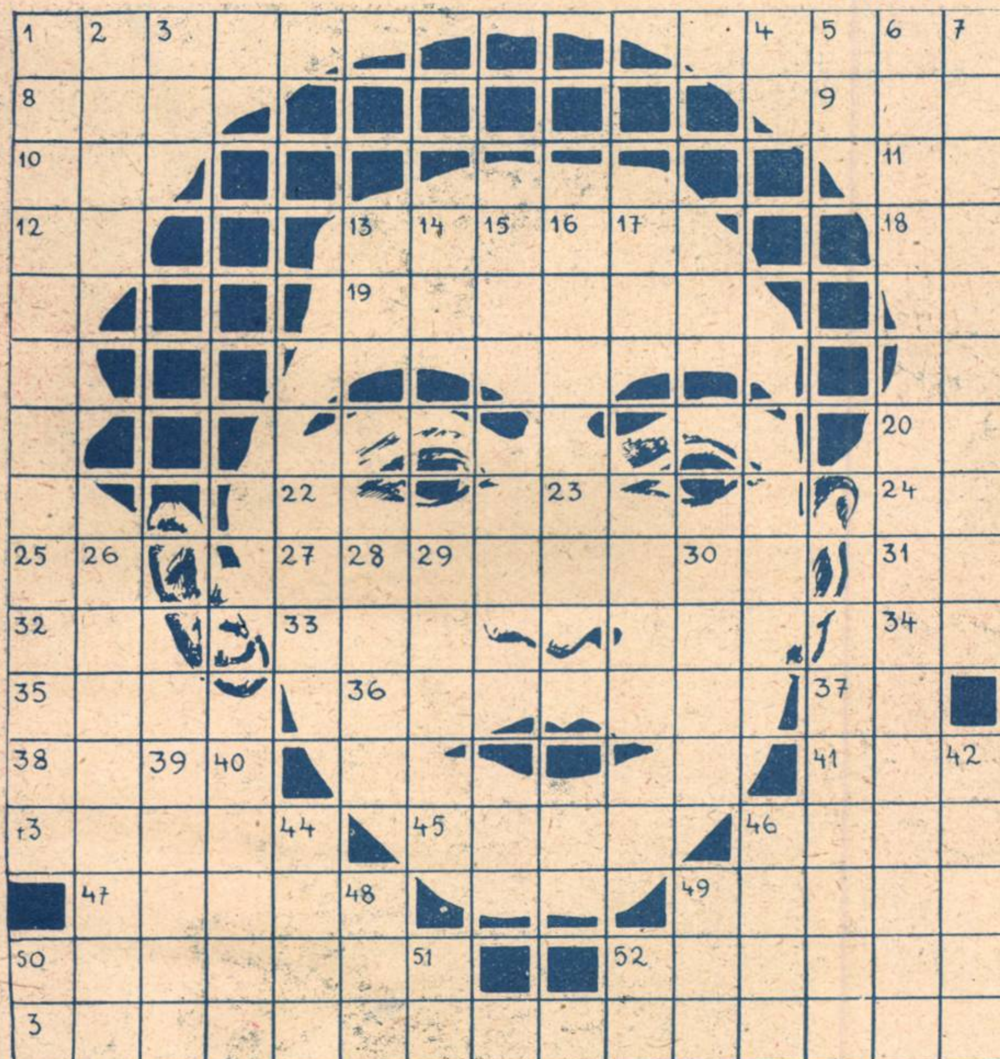
Baronul îi aruncă priviri furioase şi eşi bâţos, congestionat de indignare...

Jocurile „Realităţii Ilustrate“

Joc No. 1 (Cuvinte încrucişate) „Ionel Teodoreanu“

(15 puncte)

de Gr. Romanescu-Loco

ORIZONTAL: 1) Cureaua dela crucea trăsurei; 4) Consilier municipal al unui oraş; 8) Interjecţie; 9) Balaur ce stârneşte furtunile; 10) Literă grecească; 11) Posed; 12) Adverb; 13) Poemă despre un subiect câmpenesc; 18) Prepoziţie; 19) Personagiu feminin dintr'un roman de Ionel Teodoreanu; 20) Articol; 24) Prepoziţie; 25) Notă muzicală; 27) Medic şi om de stat român (1839—1885); 31) Măsură de timp; 32) Animal; 33) Slăbiciune în tot corpul însoţită de tuse (pop.); 34) Aliaţie (inv.); 35) Lac în Africa; 36) Conjuncţie; 37) Interjecţie; 38) A pretinde (inv.); 41) Anagramă din „Nat.“; 43) Logofeţel al Divanului (od.); 45) Ciuntirea urechilor la oi; 46) Orice suprafaţă netedă; 47) Unul peste altul; 49) Suc de mac cu proprietăţi narcotice; 50) Elegant (pop.); 52) Balegă; 53) Volum de Ionel Teodoreanu.

VERTICAL: 1) Roman de Ionel Teodoreanu; 2) Personaj principal dintr'un roman; 3) Notă muzicală; 5) A descărca; 6) Intins în lături (Mold.); 7) Roman de Ionel Teodoreanu; 13) Noroiu (Tr.); 14) Notă muzicală; 15) Plantă; 16) Materia ce se prinde la lână la spălat; 17) Boldul albinelor; 20) Spectru; 22) Lungime d'aproape 15 metri (în marină); 23) Notă muzicală; 26) Demn de a fi iubit cu pasiune; 28) Celebru muzicant german (1685—1750); 29) Literă grecească; 30) Lanţ de munţi în America; 37) Poet arab, autor de Makame (1054—1121); 39) Concurenţi; 40) Imbătat (Zam.); 42) Adverb; 44) Insula cea mai mare dintre Antile; 46) Mă ivesc; 48) Munte în România; 49) Inşelătorie (fig.); 50) Prepoziţie; 51) Rotulă (inv.); 52) Două litere din „Vasal“.

Joc No. 2 (Anagrama)

(5 puncte)

de *Teodor C. Jany*
GALAŢI

— Direct dacă mă citiţi,
Cântec monoton găsiţi;
Insă de mă inversaţi,
Munte'n Asia aflaţi!...

Joc No. No. 3 (Enigmă)

(5 puncte)

de *George P t scu*
CRAIOVA

— Aruncaţi o literă într'un cort şi se va transforma într'o poemă!...

Joc No. 4 (Logogrif)

(5 puncte)

de *Victor L scu*
CRAIOVA

— Cu întreg de 6 (şase) litere e numele unui remarcabil poet francez (sec. 16).

— Elidând câte o literă finală, vom afla succesiv:

1) Gravor italian (1610—1664). 2) Electrician american (1847—1922). 3) Zeu egiptean.

* * *

Deslegările jocurilor se primesc la redacţie până la 10 Iunie corent. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obţine numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 19, 20, 21, 22 şi 23, va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al doilea e de 500 lei; premiul al treilea 300 lei. Următorii şapte deslegători primesc câte un volum din operile autorilor renumiţi. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribui la 20 Iunie 1929.

* * *

Tuturor deslegătorilor din **Capitală** le vom elibera gratuit câte un carnet de bonuri „Suchard“ în valoare de 50 lei.

La cumpărăturile, care se vor face la magazinele din Bucureşti ale fabricei de ciocolată „Suchard“, se vor putea da drept bani, bonuri din carnetul pe care-l oferim.

Carnetele se vor elibera deslegătorilor de îndată ce le vor apare numele în revistă.

* * *

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti, str. Sărindar 12
Telefon 306/67

PREŢUL ABONAMENTULUI

Pe un an	Lei 350
Pe o jumătate de an	„ 180
Pe trei luni	„ 95
PENTRU STRĂINĂTATE	
Pentru America	„ 800

REALITATEA ilustrată

NICK STUART, *artistul român, care a uimit lumea cinematografică americană, alături de partenera sa* **SUE CAROLL.**

ANUL III. — No. 23 — 1 IUNIE 1929 24 PAGINI APARE SÂMBĂTA

REALITATEA ilustrată

M. S. Regele MIHAI I

PREȚUL 8 LEI

Nimic nou sub soare

S'au gândit și turcii să trimită, la Galveston, o fată. Ne spun telegramele că a avut loc, la Constantinopol, un concurs, și că la el au participat frumusețile otomane, arătând juriului ceeace, odată, era interzis chiar soarelui să vadă.

Fatma, tu jubilezi căci, mai presus de toate, ești femee. Oh, vestmintele largi și voalul compact care îți tăinuia chipul! Nu știau nici alții și nu știai nici tu dacă ai douăzeci de primăveri sau dacă porți în spate cincizeci de ierni.

Fatma, Alah e unul, dar Alah să-i dăruiască zile multe și fericite lui Mustafa Kemal, căci nu-i adevărat că stăpânul vostru de astăzi e trimis diavolesc.

Alah e unul și Mustafa e altul. V'a scăpat de sclavie. Ali nu mai poartă fes și nu te mai ține ca'n pușcărie, in casa cu zăbrele.

Ai părul scurt, Fatma, ai rochii pân' la genunchi, și ciorapi de mătasă. Mergi la dancing, la teatru, cochetezi, îl poți înșela pe Ali, iar Ali te poate înșela și el, poți citi romane franțuzești și te poți prezinta în fața unui juriu, albă, frumoasă, impertinentă.

Și uite că pământul nu se scufundă, că Profetul nu e, deci, supărat.

Fatma, Alah e unul și Mustafa e altul....

Haide, să jucăm un tango. Sau, mai bine, un vals.

Ei da, ne întoarcem la valsuri. Se manifestă un curent, pretutindeni, pentru reintronarea lor, — prilej de bucurie pentru cei cari, în numele moralei pe care o credeau ofensată, se ridicaseră împotriva tango-ului, a fox-trotului, a charlestonului, și prilej de bucurie, deasemeni, pentru cei a căror tinerețe, veștejită acum, fusese legănată pe ariile, care dispuneau la o calmă reverie.

Uite, prin urmare, că furtuna s'a dus. Voga exhibițiilor excentrice, febrile, a pierit. Perechile nu se vor mai învârti în ritm accelerat și 'n spasmodice strângeri, în sunet de alămuri întărâtate.

Negrul buzat, cu o mie de diavoli în stomac, a făcut loc șefului de orchestră de altădată, ceremonios și poetic și melancolic ca orișice țigan.

Vedeți că nu s'a răsturnat lumea din pricina dansurilor și-a muzicei excentrice din anii de pe urmă? Și vedeți că supremația lor a încetat, fără să fi fost nevoe de risipă de sânge și cerneală?

Cu toate astea, domnia lor, — tiranică dar de scurtă durată, — a fost explicabilă și a fost explicată. A caracterizat o epocă, —anii triști și febrili de după război, cari cereau satisfacții violente, imediate. Poporul, după noi! Viața e scurtă, să o trăim! cum spun americanii.

Dar apele s'au liniștit apoi. Băuturile tari amețesc, plăcerile intense obosesc. Vine reculegerea. Calmul. Mai sunt zile în sac. Graba e inutilă. Ușor. Incet. Să nu dăm paharul, deodată, peste cap. Și, mai ales, un dram de apă în vin, nu e dăunător, ci dimpotrivă.

Să tacă alămurile și să înceapă viorile, melancolic, duios, valsul lui Strauss. Uite, s'a așternut umbra pe fruntea doamnei cu ghiocei în păr. S'a așternut umbra și pe fruntea domnului, care astăzi e cu burtă și cu chelie.

Ca noi au fost, ca ei vom fi cândva.

Până atunci să ne întoarcem la vals, la valsul lor care, totuș, cândva întâmpinase rezistența înverșunată a apărătorilor totdeauna excesivi ai moralei, așa cum eri a fost țintuit charlestonul sau fox-trottul.

ION PAS

Anecdote despre matematicieni

Curiozități matematice

MATEMATICIENI DISTRAȚI

Se povestește că *Newton*, marele savant englez, voind să-și fiarbă un ou, fără a-și lua ochii de pe calculele în care era cufundat, se pomeni deodată ținând oul în mână... Asvârlise în apa clocotită, ceasornicul său de precizie...

* * *

Ampère, ilustrul fizician și matematician francez era proverbial pentru distracția lui, care depășia orice margine.

Astfel, ducându-se într'o zi la curs, observă în drum o pietricică. I se păru interesantă și o ridică s'o examineze. Apoi aducându-și deodată aminte de cursul unde era așteptat, scoase ceasul din buzunar și dându-și seama că întârziase, puse pietricica în buzunar și aruncă ceasul în drum.

* * *

Tot *Ampère*, adânc preocupat de o problemă matematică, găsindu-se pe stradă în fața unei trăsuri, care staționa, scoase repede o cretă din buzunar și începu să-și scrie calculele pe fundul negru al trăsurii.

După câtva timp, trăsura punându-se în mișcare, Ampère văzu că-i dispar calculele și alergă cu disperare după ele.

MODESTIE

Matematicianul francez *Sturm*, vorbind despre teorema pe care o descoperise, obișnuia să spună:

„Teorema al cărei nume am onoarea să-l port."

OMAGIU SPECIAL

Un profesor englez își obișnuise elevii să se ridice în picioare, ori de câteori se pomenia în lecție numele unui matematician și să strige ura! când era vorba de *Arhimede* sau *Newton*.

ECLIPSĂ... BISATĂ

Un domn, venit cu o carte de intrare la Observatorul astronomic din Paris, ca să urmărească o eclipsă de soare, ajunge prea târziu, întrucât eclipsa se terminase.

Fără a se descuraja însă, el inzistă pe lângă funcționarul care-l primise.

— „Roagă-l pe Domnul Arago, îl cunosc bine, poate va avea bunătatea de a reîncepe pentru mine."

CALE REGALĂ

Regele *Ptolemeu*, dornic de a se iniția în știința geometriei, fu totuș foarte contrariat de dificultățile ce le întâmpina în studiul ei.

Chemând la dânsul pe geometrul grec *Euclide*, îl rugă să-i predea această știință pe cale mai ușoară.

Euclide îi răspunse:

„In geometrie, nu există cale pentru rege".

NEWTON PARLAMENTAR

NEWTON, ca membru în Camera comunelor, sta totdeauna tăcut și distrat.

In tot decursul anilor cât a deținut această calitate, nu a deschis gura decât o singură dată, pentru a ruga pe ușier să închidă o fereastră, care producea curent.

VRĂJITOR

Primul dintre țarii ruși, *Ivan IV*, adresându-se unui geometru, îl întrebă câte cărămizi erau necesare pentru construcția unei clădiri regulate cu dimensiuni date. Răspunsul fu rapid și experiența îl confirmă.

Rezultatul a fost că Ivan, zis cel groaznic, porunci ca acest calculator să fie ars ca... vrăjitor.

ARABUL ȘI CĂMILELE

Un arab, murind, lasă moștenire celor trei fii ai săi, 17 cămile cu condiția ca ele să fie astfel împărțite între ei, în cât primul să primească jumătate din numărul cămilelor, al doilea a 3-a parte tot din acest număr total, iar al treilea 1/9.

Rezultatul fu o mare ceartă între moștenitori, cari nu știau cum să execute voința tatălui lor, fără să taie cămilele.

Din întâmplare, muftiul arab, trecând călare pe o cămilă și văzându-i cum se ceartă le propuse să facă pace și ca răsplată le va dărui și cămila sa.

In chipul acesta moștenitorii având 18 cămile, primul luă 9, al doilea 6 și al treilea 2, ceeace permise muftiului să-și ia înnapoi cămila sa și moștenitorilor să fie deplini mulțumiți.

CIOBANII, VÂNĂTORUL ȘI... BRÂNZA

Doi ciobani se pregăteau să ia masa împreună. Primul avea 5 bucăți de brânză, al doilea 3.

Tocmai în acest moment, sosește un vânător înfometat, care-i roagă să-l ospeteze.

Foarte ospitalieri, ciobanii împart frățește cele 8 bucăți de brânză în trei părți egale, pe care le consumară complect între ei.

După sfârșitul mesei, drept mulțumire vânătorul oferi celor doi ciobani 8 poli, rugându-i să-i împartă între dânșii.

La împărțială primul cioban spuse tovarășului său:

— Eu am avut 5 bucăți de brânză și tu 3. Drept este ca eu să iau 5 poli și tu 3.

— Ba nu răspunse cel de-al doilea, vom împărți frățește: 4 poli tu și 4 poli eu. Iar fiindcă tu ai dat 5 bucăți de brânză iar eu numai 3, îți voi înapoia o bucată de brânză, ca fiecare să dea acelaș număr de bucăți.

Nepulându-se înțelege între ei, cei doi ciobani se adresară unui al treilea, care făcu următoarea judecată:

— „Ca să puteți împărți cele 8 bucăți de brânză ale voastre la trei comeseni, ați împărțit fiecare bucată în 3 felii, având astfel în total 24 de felii. Din aceste 24 de felii, atât voi cât și vânătorul ați mâncat câte 8. Rezultă că acela din voi, care a avut 3 bucăți și deci 9 felii a dat oaspelui o felie, iar al doilea care a avut 5 bucăți și deci 15 felii, a dat vânătorului 7 felii. Așa dar, drept este ca unul din voi să ia un pol, iar celălalt 7 poli".

PLASAMENT IDEAL

Dacă cineva ar fi plasat la începutul erei creștine o centimă la dobânda compusă cu 5% pe an, adică dobânda rezultată în fiecare an să se adauge la capital, suma ce ar fi fost astăzi realizată, este reprezentată de un număr cu 38 de cifre.

Pentru a da o imagine mai plastică a acestei valori formidabile, vom recurge la următoarea comparație. Să ne închipuim o sferă de aur masiv, având volumul unui glob al pământului din vre-o librărie.

Vă dați desigur seama că reprezintă o valoare frumușică.

Ei bine, închipuiți-vă că o asemenea sferă desprinsă din bolta cerească, ar cădea în fiecare minut pe planeta noastră, începând din momentul nașterii lui Christos și până azi.

Valoarea tuturor acestor sfere de aur, ce ar cădea regulat în acest timp de vreo 2000 de ani nu ar atinge totuș valoarea reportată de centima plasată la dobândă. Ar mai fi nevoie să mai cadă astfel de globuri de aur încă timp de trei veacuri.

NUMITORUL ACASĂ

Intr'un curs public profesorul de matematici Lefébvre din Falurey, scriind o formulă foarte lungă sub forma unei fracțiuni matematice, se opri deodată foarte zăpăcit scotoci în buzunare și adresându-se jenat către cei din sală, se scuză zicând:

„Domnilor, am uitat numitorul... acasă!"

LINIA CEA MAI SCURTĂ

La un examen de bacalaureat, profesorul de matematică, adresându-se unui candidat, îl întreabă, care e linia cea mai scurtă între două puncte:

Elevul, după oarecare pauză:... Linia de drum de fier.

Profesorul: Uiți linia de telegraf!

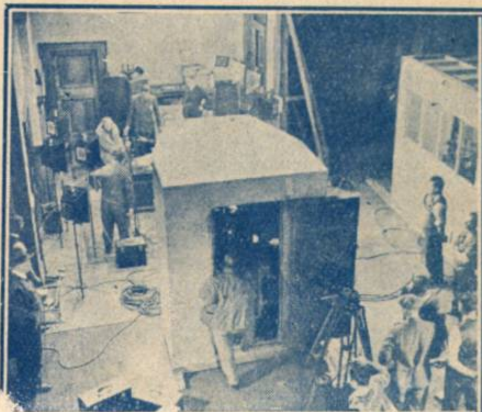

Cum se realizează un film vorbitor

FILMUL SONOR nu-i, cum cred mulţi, o descoperire de dată recentă.

In 1907, un francez din America, **Eugène Lauste,** brevetează, la Londra, o descoperire relativă la înregistrarea sunetelor pe pelicula cinematografică. După trei ani — deci în 1910 — marele inventator Edison, lansează un film cu fonograf syncronizat.

Până în 1926, se mai fac diverse încercări, dar fără nici un rezultat mulţumitor. Insă în luna August a acestui an, firma cinema-

„Cutia ermetică", pentru luat vederi

tografică **Warner Brothrs,** prezintă la New-York **„Vitafonul"**, cu ocazia premierei filmului **„Don Juan"**.

Lansat cu mare reclamă, filmul vorbitor prinde de această dată, şi scapă dela faliment casa „Warner". Urmând legile concu-

Operatorul la lucru

renţei, celelalte societăţi cinematografice sunt nevoite a introduce şi ele **„filmul vorbitor"** în detrimentul celui **„tăcut"**.

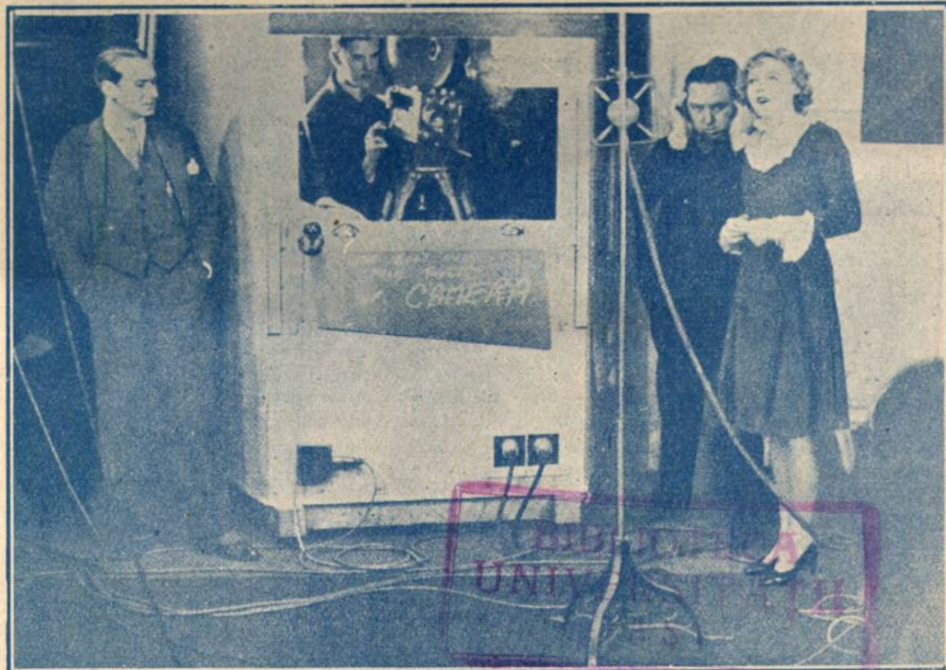
Fireşte, în rândurile de mai jos, nu vom căuta a face apologia acestor filme, de care nu s'ar simţi nevoie, ci de a iniţia pe cititori, arătându-le cum se „face" un film vorbitor.

* * *

Să încercăm a descrie întâi, studioul care, desigur, nu va fi de mărimea celor destinate filmelor tăcute, căci în acesta, nu se poate realiza decât un singur film.

In jurul studio-ului e săpat un şanţ adânc de circa şapte metri şi larg de doi, care are menirea de a împiedica vibraţiunile solului, produse de diverse vehicule. Pereţii sunt capitonaţi, pentru a nu pătrunde nici un sgomot exterior; deasemenea şi tavanul e complet izolat.

Porata e grea şi groasă, ca aceea a tezaurului unei mari bănci. Iar, deasupra in-

ANNY ONDRA în faţa microfonului, jucând într'un film vorbitor

trării, se găseşte un bec, care indică, dacă e permisă intrarea sau nu, — adică, dacă se turnează sau nu. Imediat ce intri, trebue să încalţi nişte pantofi de pâslă pentru a nu provoca nici un sgomot în mers.

In interior, cu toată ventilaţia şi cu toată instalaţia de frigorifere, e o căldură insuportabilă, provocată de lămpile incandescente, care nu provoacă nici un sgomot, dar care dau o căldură foarte mare.

Actorii repetă textul în faţa microfonului, iar regisorul face ultimele corectări. In faţa lor, se află două mari cutii pătrate, învelite în pâslă. Intr'una din ele se află operatorul, care prinde toate scenele printr'un geam de cristal, foarte clar. Mai la o parte, în cealaltă cutie, numită **„cameră de syncronizare"**, un inginer ascultă repetiţia şi syncronizează sunetele.

Totul e pregătit. Porţile masive se închid. Studio-ul se luminează. Tăcerea e impresionantă. Asistentul, lângă regisor, primeşte cuvântul magic: **„Aprindeţi"**. Inginerul e gata; toate aparatele sunt syncronizate. O sonerie ordonă maşiniştilor să înceteze orice lucru.

Cabina operatorului se închide. Regisorul pronunţă cuvintele:

„Atenţiune! Tăcere." O lumină verde se aprinde. Tensiunea devine aproape insuportabilă. Un ultim semnal, aproape imperceptibil, printr'un cornet. O lumină roşie.. şi se începe.

In tot timpul acestor semnale nervii, mai cu seamă la actori, sunt puşi la o teribilă încercare.

Un Edgar Poë sau un Wells ar putea găsi, aci, o atmosferă puternică, pentru un roman fantastic.

In tot timpul turnării, cel mai mic sgomot e interzis, căci, odată perceptat de aparatul de înregistrare, toată scena trebue turnată din nou. Pentru a se putea controla imediat, dacă scena a fost bine înregistrată, sau syncronizată, toate sunetele se înregistrează şi pe un disc de ceară, care poate fi întrebuinţat imediat.

Sunt studio-uri, unde se întrebuinţează aparate de cinematografiere speciale, care nu provoacă nici un sgomot, iar, în altele, chiar şi regisorul e închis într'o cabină cu un geam şi un haut-parleur.

Dar tehnica filmului sonor se mai studiază încă. Pe zi ce trece, se aduc noui perfecţionări, astfel că, peste puţin timp, se va putea realiza un film, fără a se mai lua atâtea măsuri, absolut indispensabile astăzi.

Lovitura salvatoare

(din englezeşte)

Povestirea de mai jos, petrecută în realitate pe platoul indian, — este una din aventurile unui principe de sânge regal englez, care a făcut câteva luni de garnizoană în India, unde s'a ocupat foarte mult cu vânătoarea de animale sălbatice.

Principele s'a întors din India cu o bogată colecţie de blănuri variate, pe care şi le-a strâns „manu propria“ *şi de care este foarte mândru.*

Povestea de mai jos, publicată în revistele engleze, a stârnit cel mai viu interes.

* * *

La primele mele încercări de vânătoare în India, mi s'au dat sfaturi foarte bune, de către camarazii mei dela popotă; deasemeni am citit multe cărţi asupra sportului, practicat pe o scară întinsă în acea regiune.

Unul din sfaturile găsite în cărţi şi întărit de ceilalţi ofiţeri, colegi, cu o bogată experienţă în această direcţie, era:

— „Când porneşti ca să vânezi urşi negri de Himalaia, niciodată să nu tragi, atunci când ursul e pe deal, la o înălţime oarecare deasupra ta“.

Cu toate că, sfatul acesta este foarte bun şi că şi eu la rândul meu l-am trecut unei generaţii mai tinere, mă'ntreb totuş, câţi dintre noi i-am dat atenţia cuvenită, atunci când eram în această situaţie.

Mă reîntorceam noaptea, însoţit de servitorul meu *Deb Shing*, la tabăra noastră, aşezată într'o scorbură de deal, aproape la 5 mile (9000 metri) spre apus de Raniket.

Imi petrecusem noaptea, pândind un leopard şi aveam cu mine o puşcă de calibru mare, cu tragere rapidă; era pe la sfârşitul lui August şi pentru a nu pierde zadarnic timpul în căutarea unui leopard, voiam să vizitez un ţinut apropiat, în care nădăjduiam să vânez luna următoare vultani şi mulţumit cu ceea ce văzusem, m'am înţeles cu guarzii satelor să descurajeze pe ceilalţi vânători, spunându-le că nu e vânat, pentru ca astfel să-mi rămână mie posibilitatea de a vâna cu succes.

Dealul pe care mergeam, avea un povârniş foarte înclinat, acoperit cu ierburi uscate şi presărat pe ici pe colo, cu tufişuri mici de spini puţin mai înalţi decât copăceii de ceai. Mergeam cu paşi mari dealungul cărăruii primejdioase, foarte mulţumit de cele văzute şi în clipa, când înconjuram coasta dealului, Deb Singh m'apucă brusc de braţ.

Ridicai privirea şi la o depărtare de vreo 40 de metri, văzui un urs negru destul de mare, care stătea într'un punct mai ridicat decât mine şi mă domina; lăsând prudenţa la o parte, am ridicat puşca şi am ochit. Lovit în spate de puterea glontelui, ursul se prăbuşi pe burtă, crispându-şi labele.

Mă felicitam tocmai pentru izbânda mea, când deodată Deb Singh, strigă înspăimântat:

— *„Khubar dar!* (Ia seama) *Nardine!* (Ursoaica)“, când din spatele unuia dintre tufişele de spini, la o înălţime de vreo 18 metri apăru ursoaica, care-şi mirosi tovarăşul şi pe urmă, dând cu ochii de mine, scoase un urlet şi se năpusti asupra mea. Eu apăsam zadarnic pe trăgaciul armei. Nu avea nici un rost să fug, căci m'ar fi ajuns îndată şi în apropiere nu era nici un adăpost.

Cu toate că povestirea aceasta durează, întâmplarea în sine a avut o durată de abia câteva clipe.

Trăgaciul nu voia să funcţioneze. Ursoaica era aproape de mine iar eu în desnădejde, îmi amintii de educaţia mea militară şi când ursoaica se ridică pe picioarele dinapoi, ca să mă atace, mă repezii asupra ei, înfigându-i puşca în piept, cu furie, ca pe o baionetă. Puşca mea cântăria circa 8 kgr., la care se adaugă toată greutatea corpului meu; vârful ei o nimeri în mijlocul albului de pe piept, dar pielea fiind prea rezistentă n'a putut'o pătrunde.

Se pare însă, că i-a tăiat respiraţia, căci prăvălindu-se la vale, avea o privire mai de grabă de mirare, decât de furie şi scoase două gemete adânci.

Mi-am recăpătat echilibrul şi m'am aşezat pe o piatră, simţindu-mă foarte slăbit, după ce scăpasem ca prin urechile acului dacă nu dela moarte, în orice caz dela o primejdie gravă. Deb Singh, care rămăsese lângă mine — nimic nu-l înspăimânta — îmi atrase atenţia asupra faptului, că ursoaica îmi scăpa; dar cu o puşcă defectuoasă în mâini eram fericit, văzând că se 'ndepărtează. După aceia ne-am căznit să reparăm puşca, şi după ce am reîncărcat-o, ne-am urcat ca să vedem ursul pe care l'am împuşcat. Pielea era intactă şi eu eram încântat de norocul meu.

Când ne-am înapoiat la tabără, l-am trimis pe Deb Singh îndărăt, cu câţiva oameni ca s'aducă pielea ursului împuşcat şi'n aceiaşi seară m'am reîntors la Chaubattia. In ziarele din săptămâna următoare, puşca mea apăru la mica publicitate „Rubrica Vânzărilor“.

Abia pela mijlocul lui Septembrie am putut vâna vultani şi-l luai şi pe amicul meu Alec cu mine. Natura e aşezată acolo ca într'un fel de amfiteatru, şi acolo am avut o vânătoare foarte reuşită, împuşcând din prima dimineaţă 30 de perechi.

Se anunţase în munţi, că s'ar fi ivit un caz de holeră, aşa că ne aşezarăm tabăra într'altă scorbură, foarte îndepărtată de satele în care aveam taberele atunci, când abia cercetasem aceste ţinuturi. Ne-am hotărât să nu mai vânăm după amiază, întrucât dimineaţa fusese atât de încoronată de succes şi lăsându-l pe Deb Singh să facă pregătirile pentru a doua dimineaţă şi să aducă bagajele, noi ne-am îndreptat alene, spre tabără.

Când am ajuns la locul unde cu o lună înainte am lovit ursul, i-am povestit lui Alec, păţania cu ursoaica.

— „Aş vrea să reapară şi acum“ zise Alec, „n'am împuşcat niciodată un urs negru“.

Abia rostise aceste cuvinte, când cu un mârâit plin de ură, apăru din spatele dealului ursoaica.

Imi închipui că lovitura ce i-am dat în coastă — cu o lună în urmă — i-a cam stricat digestia, căci era slabă şi furioasă.

Lăsasem cartuşele în puşcă, pentru cazul când am întâlni vre-un vultan în drumul spre tabără, şi Alec era pe punctul de a-şi încărca puşca, dar ursoaica, fiind foarte aproape de noi, el n'a mai putut introduce nici un glonte în magazie.

Am aşteptat ca bestia să se ridice, ca să-i descarc în piept ambele gloanţe deodată, dar amintindu-şi probabil de ultima mea lovitură, ursoaica se târî spre mine, fără să se mai ridice, şi înainte de a ajunge lângă noi, abia avui vreme să trag, de două ori, lovind-o în cap. Din fericire pentru noi gloanţele o loviră în ambii ochi şi o orbiră, dar din cauza mişcărilor iuţi de apărare, alunecarăm la vale, cu ursoaica după noi.

Ne rostogolirăm, — eternul triunghiu, doi bărbaţi şi o femeie, — dar în cazul de faţă ambii bărbaţi erau dornici să-i evite îmbrăţişările.

Alec se opri cel dintâiu; el se agăţase de un tufiş de spini şi lunecând îşi julise pielea mâinilor, din care cauză scăpă puşca pe povârniş.

Eu am fost mai norocos: haina mea prinzându-se de spini, se făcuse ferfeniţă. Calculându-mi mişcările am putut să mă opresc încetul cu încetul şi să-mi păstrez puşca, care cu toate că era neîncărcată, ar fi putut să-mi fie de folos.

Ursoaica se opri şi ea la o depărtare de vre-o 40 de picioare mai jos decât mine, şi cu toate că era rănită şi-şi pierduse vederea, ea nu uitase ura ce o avea contra noastră şi mirosia de jur împrejur ca şi cum ar fi vrut să ne răpiască tot aerul.

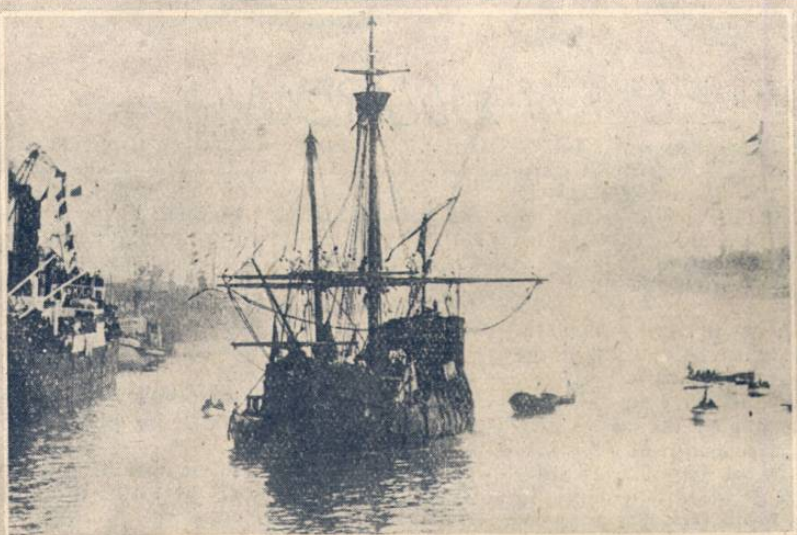
— „Nu eşti rănit?“ îmi strigă Alec.

Eu însă, nu răspunsei, căci ursoaica auzindu-i vocea începu să se urce în direcţia de unde venia sunetul. Eu vedeam că ea va trece chiar pe lângă mine, aşa că după ce mi-am încărcat puşca, am aşteptat în linişte, bazându-mă pe faptul că atenţia ei va fi atrasă prea mult către Alec, ca să mă mai observe pe mine, înainte de aş fi putut-o ochi.

Fiara se apropie atât de mult, încât i-aş fi putut atinge blana cu ţeava puştei. Am tras din nou în ea: gloanţele îi sfărâmară ţeasta, ucigând-o pe loc.

Trad. de A. R.

Curiozități

La expoziția din Sevilla, s'a construit o copie fidelă a corăbiei „Santa Maria", pe care a pornit Columbus la descoperirea Americei.

Confortul în călătorie. Interiorul unui automobil modern, destinat pentru excursiunile de lungă durată.

O demonstrație umoristică a fost organizată de curând pe străzile Londrei ca propagandă pentru „Crucea Roșie".

Cel mai mic copil de trupă englez, își vizitează camarazii la o paradă londoneză.

Inventatorul Malcolm Pope, a făcut o demostrație foarte reușită, sărind cu barca sa „Sea Horse" peste o corabie special incendiată.

Ruptura

DE: EUGEN BOUREANUL

— Ticălosule!

Bărbatul tăcu. Işi aplecă fruntea în piept şi gemu înnăbuşit, atât de neauzit, încât silinţa stăpânirei de sine, îi prefăcu actul acela — de uşurare sufletească — într'o durere sufletească, aproape de neîndurat.

— Mincinosule!... Toată viaţa nu ţi-a fost de cât o minciună!... Canalie!

„Aşa-i! — gândi el — Toată viaţa nu mi-a fost de cât o min-ciu-nă!... O min-ciu-nă!... O...

— Taci?... Vorbeşte!... N'ai ce! — urmă femeia, din ce în ce mai înfuriată. Minciună ce eşti!... Mă cutremur, când te văd!... Spune o vorbă!

— „Ce să spun? — se frământă bărbatul. El aştepta cuvântul pornitor al vijeliei, ce se deslănţuia ori de câte ori el încerca să-i împotrivească ceva. Privi pieziş în oglindă în care se resfrângea trupul voinic al nevestei. Nu-i vedea faţa, dar nici nu avea nevoie s'o zărească, pentru ca să-şi închege în minte trăsăturile aspre, cu priviri tăioase, pline de setea tutulor răzbunărilor.

— Taci? — stărui femeia.

„Trebuie să... tac!" repetă în gând bărbatul şi de-odată i se năzări în minte toată grozăvia scenelor ce urmau împrejurărilor acestora, ori de câte ori nu izbutia să se stăpâniască: răcnete desnădăjduite, apostrofări — în care mişunau cuvintele cele mai de nerostit, învinuiri şi învinuiri, răscolite şi împrospătate din amănunţimile celui mai ceţos trecut, toate născocirile, toate năzbâtiile... haine sfâşiate, lucruri sfărâmate... toată mişelia întâmplărilor în care mintea omului se întunecă cu desăvârşire, pentru a desvălui fiara care dormitează în fiecare dintre oameni...

Şi împrospătarea scenelor acestora fu atât de vie, în cât realitatea clipei de faţă pieri în dosul lor..., el uită că cineva-i cerea, îi aştepta răspunsul, nu mai văzu pe nimeni înnaintea lui, nu mai zări nimic, ci numai o scenă apocaliptică, pe care iudeul de demult nu o întrezărise. I se părea că de jur împrejurul lui nu-i de cât întuneric, un întuneric orb, care-l încercuia tot mai straşnic, strângându-l ca în brăţara dinţilor unui cleşte al durerei... care nu se mai poate îndura. Şi-atunci gemătul acela, stăpânit dintru început, i se prelinse spre buze din toate încheieturile, din toate mădularele, din toţi nervii...

— Oftezi?

Bărbatul tresări. Intunericul se limpezi, sau se concentră în ceva ameninţător, într'o singură parte... chiar înnaintea lui. Şi acel ceva se mişcă, ca şi cum s'ar fi apropiat cu un pas. Era trupul nevestei, aproape aplecat peste el, trupul acela plin, cu forme de plumb, pe care abia atunci păru că-l desluşeşte ca pe o realitate...

— La cine te gândeşti... de oftezi?

— La mine!

— La tine? — şi'n aceiaşi clipă bărbatul simţi o durere între ochii peste care se aşternu o perdea roşie, ca o flacără.

Sări din locul lui. Muşchii i se destinseră, ca nişte oţele, apoi i se încordară chinuiţi de un îndemn năprasnic de a lovi, la rându-i. In faţă, la un lat de palmă scânteiau privirile femeiei. Şi toată ura care se răsfrângea dintre ei, toată tristeţea situaţiei îi năvăli în suflet, cu-atâta nebănuită prefacere, în cât braţele îi căzură de-a lungul trupului moi,... răzvrătirea de mai înnainte i se păru atât de zadarnică,... umilirea îndurată atât de fără de fiinţă, faţă de toate umilirile de fiecare zi, ale întregului său trecut, că în locul lor simţi cum îl înfioară aroma răzbunătoare a îngăduinţei şi faţa i se lumină de zâmbetul voluptuos al conştiinţei aceleaş veşnice nedreptăţi.

— Râzi, canalie!... Cinicule! — îşi apucă haina, o spintecă în fărâme şi se prăvăli peste pat, în hohote de plâns.

El o privi nedumerit. Nu-i mai desluşia cuvintele. Şezu câtva locului, ca şi cum ar fi căutat o deslegare unei întrebări, care nu se preciza însă şi, fără să-şi dea seamă de nimic din cele ce făcea, îşi luă pălăria şi scoborî în stradă.

Cel dintâi lucru ce-l desluşi fu hârjoana a doi căţeluşi, cari se alungau şi se rostogoliau chiar pe lângă picioarele lui. El îi privi cu curiozitatea unui fapt pe care — parcă — l'ar fi văzut întâia oară în viaţă.

După câţiva paşi se încrucişă cu nişte copii... Se opri locului şi cătă lung în urma lor. O părere de gând îl făcu să se întrebe, fără ca — totuşi — întrebarea aceea să ia o formă categorică:

„Oare... a fost, şi el, vre-odată aşa?

Doar umerii i se ridicară, la fel de nedumeriţi.

Şi, vuietul străzii îl făcu să se adâncească din nou în el însuş, căutând cu totul alt răspuns... la ce?... la ce?... Ce gânduri îl frământau?... Când?

I se părea că ar fi vrut, odată, altă trăire, alte simţuri, altă preocupare şi de odată, o împrejurare neprevăzută, ceva ca un cataclism prăbuşitor de lumi, ar fi curmat brusc, fără de sens, viaţa aceia pe care o dibuia, de care era sigur că tresărise „cândva", dar peste care nu mai putea să deie.

Mergea din ce în ce mai grăbit, ca şi cum în graba aceia, tot mai silită, ar fi trebuit să deie, să ajungă din urmă viaţa... care-l lăsase în urmă fără de voia lui.

Care viaţă?... Când a fost... asta?... Dar, a fost, sau e numai o nălucire, o părere a lui?

Se pipăi în buzunare... Ce căuta?... Ţigările... Le-a uitat acasă!

„Acasă?"... da! şi de-odată i se împrospăta în minte tot ceia ce se petrecuse „acasă"...

Il năpădi un simţimânt chinuitor de umilinţă... „Acasă!" — şi lacrimile îi umeziră ochii, apoi le simţi cum i se preling pe faţă, fără puterea să le oprească.

Cârmi şi intră într'o grădină publică. Apucă pe-o aleie lăturalnică şi le lăsă să curgă în voie...

Mergea încet, aproape în ritmul stropilor cari i se rostogoliau printre cutele obrazului. După un timp sufletul începu a i se uşura. Isvorul de lacrimi secă.

Se simţea obosit. Se aşeză pe-un trunchiu de arbor cioplit. Pe nesimţite se trezi gândind la ceva... La ce?

„Da, da, da! — Asta-i!

De unde îl lăsase?... Ce?... Firul vieţii aceleia, pe care o vedea atât de limpede în clipa, când a pornit cearta!...

„Dar cearta asta... din ce se iscase?

Umerii i se înălţară din nou, de data asta cu toată pornirea celei mai categorice împotriviri.

„Cum trebuia să se cheme „povestirea?"...

„Odată, pe când trăia un om!"...

„Dar... omul acela, cine era?...

„Ei, cine?... El, altul,... poate că... chiar el... poate un altul!...

„Dar el?... El *a trăit* vre-odată?

Şi, de lângă dânsul, chiar la ureche, cineva-i şopti aspru:

„Cine se întreabă de „viaţa ta"!... Tu nu eşti, şi nu vei fi nimic!... Totul e... „povestirea"!... Ce-i cu „omul acela", care trăia „odată"?

Era un viscol năprasnic, de Februarie. Intr'un oraş de provincie, prin troianul crescut, o fetiţă trecea în sus şi'n jos, pe dinaintea unei case lungi, atât de lungi, încât ori de câte ori ajungea la unul din capete, fărâma aceia de om se opria să răsufle din greu, şi cumpănindu-şi trupul, ca într'o împotrivire Crivăţului, o lua îndărăt, cărăruind zăpada.

(Sfârşitul în No. viitor)

Praf

de Dr. Otto Goldmann

PRAFUL este ceva supărător. Il ştergi de pe mobile, îl perii de pe haine şi totuş, peste tot e numai praf...

Foarte adevărat: peste tot e praf. Cine însă păşeşte în viaţă cu ochii închişi, nu poate pricepe cum se... citeşte în praf.

De curând o servitoare a fost ucisă în timpul absenţei stăpânilor ei. Sertarele scrinului au fost desfăcute, şi economiile ei, furate. Un fapt foarte clar, însă nici o urmă a criminalului. Nici amprente digitale nici corpuri delicte. Uşa locuinţei închisă, aşa că victima n'a fost descoperită decât după mai multe zile.

Servitoarea nu avea legături cu nici o persoană suspectă. Toată chestiunea era o enigmă, şi cum am mai spus, nici o urmă.

Ba da! Procurorul ridică un costum bărbătesc murdar, pe care îl găsise într'un colţ al dulapului stăpânului.

— „Acesta e un indiciu".

Stăpânul strâmbă din nas şi ridică din umeri:

— „Nu-mi aparţine... N'am văzut niciodată haina aceasta!"

— „In schimb veţi remarca lipsa altui costum mai bun".

Şi într'adevăr, criminalul, după ce a comis fapta, şi-a schimbat costumul.

— „Acuma trebue căutată haina furată, pentru a identifica pe criminal", fu de părere stăpânul.

— „...pentru a aresta pe vre-unul care va susţine că ar fi cumpărat haina dela un „ilustru necunoscut", spuse priceputul procuror zâmbind. „Aşa nu vom putea ajunge prea departe. Să luăm o altă cale. „Vom trece pe la medicul legist".

— „Ca să descopere el pe criminal?"

— „Exact! Insă cu microscopul!".

— „Nu mai pricep nimic".

— „Peste trei zile veţi avea veşti dela mine. Nu uitaţi că am pus mâna pe haina criminalului".

Trei zile mai târziu, procurorul comunică la telefon:

— „Criminalul este un vagabond, care de curând a lucrat ca ajutor la un tâmplar. Are aproximativ 40 ani, poartă mustaţă mică roşcată, a eşit de curând dintr'o casă de corecţie sau închisoare. Preferă tutunul tare, însă nu are brichetă, ci întrebuinţează chibrituri cu capul albastru. Crima a fost comisă la 7 August după ce a aşteptat sub copacii din faţa vilei Dvs., să se întunece.

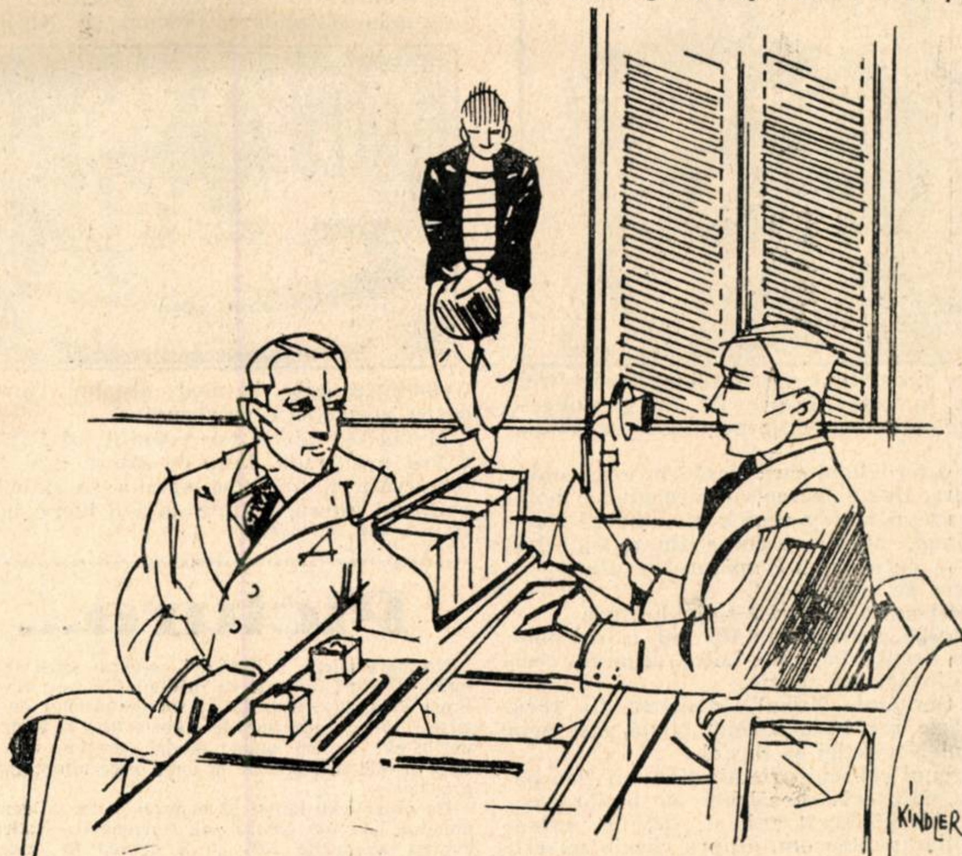
„Când el a sunat, servitoarea dvs., a deschis uşa; a pus la încălzit supa pentru presupusul „cerşetor" şi a fost lovită de el pe la spate, când s'a întors să ia o lingură din bucătărie...."

Domnul se minună.

— „L'aţi şi arestat? A mărturisit? Vă felicit!!

— „Nu l'am prins încă. Dar nu va mai dura mult".

Domnul şi mai mirat: — „Dar ai spus... Ce? A evadat?"

— „Eu v'am povestit numai ce a putut constata medicul legist... din praf".

Câteva zile mai târziu, stăpânul casei a fost chemat la parchet.

— „Cunoaşteţi pe acest individ?"

— „Nu l-am văzut niciodată, dar costumul meu îl poartă totuş!"

Acuzatul tremura, însă continua să tacă. Era un bărbat de vre-o 40 ani, blond, cu o mustăcioară roşcată, neingrijit, cu privirea sfioasă. Pe scurt, exact tipul pe care-l descrisese procurorul cu câte-va zile mai 'nainte.

Individul nega totul. Haina spunea că o primise într'un azil, dela un necunoscut, în schimbul unui pumn de tutun.

Atunci procurorul citi raportul medicului legist:

1. Examinarea hainei lăsate la faţa locului şi a buzunarelor: Pe revere, urme de mustaţă roşcată. Pe guler urme de păr blond de curând tăiat. In buzunare firimituri de tutun negru şi de pâine (vagabonzii obişnuesc să bage în buzunar darurile „primite", înainte de-a ajunge din nou pe stradă). Pe haine praf fin de lemn tăiat, amestecat cu mult clei pulverizat. (Cel căutat, trebue să fi fost angajat ca tâmplar). Haina este cârpită în multe locuri, nu cu prea mare iscusinţă (posesorul a învăţat probabil să coasă, în vre-o închisoare). Chibrituri cu capul albastru sunt foarte rare. (**Arestatul avea în buzunarul dela pantaloni asemenea chibrituri).**

2. Examinarea părţilor de plante pe scara casei în care s'a petrecut crima, în coridor, mai ales pe jos în faţa băncii care se găseşte acolo.

Praf de coaje din pomii cari se găsesc peste drum de vilă pe sub cari s'a preumblat criminalul).

3. Intr'o cratiţă, pe maşina de gătit, o supă uscată, de vre-o opt zile. (Acest timp rezultă din analizarea lichidului şi a prafului depus pe el).

4. Cadavrul fetei prezintă semne, care apar de obicei după opt zile dela moarte (din aceste opt zile se deduce data de 7 August).

— „Dar lingura, pe care biata fată, după cum spuneţi, vroia să o aducă din bucătărie?" întrebă domnul emoţionat pe când arestatul nu-şi mai putea stăpâni furia.

— „Lingura a căzut sub un dulap, spuse procurorul, „deducând după urma fină de praf, venind din direcţia unde autorul crimei se afla probabil în momentul faptei... Nu-i aşa, Aloys Trapper, că te-ai ascuns în dosul uşei spre sufragerie?".

Aloys Trapper se rezemase de perete şi urmăria îngrozit raportul. Privirea pătrunzătoare a procurorului îl copleşise:

— „Ştiţi deci totul?!!"

— „Prin urmare mărturiseşti?"

— „Eu? Eu? Il omor pe câinele care m'a denunţat!" urla criminalul, văzându-se descoperit.

Doi gardieni trebuiau să-l ţie, atât era de furios. Pe buze avea spume, când l-au transportat din cameră.

— „Peste tot e praf... Praful este ceva supărător... Cine păşeşte în viaţă cu ochii închişi nu este apt pentru meseria noastră", încheiă procurorul întinzând mâna domnului pentru despărţire.

Şase luni mai târziu, Aloys Trapper a fost condamnat la moarte pentru omor, şi executat.

In româneşte de M. N.

Dispare un animal feroce

E VORBA de linxul cenuşiu din munţii Himalaya, care devenind din ce în ce mai rar, nu mai poate fi găsit decât prin pădurile acoperite de zăpadă.

Făcând parte din rasa felină, ca şi tigrii, leii şi pisicile, linxul este caracterizat printr'o statură scundă, ca a unui câine mijlociu, coada scurtă, prin cele două smocuri de păr în formă de „favoriţi" ce le are de-

oparte şi de alta a maxilarelor şi prin firele negre, în formă de pensulă, ce-i prelungesc urechile, dându-i un aspect cu adevărat diabolic.

De o ferocitate care lasă în urmă chiar pantera, linxul merge cu carnagiul şi pofta de sânge, până la a suge într'o singură noapte numai, sângele ce curge din gâtlejul deschis — cu o singură apăsare de dinţi — a treizeci de miei.

Acest animal, a trăit şi în Europa.

In 1822, adică acum 107 ani, a fost omorât în Franţa, la Haute-Loire, ultimul exemplar din această specie.

In Germania, linxul a dispărut din 1846.

Foarte rar însă, se mai poate găsi prin nordul Norvegiei şi Rusiei.

Terenul cel mai prielnic linxului este pădurea sălbatecă, necălcată de picior omenesc. Atacat, acest animal devine periculos chiar pentru om, asupra căruia nu ezită câtuşi de puţin să sară în caz de provocare.

Fotografia pe care o reproducem, reprezintă un linx cenuşiu din nordul Indiei, — specie foarte rară — prins de un explorator danez, în munţii Himalaya cu mari sacrificii. Animalul se află acum la grădina zoologică din Londra.

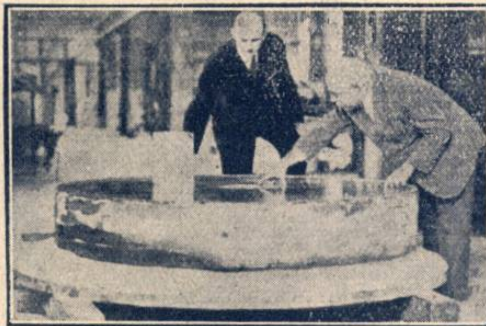
De remarcat faptul, că e unicul exemplar din această specie, care să fie păstrat în vreo grădină zoologică din lume.

Cel mai mare teloscop din lume

OBSERVATORUL PARKINS din *Ohio*, va poseda în curând cel mai important telescop de pe glob.

Acesta este încă în curs de montare şi construcţia lui necesită, după cum se poate uşor imagina, — îngrijiri deosebite, pentru a se realiza o cât mai mare precizie.

Oglinda reflectoare, precum şi lentilele,

trebuesc să aibe, în mod absolut riguros, curba geometrică prevăzută.

Marea oglindă a telescopului lui Parkins a fost menţinută, timp de câteva luni, la o temperatură uniformă spre a se stabili echilibrul intern, înainte de a o lucra, adică de a o tăia şi şlefui.

Pictura...

Un mare talent, F. SULAK, celebrul artist anunţă publicul select din ţară că în atelierile sale din Str. Popa Tatu, 63 — execută cu succes uimitor de precizie — tot ce aparţine de această artă în toate genurile ei: nuduri după model natural, portrete şi tablouri, precum şi după orice fotografie ireproşabil.

De notat este faptul că singurul pictor cu renume mondial lucrează colosal de convenabil — astfel se explică rabatul de 50% ce îl acordă la orice comandă.

GRATIS

Cititorii revistei noastre primesc o carte despre Hipnotism, Spiritism, Telepatie, Fachirism, Magie, Ştiinţa de a deveni iubit, stimat, fericit, arta de a reuşi în orice afacere mărind puterea voastră de muncă, de câştig, de îmbogăţire. Vindecarea viciilor, a boalelor şi ticurilor nervoase, frica, lenea, melancolia, timiditatea, etc. Ştiinţa de a citi trecutul, prezentul şi viitorul oricui. Oricine poate câştiga 500—1000 lei pe zi prin practicare, consultaţii, conferinţe, etc. Trimiteţi adresa dv. scrisă frumos şi cât mai complectă la: *Profesorul* C. NICOLAU, *Căsuţa Poştală No. 6, Bucureşti 1.*

Nu mai scrifi la Câmpina sau Bârlad.

EŞTI CHIOR?

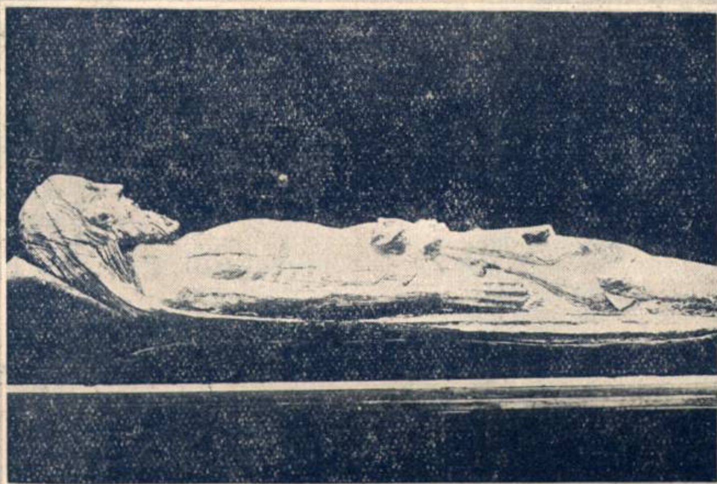
Mitică s'a îmbătat tun. Prietenii-l duc spre casă. Ajunşi în strada, unde-şi are domiciliul, unul întreabă:

— Ce număr ai la poartă?

— Dar ce, eşti chior? Nu poţi să te uiţi?

OAMENI FAPTE SI IDEI

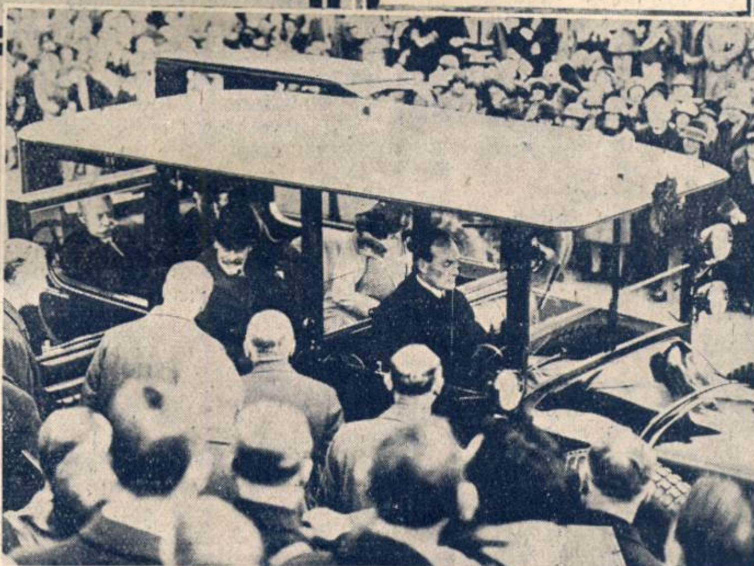
CHRISTOS IN MORMANT, o sculptură in lemn, datând din veacul al XIII-lea, a fost descoperită recent într'o magazie a Vaticanului.

Motorul, își cunoaște stăpânul. **După ce mecanicului i-a fost imposibil să porniască elicea avionului, colonelul** Lindbergh **și-l pune in mișcare „manu-propria", și reușește.**

Anna May Wong, **celebra stea de cinematograf de origină chineză, este o pasionată jucătoare de golf.**

Cea mai recentă fotografie a regelui George **al Angliei, după însănătoșirea sa.**

Aviatorii trancezi Lefevre **și** Assolant **cari pornesc la începutul lunei Iunie, intr'un sbor transatlantic New-York-Paris.**

Germanul Paul Muller, **a traversat Atlanticul intr'o barcă de 6.50 m., ajungând la Havana (Cuba). I se pregătește o frumoasă primire la New-York.**

Cunoştinţă veche

DE GH. BRAESCU

E sfântul Gheorghe. Soarele se ridică strălucitor, împrăştiind veselie, deschizând florile şi inimile.

Tramvaele, luate cu asalt, treceau împodobite cu verdeaţă şi midinete cu pantofi noi, cu buze trandafirii, erau ajutate, să se urce, de cavaleri galanţi, raşi, tunşi şi frezaţi ultima oră.

Cu haine de culoarea fumului ce se destramă, cu mănuşi galbene ca untul de vacă, cu pălărie juvenilă, Popescu, fericit că trăeşte, venia pe mijlocul trotuarului, învârtind umbrela, săgetând cu priviri cuceritoare, vestalele de ceară, care întindeau, cu mâini ideale, ciorapi diafani, la vitrine.

Din partea opusă, venia d. Gheorghe Al. Gheorghe, bărbat mălăeţ moldovean blajin, fost ajutor de judecător la Moineşti, oaspete de curând sosit în Capitală unde urma să se instaleze, locuind deocamdată la hotel.

— Noroc Ghiţă!... Ce faci tu?... Mă mai cunoşti? îl întâmpină Popescu, fericit ca fericitul câştigător al unui loz mare... Pariez că nu ştii cine sunt....

— Te cunosc.... Stai, să-mi aduc aminte...

— Vezi, c'ai uitat....

— Nu eşti domnu Georgescu?...

— Popescu, avocatul Popescu.... Nu ştii când am venit la Moineşti.... într'un proces la judecătorie pe care l-am câştigat în două vorbe de m'ai felicitat în şedinţă...

Mă cunoşti, îţi spun eu, da ai uitat..... Bine că te-am întâlnit.... Nu te mai las, ai fost foarte drăguţ cu mine... Azi eşti musafirul meu....

— Vezi că eu...

— Nimic... Nu se poate.... Resping orice incident.

— Dacă ţii şi vrei mata numai decât...

— Absolut.... Mergem la nenea Fănică.

— Da nici nu-l cunosc....

— Ce are a face?... Eu mă duc la el, ca la mine acasă.

— D-ta înţeleg, da eu...

— Noaptea, să-i bat în geam, se scoală şi pune masa, că are vin în pivniţă... Vin vechiu de Drăgăşani... nu bea alt vin să-l omori...

— Da bine, omu lui Dumnezeu...

— Şi are o nevastă, o, frumuseţe!.. Nu tocmai tânără, dar cântă la pian şi face nişte clătite admirabile... Să vezi ce bine o să-i pară când te-o vedea?...

— Bine cucoane, dacă zici mata, şi-ţi iei angajamentu....

— Nu, parol, n'ai ideie ce om cum se cade e.... Hai să intrăm ici să ne aprovizionăm cu ţigări, că nenea Fănică nu fumează să-l tai.... Ai mărunte?....

— Am.

— Ia o cutie să avem, că dela nenea Fănică nu scapi cu una, cu două... Ia şi chibrituri....

— Am luat... Da nu-i prea de vreme?...

— Mergem să luăm câte un aperitiv..... Avem timp berechet... Că eu nu plec niciodată pe tanc... Mai bine să fii c'un ceas mai de vreme, decât un minut mai târziu.... Stop..... Intrăm aci.... Nu te aşeza lângă uşă.... nici lângă fereastră că se face curent.

— Mata, crezi pe semne, că eu...

— Nu zi aşa.... April este lună înşelătoare... Ei.. pst!... Băete!... Garson!.. Poftim şi pe la noi... Ia comanda dela domnu judecător şi dă două pelinuri mari, la iuţeală... Spală paharele.... Serveşte bine, să nu mă faci de ruşine, că domnu e boier...

— Apăi chiar c'ai nimerit-o. Eu, cucoane, sunt nepotul lui Cozadini, dacă-l ştii mata, care se rudeşte cu ţâcu Eliza, vară cu regentul....

— Se vede.... Nu-mi spune mie, că eu ştiu să apreciez... Băiete, umple paharele... Luăm câte-o plachie?

— Să nu ne stricăm pofta....

— Nu te teme, nenea Fănică mănâncă târziu.... Dă domnule, două porţii de crap mai dela mijloc şi cu ceapă multă... Aici se prepară bine, da numai peştele.... Friptură dacă vrei, am să te duc eu pe urmă în alt loc.....

— Mi-e că ne săturăm....

— Par'că o să mâncăm cine ştie ce... Ia, acolo o bucăţică, de gust, ca să-ţi faci idee că nu oricine e în stare să aprecieze....

— Eu, cucoane, nu că mă laud....

— Las' că ştiu... D-ta nu te îndopi cu curcani, îţi place să mănânci, că una e să fii găman şi alta e să alegi ce mănânci. Prostul e mâncăcios, aristocratul de rasă.... Băete, umple paharele...

— Să mergem că te-o aştepta....

— Aş!... La nenea Fănică mă duc, când vreau.... Prepară imediat, are bucătăreasă.... Să trăeşti!.... N'ai idee ce bine îmi pare că te-am întâlnit... Vin să te pup..... Nu, zău, să nu crezi că sunt ameţit, dar ţi-o spun sincer, mi-ai plăcut dela început cum ai sesizat chestiunea.... Era vorba de o epitropie.... Că judecătorul trebue să judece cu inima, nu cu capul.... Capul, pardon, să te n.... pe el, nu face două parale, inima e totul..... D'aia spun că mi-ai plăcut.... Nu-l vorba, că şi eu am vorbit dumnezeeşte..... Băiete, trimete să vină o maşină şi umple paharele..... Ai să mănânci o friptură.....

— O să ne ducem prea târziu!

— Mergi cu mine.

— Oricât....

— Ce-ţi pasă, eu răspund... Plecăm imediat.... Ai să vezi, că nu te-am minţit..... Plata!....

— Lasă mata....

— Dă-i şi lui o sută de lei, că-l cunosc.... Dacă nu eram eu, nu mâncam aşa... E chelnerul meu, mă serveşte regulat.... Ascultă, şofer, uite ici la mine.... Eu sunt avocatul Popescu.... Dumnealui e magistrat, are să fie în curând prezident... E văr cu regentul. Prin urmare, vezi ce te aşteaptă... Să ne duci ca gândul, să nu ne bată vântul, până la Băneasa.... Ia-o uşurel şi dă-i drumul..... Ce maşină e asta?....

— Craislăr....

— Bun.... D'astea are şi palatul... Vezi tu... adică pardon... îmi dai voe.... Eu monşer, când sunt prieten cu cineva, dau şi inima din mine.... De ce crezi c'am luat maşină?... Ca să nu întârziem, să nu zică omul că vii pentru întâia oară, şi.... Să opreşti la „Gândacul vesel"....

— Să nu se supere domnu Fănică.

— El?.... Imi pare rău.... Inseamnă că nu-l cunoşti... Unde ne aşezăm?... Nu acolo, e prea retras... Mie îmi place să fiu în lume... Ai furat ceva?

— Pân' amu....

— Nici eu. Ce nevoe avem să ne ferim?.... Tine băete, ţi le dau în primire: pardesiul, umbrela şi pălăria.... Ia şi dela domnu.... Sărută-i mâna.....

- Nu pretind

— Nu, las' să-ţi sărute mâna... E domnu regent, prostule....

— Rudă...

— Paparudă! Ha, ha, ha!... Nu te supăra, că glumesc.. Nimeni nu te stimează şi nu te iubeşte, cum te iubesc eu... Nici nu ştii ce prieten ai căpătat... Eu sunt ca un copil, simţ dela prima vedere, simpatie sau antipatie. D-voastră, domnule judecător, m'aţi captivat dela început prin tactul, cultura, inteligenţa d-voastră pentru care.... vin să te sărut şi îţi urez să te văd, în curând, prezident la Casaţie... Băete, să ne dai mai pe urmă... Vezi cu cine ai aface şi adă-ne o sticlă cu capsă, două scrumbii de Dunăre, doi muschiuleţi cu ridichi şi salată verde, rocfort şi portocale.... Până una alta, dă-ne câte o iahnie de ciuperci, că o ai gata...

— N'o să mai putem mânca.

— Ce te grăbeşti?..

— Trebue să mergem o leacă....

— Eu răspund.....

— Măcar de politeţă... Are să se supere domnu Fănică şi mi-e mai mult de cucoana....

— Ce-ţi pasă?.... N'ai să regreţi.... Vin aici şi dame, lăutari....

— Parol?

— Se face tămbălău mare. Ai noroc că nu m'ai găsit în fonduri.... Te luam eu altfel.... Că eu nu-s boer ca d-ta, sunt fecior de ţăran, dar am obraz. Nu-mi place să plătească altul.... Da m'ai prins, azi e ziua d-tale... Am intrat în horă, trebue să joc... Da, te prind eu alt'dată, n'ai grijă...

— Lasă cucoane.

— Câte parale mă ţin chefurile, numai eu ştiu.... Da nu-mi pare rău.... Am învăţat să petrec..... Băete!... Dă o sticlă de şampanie şi trimete să vină lăutari.

GH. BRAESCU

„Sunt noul"..

Ora nouă. Funcționarii vin unul după altul la serviciu. Ușa se deschide și înăuntru pășește un necunoscut, timid:

— „Sunt noul"...

A rămas în mijlocul camerei, învârtind pălăria în mână. Nimănui nu-i trece prin cap să-i spue, unde să și-o atârne...

Un domn gras, cu barbă, ridică greoi capul, pentru a-i spune că șeful n'a venit încă. Un cap necuviincios; nasul este ascuns de o pereche de ochelari cu rama neagră, de os; urechile mari și depărtate de cap, strigă, par'că după un condei.

— „Luați loc aci și așteptați"...

„Noul" ia loc pe un scaun, între dactilografă și un funcționar tânăr.

Funcționarul privește la adăpostul mapei de scris niște fotografii frivole, dactilografa își curăță unghiile cu un cuțitaș. Distracții copilărești, cu care încetează amândoi, pentru a se ocupa de cel „nou".

— „Biroul acesta este foarte plăcut", spune tânărul. „Șeful nu vine niciodată înainte de ora zece. Deasemenea, poți să fumezi totdeauna câte o țigaretă la garderobă... Vedeți pe bătrânul acela în dosul gratiilor? Este casierul. Cu toate că a fost închis în cușcă, nu este deloc periculos. Nu mușcă decât în zilele de plată. Cel mai drăguț om este însă când deschide cassa..."

— „Adorabil!" adaugă dactilografa. Și apoi mai încet: „Feriți-vă de domnul Gustav. Este bătrânul acela de colo, plecat peste masă, care controlează coloanele de cifre. El face parte de nu știu când, din personalul biroului. Încă de când era tânăr, i s'a dat să facă o adunare, și la aceea lucrează de 45 de ani.

Șeful îi spune „tu", îl înjură, dar are deplină încredere în el; aceasta înseamnă că nu a luat încă vre-un concediu. Bolnav n'a fost decât o singură dată: Atunci când s'a

înlocuit petrolul cu gaz aerian. Dacă într'o lună s'ar introduce electricitatea la noi în birou, cred că s'ar prăbuși mort de spaimă, peste un calcul încă neterminat..."

Ea râde, în timp ce funcționarul cel tânăr continuă:

— „La ora patru, șeful pleacă să viziteze clienții. Așa, cel puțin, spune el! De fapt se duce să bea un păhărel de vin la prietena sa. Atunci ne comandăm și noi ceva de mâncare.

Toate ni le-aduce băețașul acela mic, de colo, dopșorul acela, pe care îl vedeți dansând în jurul contabilului. El este „boy-ul" său, și îl urmează peste tot ca un câine. El

poartă „cartea mare" de colo până colo, lipește mărcile, și clasează facturile. La ocazie nu se dă înapoi nici chiar dela o adunare.

Dacă vre-odată căutați anuarul, trebue să vă uitați mai întâi, dacă nu șade pe el".

— „Eu am partea muzicală aci în birou", explică dactilografa. „Degetele mele modulează la clape eterna romanță a șefului: un melancolic **„Rog răspuns cu întoarcerea poștei"**. Am notele mele speciale: uitați-vă la hieroglifele acestea; nimeni, afară de mine nu le poate descifra!"

— Dar nici d-ta totdeauna", completează tânărul.

— „La **sfârșitul lunii** trecute am cerut mărirea salariului și șeful m'a sărutat. Mi-e cam frică de el, dar totuș mi-ar face plăcere să-l văd într'o situație comică, de exemplu, îngenunchiând în fața mea... De altfel am auzit că-și ia un tovarăș. Să-l vedem! Cine știe, poate că e necăsătorit, și mă mai ia de nevastă..."

Tânărul dă din umeri. Pe urmă continuă explicațiile:

— „Vă recomand cartoteca de colo. Vedeți cartonul pe care scrie **„Facturi"**? Acolo ținem noi tutunul. Cartonul din mijloc: **„Efecte"**, aparține domnișoarei Toto. Acolo își ține ea poșeta, pudra și ciorapii de mătase".

— „Timpul cel mai bun este, când șeful e plecat în călătorie..." spune dactilografa.

— „Da", confirmă tânărul, căci am fondat un club, iar cotizațiile se compun din țigarete. Jucăm țintar în sertare, câte-odată dan-

săm, domnișoara Toto ne cântă ultimele **șlagăre, jucăm cărți** și mâncăm bomboane. **Ultima oară am desenat capul iubitului nostru șef pe hârtie chromografică** și l-am reprodus în nenumărate exemplare. Și pe urmă telefonul! Ceri câte numere vrei. Să te tăvălești de râs! Apoi poți să-ți dai întâlnire cu domnișoarele telefoniste".

„Noul" deschide gura să răspundă ceva... dar șeful deschide ușa. Tânărul, expert în argot-ul pungașilor, avertizează pe ceilalți printr'un șuer. Toată lumea se apleacă peste un lucru inexistent.

— „Aa!" strigă șeful, „iartă-mă dragă Pârjolescule, că te-am făcut s'aștepți; am trebuit..."

Peste masă — ceva ce nu s'a mai pomenit — el întinde „noului" mâna, pe care acesta o strânge prietenește.

— „Domnilor", spune șeful, „vă prezint pe domnul Pârjolescu, noul meu tovarăș.

Personalul rămâne cu gura căscată. O! Ce tăcere mormântală! Funcționarul pălește, dactilografa se îmbujorează. Nu știe încotro să se uite.

„Noul" surâde. Nu este nemulțumit de sine. Începe bine. Niciodată nu va vizita clienții la ora patru, și nici nu va pleca în călătorie. Iar mica domnișoară Toto, va trebui să renunțe la planurile sale matrimoniale.

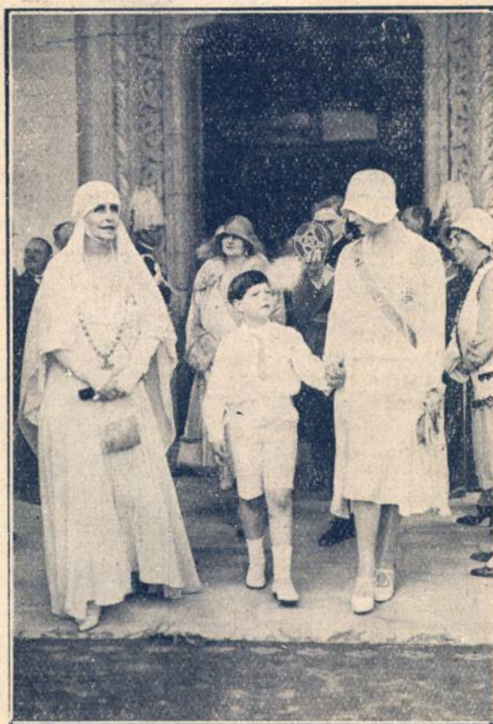
— „...noul meu tovarăș", încheie șeful,... „care se va ocupa în primul rând de personal"....

SATRAP

Festivitățile serbărilo

M. S. Regele Mihai, împreună cu A. S. R. Principele Regent Nicolae, trecând în revistă trupele în gara Alba-Iulia.

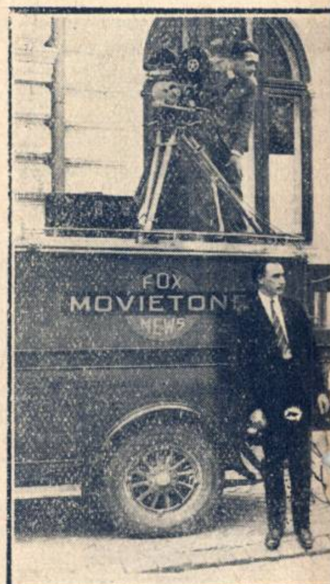
M. L. Regele Mihai I, Regina Maria şi Principesa-Mamă Elena, eşind din Catedrala neamului.

Buciumarii

Un grup de țărance din Brașov

Filmul sonor la

D-ra Vaida, în drum spre catedrală.

Plugarii da

Familia regală, primind defilarea în tribună

Demnitari daci

Defilarea foştilor luptători